

Č.J.: DOK ZSP/56/2026

ZÁKLADNÍ ŠKOLA „POZNÁVÁNÍ“, s. r. o.

Perunova 975/6, Praha 3

ŠKOLNÍ VZDĚLÁVACÍ PROGRAM

pro základní vzdělávání

„Poznáváme svět“

Aktuální znění školního vzdělávacího programu projednala a schválila:

Pedagogická rada dne 24. srpna 2026

Školská rada dne 31. srpna 2026

IDENTIFIKAČNÍ ÚDAJE ŠKOLY

Školní vzdělávací program pro základní vzdělávání

„Poznáváme svět“

Název organizace:	Základní škola „Poznávání“, s. r. o.
Adresa:	Perunova 975/6, 130 00 Praha 3; Crystal, Vinohradská 2577/178, 130 00 Praha 3
IZO školy:	18 107 261
REDIZO:	691 013 624
IČO:	064 58 351
Právní forma:	s. r. o.
Ředitelka školy:	Mgr. Jana Brodská
Provoz školy:	8:00 – 17:00
Telefon / mobil:	704 817 378
E-mail:	info@skolapoznavani.cz
Webové stránky školy	www.skolapoznavani.cz

Zřizovatel:	Základní škola „Poznávání“, s. r. o.
Adresa:	Perunova 975/6, 130 00 Praha 3
IČO:	064 58 351
Zřizovatelky:	Doc. PhDr. Lenka Krejčová, Ph.D.; Mgr. et Mgr. Zuzana Hladíková
Telefon / mobil:	732 643 901; 605 745 145
E-mail:	l.krejцова@skolapoznavani.cz ; z.hladikova@skolapoznavani.cz
Webové stránky:	www.skolapoznavani.cz

Platnost dokumentu

Tato verze 3.3 školního vzdělávacího programu je platná od 1. 9. 2026.

Mgr. Jana Brodská
ředitelka školy

1. ÚVOD

V Delfách, na slavném Apollonově chrámu, stojí vytesáno: Gnóthi seauton – poznej sám sebe.

Poznání se tvoří jako kruhy na vodě – jak se jednou dotknete hladiny, kruhy rostou a tvoří další.

Vkročme spolu do školních vod.

Pojďme spolu poznávat, myslet a tvořit.

Instituce školy je dnes nepostradatelnou součástí vyspělé civilizace. Marně budeme vzpomínat na domácí učitele, nebo mistry, kteří měli svou vlastní skupinku učedníků. Chceme vytvořit školu, která odráží skutečný svět, v němž žáci žijí, a do kterého mají jednou vstoupit coby vzdělaní a samostatní dospělí. Školu, která bude rozvíjet přemýšlení, bude ukazovat žákům, jak mají informace chápat v souvislostech, jak mají řešit problémy. Kam se budou těšit, kde se budou navzájem učit, a to nejen společně se svými učiteli, ale také s dalšími odborníky a s rodiči. Chceme školu, která bude centrem poznávání, která bude úzce propojená s vědou, pracovním trhem i každodenním životem.

Jmenujeme se Základní škola „Poznávání“, neboť chceme názvem vyjádřit nedokonavost celého procesu. Poznání je dokonané. Něco jsme se dozvěděli, něčemu jsme porozuměli, pochopili jsme. Ve škole s našimi žáky si ale přejeme poznávat denně, společně se učit, ukazovat si, že je to nikdy nekončící proces, že se stále máme co dozvídat, že objevování nového nás baví. Chceme podněcovat žáky, aby přemýšleli, hledali řešení všelijakých úloh a problémů. Těšíme se, jak se budeme učit společně s nimi a vzájemně se budeme obohacovat.

Povinnost sestavit individuální (vlastní) Školní vzdělávací program (ŠVP) pro základní vzdělávání na dané škole, podle něhož škola uskutečňuje vzdělávání, vychází z § 3 odst. 3 školského zákona¹, který musí být v souladu s Rámcovým vzdělávacím programem (RVP), jenž je vydáván pro každý obor vzdělávání, mj. i pro základní vzdělávání².

RÁMCOVÝ vzdělávací program dle § 3 odst. 2 školského zákona:

vymezuje povinný obsah, rozsah a podmínky vzdělávání a

 je závazný pro tvorbu ŠVP,

 je závazný pro hodnocení výsledků vzdělávání žáků,

 je závazný pro posuzování učebnic a učebních textů.

ŠKOLNÍ vzdělávací program dle § 5 školského zákona:

 musí být v souladu s RVP,

 obsah vzdělávání může být uspořádán do předmětů nebo jiných ucelených částí učiva,

 stanovuje konkrétní cíle vzdělávání, délku, formy, obsah a časový plán vzdělávání, průběh

¹ Zákon č. 561/2004 Sb., školský zákon, v platném znění.

² Rámcový vzdělávací program pro základní vzdělávání. Praha: MŠMT ČR, 2021.

a ukončování vzdělávání, včetně podmínek pro vzdělávání žáků se speciálními vzdělávacími potřebami,

📖 stanovuje popis materiálních, personálních a ekonomických podmínek a podmínek bezpečnosti práce a ochrany zdraví, za nichž se vzdělávání v konkrétní škole uskutečňuje,

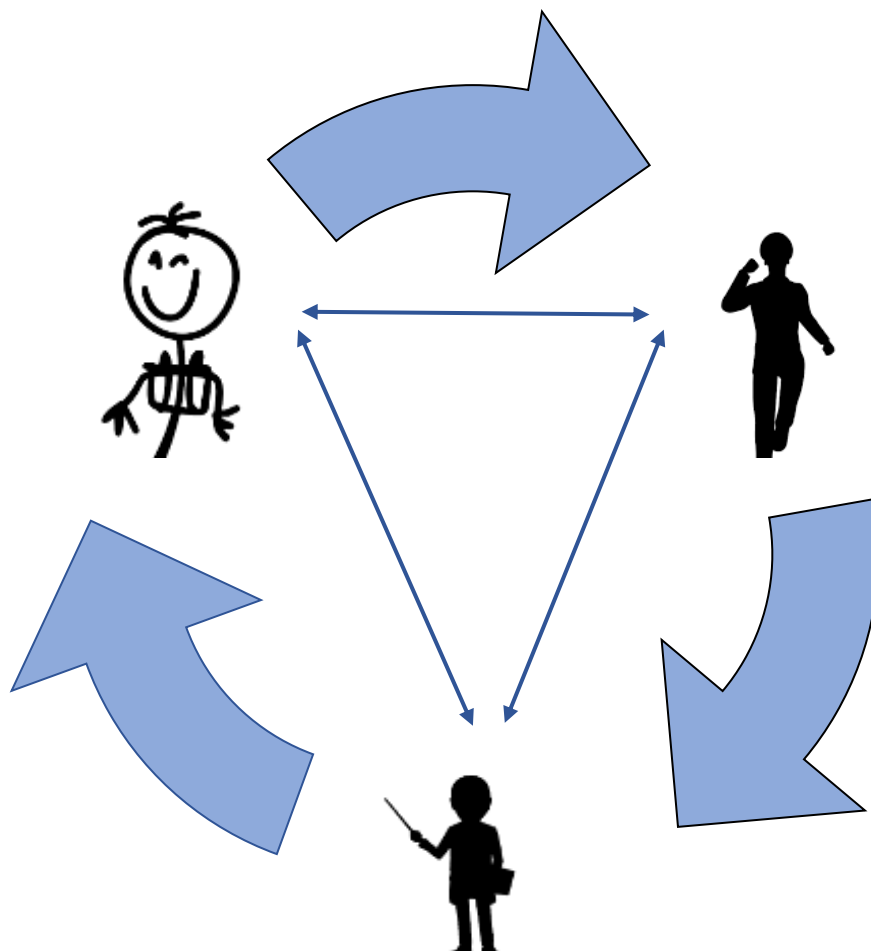
📖 se zveřejňuje na přístupném místě ve škole,

📖 vydává ředitelka školy³.

³ § 5 odst. 3 školského zákona.

2. CHARAKTERISTIKA ŠKOLY

Naši školu symbolizuje aktivní interakce dítě – učitel – rodič. Všichni jsme si **rovnocennými partnery**.

Spojuje nás **upřímný zájem o každé dítě**, jeho rozvoj a duševní pohodu, hledáme jeho silné stránky a pomáháme mu rozvinout ty oslabené. Vzdělávání jde ruku v ruce s každodenní realitou, teorie se plynule prolíná s praktickou stránkou života a žáci získávají dennodenně příležitost si to při své práci uvědomit. **Motivujeme** děti k plnému využití jejich potenciálu, dovedností, schopností a k celoživotnímu vzdělávání. Vedeme děti k jejich **sebeuvědomění a důvěře v sebe**, stejně jako k respektu k druhým.

V edukačním procesu stavíme na následujících principech:

- **Respektujeme individuální tempo žáků**, jejich způsob učení a přemýšlení, vedeme je k tomu, aby si našli svoji strategii učení, plánovali a průběžně vyhodnocovali svůj učební proces, aby zažívali individuální i týmový úspěch.

- Máme **vlastní centrum podpory a poradenství** – jakmile se něco nedaří, sami hned hledáme způsoby, jak můžeme dítěti pomoci. Naším cílem jsou spokojení žáci, kteří zažívají radost z poznávání.
- **Spolupracujeme** s odborníky z různých oblastí a s vysokými školami, aby zprostředkovali žákům své znalosti a zkušenosti, propojujeme školu s reálným životem, pracovním trhem a inovacemi.
- Učitelé v naší škole musejí dobře **zvládat** pedagogickou diagnostiku, **široké spektrum metod výuky** (např. pro malé skupiny, pro celou třídu, individuální podporu, tandemovou výuku), moderní technologie a inovace ve vzdělávání.
- **Pečujeme o rodiče** a vytváříme podporující a spolupracující komunitu, pro kterou připravujeme různé aktivity a akce (workshopy, tvořivé kurzy...).
- **Pečujeme rovněž o své učitele**, protože chceme, aby byli skutečnými profesionály, a to se každý den odráželo v jejich práci se žáky.

ZŠ „Poznávání“ s. r. o. se hlásí k principům tzv. laboratorních škol. Jsme v úzkém kontaktu s 1. českou laboratorní školou, sledujeme aktivity Mezinárodní asociace laboratorních škol (<https://www.laboratoryschools.org/>), jejímž jsme členem. Tento osvědčený model školy lze nalézt napříč všemi kontinenty. Samotný koncept vznikl před více než 100 lety v USA a zakládá se na spolupráci univerzit a škol. Laboratorní školy představují prostředí, ve kterém se aplikují inovativní přístupy a metody z různých oborů. Laboratorní škola kumuluje to nejefektivnější z oblasti vzdělávání a připravuje děti na uplatnění ve společnosti 21. století. V roce 2016 vznikla první laboratorní škola v ČR – ZŠ Labyrinth Brno (www.labyrinthschool.cz).

2.1 Velikost a úplnost školy

Dle Rozhodnutí MŠMT Č. j. MSMT-17399/2024-11 má škola schváleny od 1. září 2025 tyto maximální kapacity (naplněnost, normativy):

- základní škola: 180 žáků,
- školní družina: 95 žáků,
- školní klub: 85
- školní jídelna – výdejna: 135 žáků.

V každé třídě je maximálně 19 žáků. Výuku zajišťují kvalifikovaní pedagogové. V dalších školních letech plánujeme navyšování kapacit školy.

2.2 Vybavení školy

ZŠ „Poznávání“ s. r. o. sídlí od školního roku 2020-2021 v prostorách pronajatých ZŠ Perunova (Praha 3) a od školního roku 2025-2026 také v prostorách budovy Crystal, rekonstruovaných pro účely školského zařízení (Vinohradská 2577, Praha 3). Ve třídách je žákům k dispozici ergonomicky upravený nábytek, který umožňuje snadnou manipulaci, a tedy uspořádání prostoru podle aktuálních výukových potřeb (individuální práce u samostatných stolů, práce ve dvojicích, v menších či větších skupinách).

Součástí všech tříd je prostor pro práci celé skupiny v duchu principů komunitního kruhu. Dále je ve škole knihovna a v každé třídě je vymezena odpočinková zóna, resp. kout pro samostatné čtení.

Ve škole jsou k dispozici počítače a internet. Ve třídách je několik tabulí. V budově pronajímající školy máme k dispozici tělocvičnu pro výuku tělesné výchovy.

2.3 Ročníkové, předmětové a celoškolní projekty

Projektová výuka, s ní úzce spojená badatelská výuka i místně ukotvené učení představují nedílnou součást edukačního procesu. Aktivita tohoto typu jsou kombinovány přímo s výukou jednotlivých vyučovacích předmětů. Věnuje se jim samostatně pozornost v ucelených výukových blocích, je na ně zaměřena i komplexnější výuková práce, do níž je zapojena i širší komunita. Příprava i realizace všech těchto aktivit očekávají spolupráci pedagogů školy, žáků, rodičů i různorodých externích spolupracovníků.

Následující tabulka shrnuje přehled hlavních projektových témat, s nimiž se pracuje v průběhu školního roku v třídách prvního stupně:

VZTAHY	• Já a moje jedinečnost • Moje prožívání • Mezilidská komunikace • Přátelství a vztahy mezi vrstevníky • Spolupráce a život ve skupině • Konflikty a jejich řešení • Rodina a blízké vztahy • Rozmanitost mezi lidmi • Škola a školní společenství • Vztahy v digitálním prostředí • Člověk jako součást společnosti
ŽIVOT DŘÍVE A NYNÍ	• Čas a jeho vnímání • Můj osobní a rodinný příběh • Život dětí dříve a dnes • Každodenní život v minulosti vs. nyní • Proměny školy a vzdělávání • Práce lidí a její proměny • Vynálezy a technologie • Proměny obce a krajiny, blízkého okolí

	• Jak poznáváme minulost • České země v proměnách času • Svoboda, demokracie a lidská práva • Tradice a kulturní dědictví
KOMPAS ZDRAVÍ	• Zdraví jako tělesná, duševní a sociální pohoda • Lidské tělo • Péče o tělo • Pohyb a tělesná zdatnost • Odpočinek a spánek • Duševní zdraví • Zdravé používání technologií • Nemoc, léčba a prevence • Bezpečí a prevence úrazů • První pomoc • Růst, dospívání a intimita • Rizikové chování a návykové látky
ŽIVOT NA ZEMI	• Země jako planeta života, součást vesmíru • Živá a neživá příroda • Voda v krajině a v životě • Půda, horniny a krajina • Rostliny • Živočichové • Člověk jako živý organismus • Ekosystémy • Vztahy v přírodě • Přírodní cykly a proměny • Člověk mění Zemi • Ohrožení přírody • Ochrana přírody a udržitelný život • Pozorování, bádání a práce s důkazy
ŽIVOT NA CESTÁCH	• Orientace v prostoru • Plány, mapy a glóbus • Cesta do školy a pohyb v obci • Dopravní výchova • Krajina, kterou procházíme • Moje obec a region • Česká republika • Evropa a svět • Kultura napříč světem

	• Cestování a poznávání • Pohyb lidí, věcí a informací • Bezpečí na cestách • Cesty za hranice Země (vesmír)
--	---

Na druhém stupni má projektová výuka charakter multidisciplinárních projektů. Jejich prostřednictvím mají možnost žáci rozvíjet své zájmy a prohlubovat znalosti a dovednosti v různých vědních oborech i dalších oblastech lidského bádání a tvoření. Práce na projektech je rozložena do celého pololetí, projektové týmy spolupracují napříč ročníky. Všechna témata nabízejí realizaci projektů ve všech vědních oblastech. Projekty žáci konzultují s konkrétními vyučujícími, v jejichž oboru téma realizují. Pro tyto účely jsou do rozvrhu třídy druhého stupně zařazeny konzultační hodiny i výukové bloky, v nichž mohou žáci svá témata rozpracovávat. Výstupy realizovaných projektů jsou veřejné, výstupy musí být zpracovány v češtině a v angličtině a mohou mít charakter prezentací, posterů, slideshow, filmů, referátů, esejů apod.

Multidisciplinární projekty jsou realizována od šesté do osmé třídy. Každé pololetí má zastřešující téma, které lze elaborovat v souladu se zájmy žáků a podle nabídky dílčích témat všech vyučujících druhého stupně, tj. v oblasti společenských věd, přírodních věd, lingvistické, umělecké apod.

Výchozí obecné okruhy pro multidisciplinární projekty jsou:

- Cesta
- Sport
- Bydlení
- Hrdinové
- Portrét
- Planeta

V průběhu celého školního roku bude výuka a další aktivity rovněž propojeny s právě probíhajícími svátky a výročími, významnými událostmi v ČR a ve světě.

Mezi dlouhodobé projekty školy patří vybudování míst poznávání, které bude otevřené široké komunitě, jehož prostřednictvím žáci nabudou přesvědčení, že učení je celoživotní záležitost, že jde o zdroj informací i podnětů, že je podstatou našeho dalšího rozvoje. V této souvislosti škola navazuje spolupráci s místními firmami, institucemi, dalšími vzdělávacími organizacemi (DDM, vysoké školy apod.).

Škola je rovněž v souladu s principy laboratorních škol otevřena prověřování a zkoušení různých inovací, a to jak v oblasti vzdělávání, tak v dalších oblastech lidského poznávání (např. moderní technologie, management, kultura, řemesla, průmysl).

2.4 Charakteristiky pedagogického sboru

Pedagogický sbor je tvořen heterogenní skupinou pedagogů, kteří jsou odborníci na různé oblasti vzdělávání i obory lidského poznání. Mnohé výukové bloky jsou realizovány v tandemech, při výuce tak participuje více pedagogů, což klade nároky na jejich vzájemnou spolupráci. Kromě učitelů tvoří tým školy asistenti pedagoga, kteří pracují v tandemu s třídními učiteli, vyučující z družiny, poradenští pracovníci centra podpory a vzdělávání, zakladatelé a členové širšího vedení školy.

Za důležité charakteristiky pedagogického sboru pokládáme otevřenou komunikaci o životě ve škole, vzájemnou spolupráci všech členů týmu, jejich podporu a kontinuální rozvoj. Vycházíme z předpokladu, že vybudování kvalitního studijního prostředí pro žáky vyžaduje stabilní zázemí v podobě efektivně fungujícího pedagogického sboru. Z těchto důvodů je důležité pravidelné a intenzivní sdílení informací, ztotožnění pedagogů s vizí školy i ochota dále pracovat a rozvíjet se.

Výběr zaměstnanců probíhá formou individuálních pohovorů. Důležitým předpokladem přijetí nového člena týmu je jeho profesní i osobní ztotožnění s myšlenkami školy, ochota dále se rozvíjet, dovednost individuální práce i týmové spolupráce, kreativita i hluboké a komplexní porozumění procesu výuky, učení žáků (tj. jejich způsobům osvojování znalostí a dovedností v souladu s principy kognitivního, sociálního i emocionálního rozvoje dětí a dospívajících) i odlišnostem individuální a skupinové práce.

Komunikace v týmu probíhá na předem stanovených poradách a setkáních i akutně, v případě potřeby, objeví-li se jakákoliv nesrovnalost. Důležité je řešit problémy, nedorozumění, potřeby i další vyvstalá témata bezprostředně, nic neodkládat, do komunikace zahrnovat ty členy, kteří mají k dané situaci vztah. K vzájemné komunikaci využíváme široké spektrum nástrojů – pravidelné každotýdenní porady, osobní setkání, telefon, e-mail.

Pravidelná setkání týmu mají charakter:

- porady celého týmu – pravidelně 1x týdně,
- porady centra podpory a poradenství s učiteli,
- porady vedení (ředitel, zakladatelé) – cca 1x měsíčně,
- supervize týmu externími pracovníky,
- teambuildingových setkání,
- individuálních pohovorů vedení školy s členy pedagogického sboru.

Nedílnou součástí práce učitelů je jejich individuální profesní rozvoj. Každý pedagog proto zpracuje plán osobního profesního rozvoje, který shrnuje plán působení ve škole a také další plán vzdělávání formou 1. akreditovaného vzdělávání v kurzech a seminářích (společné i individuální), 2. vzájemné učení (návštěvy kolegů v hodinách, návštěvy jiných škol, intervize, společné diskuse o nových postupech, pomůckách, metodách, vzájemná inspirace v rámci týmu, využití služeb mentora, kouče...); společné i individuální inspirativní návštěvy jiných škol.

Do výuky jsou rovněž zapojeny principy tandemové výuky, která má několik základních charakteristik:

- ☞ jeden vyučuje, druhý asistuje,
- ☞ týmová výuka,
- ☞ výuka na stanovištích,
- ☞ diferencovaná výuka,
- ☞ paralelní výuka,
- ☞ kombinace všeho výše uvedeného.

2.5 Spolupráce se žáky, participativní učení

Jedním z klíčových principů vzdělávání je zapojení žáků do jeho plánování a realizace. Učitel vede žáky k tomu, aby rozpoznávali smysl vzdělávání, resp. činností, které dělají. Tím, že rozumí a ztotožňují se s tím, co při vzdělávání dělají a čemu se věnují, a učí se rozumět i cílům svého vzdělávání, mohou se postupně zapojovat do spolurozhodování o tom, co, kdy a jak se budou učit. Postupně získávají kompetenci své učení plánovat, organizovat a vyhodnocovat, a také při tom spolupracovat s ostatními. Učitel se stále více přesouvá z role průvodce do role mentora a supervizora učebního procesu každého dítěte, a stává se mu především zkušenějším a starším partnerem v učení a poznávání.

Učitelé využívají při vyučování různé metody participace žáků na rozhodování, přizpůsobují tomu i zadávání a hodnocení práce. Mimo jiné se tak stále více zvyšuje prostor pro individualizaci vzdělávání každého žáka. Pedagog přitom dbá, aby se individuální vzdělávací cíle spojovaly se skupinovými cíli více žáků či celé třídy a posilovala se schopnost žáků kooperovat k dosažení cíle a vzájemně se přitom podporovat a učit se jeden od druhého.

Učitelé průběžně sledují každého žáka jednotlivě a poskytují mu zpětnou vazbu na jeho práci. Snažíme se vyvarovat slova hodnocení, neboť vyvolává dojem klasifikace a třídění žáků, což není efektivní. Hodnocení může probíhat v pravidelných intervalech, např. jednou za čtvrtletí. Pravidelně a často probíhá taková forma interakce, jejímž záměrem je rozvoj učení a poznávání žáků.

Současně se učitelé snaží klást důraz na podporu sebehodnocení žáka, jeho schopnost nahlížet na svou práci a reflektovat, zda se mu daří dosahovat stanovených cílů. Smyslem je naučit žáka nahlédnout, zda jeho práce vede k cílům, které si stanovil, a zda jsou pro něj skutečně důležité. Současně s tím vedou žáka k tomu, aby si svou práci dokázal dobře strukturovat, kladl si přiměřené cíle, a při jejich naplňování zažíval uspokojení a radost z učení a poznávání.

Základní postupy:

- ✓ Žáci si společně s učiteli stanovují dlouhodobé a krátkodobé cíle učení. Dlouhodobé mohou zahrnovat časový úsek 1 měsíc – 1 pololetí. Krátkodobé cíle vyjadřují plány v rozsahu maximálně jednoho týdne.

- ✓ Cíle jsou vždy zcela explicitě stanoveny, tedy je řečeno, co se žák naučí, co vytvoří, vykoná, zařídí apod.
- ✓ Cíle jsou společné pro celou třídu, ale také individuální pro každého žáka v souladu s jeho zájmy a/nebo potřebami.
- ✓ Cíle se plánují společně v rámci pravidelně stanovených diskusních hodin ve třídě (např. v pondělí ráno).
- ✓ U dlouhodobých cílů učitel průběžně sleduje, jak se je daří plnit, případně odvozuje z dlouhodobého plánu více krátkodobých plánů.
- ✓ Je-li to nutné, je přesně stanoveno, co, kdy, kde a jak bude vykonáno.
- ✓ Cíle se zapisují do deníků žáků, nebo zveřejňují na tabuli či nástěnce ve třídě – záleží na okolnostech a dohodě se žáky.
- ✓ Učitel průběžně sleduje, zda se žákům daří naplňovat stanovené cíle, co pro to žáci dělají, jaké úkoly si volí. Pokud se nedaří postupně přibližovat se k cíli, je zapotřebí v diskusi se žákem a/nebo celou třídou stanovit dílčí cíle, tedy úkoly, které budou zcela konkrétní, bude řečeno, kdy budou vykonány a v jakém rozsahu či množství, a jejich prostřednictvím se postupně dojde k původně stanovenému cíli.
- ✓ Pro učitele je důležité, aby si uvědomili, jakými postupnými kroky a činnostmi mohou být cíle žáků naplněny. Průběžně sledují, zda se tak děje, a pomáhají žákům dílčí aktivity vykonávat, když se pokroky k cíli nedaří žákům samotným.
- ✓ V souladu se stanovenými cíli se v době jejich naplnění odehrává reflexe, při níž učitelé poskytují žákům zpětnou vazbu.
- ✓ Obdobně u konkrétních výukových cílů, resp. osvojení příslušného učiva poskytuje učitel průběžnou zpětnou vazbu žákům – to se děje při práci (denně, v pravidelných intervalech) a současně je pravidelně sdělováno žákům i rodičům online či při společných diskusích.

Principy společné diskuse zahrnují následující:

- ☺ Přesně formulovat, co se žák za sledované období naučil.
- ☺ Konkrétně sdělit, zda se podařilo dosáhnout cíle, podle čeho to poznáme, podle čeho poznáme, že bylo cíle dosaženo zčásti.
- ☺ Přesně pojmenovat, co se ještě nedaří, co je nutné trénovat a zlepšit.
- ☺ Společně stanovit, co udělá žák i učitel pro to, aby došlo ke zlepšení.
- ☺ Společně diskutovat o tom, kde se stala chyba, jak k ní došlo, na co si dávat pozor, co příště dělat jinak.
- ☺ Analýza chyby je důležitým zdrojem informací.
- ☺ Pokroky je třeba vždy hodnotit individuálně, nikdy v porovnání s druhými.

Koncepce hodnocení na druhém stupni navazuje na způsoby práce se žáky na prvním stupni ZŠ, snaží se však o přesnější strukturu. Důraz je kladen na sebereflexi a zpětnou vazbu. Prioritou hodnocení je rozvoj žáků. Do hodnocení jsou implementovány prvky kariérového vzdělávání, tj. prostřednictvím sebereflexe i zpětné vazby si žáci kontinuálně uvědomují možnosti svého rozvoje, své silné stránky i výzvy pro další rozvoj, zvažují další sekundární vzdělávání i rozvoj v mimoškolních oblastech.

Hodnocení ze strany pedagogů (avšak s významným přispěním sebereflexe a komentářů žáků) probíhá v těchto oblastech, které se vzájemně kombinují. Pro závěrečné výstupy, které hovoří o zvládnutí výuky v daném školním roce, představují srovnatelné zdroje informací:

1. Pedagogická diagnostika – podkladem pro hodnocení jsou I) systematické pozorování žáků v průběhu studijních činností i v mezilidských interakcích a II) analýza produktů činnosti žáků (tj. výstupy výukové, badatelské i projektové výuky). Pedagogická diagnostika probíhá za účelem volby vhodných výukových metod, popř. pedagogických intervencí, v souladu s individuálními potřebami žáků.
2. Formativní hodnocení – má podobu zpětné vazby žákům. Východiskem jsou přesně definované výukové cíle, tj. žáci vědí, co se mají naučit, čeho mají dosáhnout, a přesně stanovená kritéria hodnocení, tj. učitel sleduje předem zadané charakteristiky práce – jak v procesu řešení úkolů, tak při zhodnocení výsledků činnosti.
3. Sumativní hodnocení – důležitou charakteristikou je co možná největší eliminace vzájemného porovnávání mezi žáky. Východiskem je srozumitelné stanovení cíle učení, který představuje optimální výsledek (100 % výkonu). Na základě stanovených hodnotících kritérií (tj. charakteristiky výsledků, které jsou při optimálním výkonu zvažovány) je procentuálně vyjádřeno dosažení úspěchu konkrétního žáka. Na stanovení tohoto hodnocení se podílejí vyučující i žáci, společně o výstupech diskutují, žák získá výstižné informace o povaze svého výkonu. Tato forma sumativního hodnocení se snaží korespondovat se způsoby hodnocení výkonů, s nimiž se lze potkat v pracovním procesu.

Souběžně s formativním i sumativním hodnocením učitelů bude probíhat také sebehodnocení, resp. sebereflexe žáků, která bude vycházet ze stejných principů. Nedílnou složkou hodnocení tak budou i společné diskuse o dosažených cílech a způsobech jejich naplňování, o možných výzvách a potenciálu dalšího rozvoje i o úspěších, kterých žák dosáhl.

2.6 Spolupráce s rodiči

Komunikace s rodiči tvoří významnou součást vzdělávacího procesu. Jsme školou otevřenou pro rodiče, snažíme se je co nejvíce zahrnovat různými formami do školních aktivit.

Naším cílem je vytvořit adekvátní komunikační úroveň mezi školou a rodiči v následujících oblastech:

- ☒ včasné sdělování informací (elektronicky, v systému Edookit),
- ☒ reagování na zprávy, sdělení,

- ☒ diskutování o problémech, náročných a neobvyklých situacích bezprostředně po jejich výskytu se snahou najít co nejrychleji řešení,
- ☒ pravidelné setkávání pracovníků školy s rodiči.

Setkávání s rodiči (formální i neformální) probíhá v řadě různých podob:

- ☎ při zahájení a ukončení školního roku – formou různých aktivit, účastní se celý tým školy;
- ☎ setkání s rodiči nazvané rodičovské kavárny – 1x za měsíc;
- ☎ tripartity žák – rodiče – učitel, zhodnocení toho, co se ve škole daří a jaké oblasti je potřeba posílit, jak upravit a přizpůsobit výuku individuálním potřebám apod., konají se jedenkrát za pololetí;
- ☎ konzultace vyučujících jednotlivých předmětů se žáky a rodiči, které na druhém stupni ZŠ navazují na model tripartit, ale více se zaměřují na výuku v jednotlivých vzdělávacích oblastech, konají se jedenkrát za pololetí;
- ☎ konzultace centra podpory a poradenství;
- ☎ aktivity centra poznávání – zapojení žáků, rodin, využití různorodých prostor i spolupráce s externími organizacemi.

2.7 Školská rada

V souladu § 167 a § 168 Školského zákona byla dne 30. září 2019 zřízena tříčlenná Školská rada, která se podílí na samosprávě základní školy. Její činnost v souladu se Školským zákonem zahrnuje mimo jiné následující (byly vybrány charakteristiky nejrelevantnější pro ZŠ „Poznávání“):

Funkční období členů školské rady je tři roky.

Školská rada zasedá nejméně dvakrát ročně; zasedání školské rady svolává její předseda, první zasedání školské rady svolává ředitel školy. Ředitel školy nebo jím pověřený zástupce je povinen zúčastnit se zasedání školské rady na vyzvání jejího předsedy.

Školská rada se vyjadřuje se k návrhům školních vzdělávacích programů a k jejich následnému uskutečňování, schvaluje výroční zprávu o činnosti školy, schvaluje školní řád, schvaluje pravidla pro hodnocení výsledků vzdělávání žáků, podílí se na zpracování koncepčních záměrů rozvoje školy, projednává návrh rozpočtu právnické osoby na další rok, a navrhuje opatření ke zlepšení hospodaření, projednává inspekční zprávy České školní inspekce.

2.8 Spolupráce s dalšími subjekty

Jde o základní princip laboratorní školy. Do výuky budou přicházet odborníci a experti z dalších institucí, organizací, z různých pracovišť (věda, průmysl, trh práce, ekonomika, umělecká sféra, sportovní odvětví, řemesla).

Cílem není vychovávat vědce, akademiky, podnikatele, ale zprostředkovat žákům seznámení s co nejširším spektrem aktivit i profesí, s nimiž se mohou setkat v budoucím životě. Žáci si vyzkouší něco, co možná nikdy nebudou dělat, ale budou s tím mít praktickou zkušenost, nebo si díky těmto zážitkům a zkušenostem ujasní své budoucí profesní směřování.

2.9 Mezinárodní spolupráce

Ve spolupráci s Laboratorní školou Labyrinth v Brně jsme v kontaktu s Mezinárodní asociací laboratorních škol – <https://www.laboratoryschools.org/> (USA). Škola je od počátku svého vzniku v kontaktu s Feuersteinovým institutem – <http://www.icelp.info/> (Izrael), s Mezinárodní organizací pro kognitivní vzdělávání – <https://www.coged.org/>. Kooperace se zahraničními partnery se každoročně obohacuje. Od roku 2025 jsme členy International Association of Laboratory School – <https://www.ialslaboratoryschools.org/> a Network of European Laboratory and University Schools – <https://www.nelus-network.eu/>. Množství škol a vzdělávacích institucí ze zahraničí, s nimiž jsme v kontaktu, pravidelně roste. Od roku 2024-2025 máme akreditaci Erasmus+, která usnadňuje kontakty a spolupráci s mnohými evropskými školami.

3. CHARAKTERISTIKA ŠKOLNÍHO VZDĚLÁVACÍHO PROGRAMU

Edukační proces stavíme na třech klíčových pilířích, jež se vzájemně kombinují. Cílem je budovat školu, jež je otevřená svému okolí, reflektuje vývoj ve společnosti a ve světě a vytváří pro žáky takové studijní prostředí, které je připravuje na výkon profese i osobní život v 21. století.

1. Individuace a diferenciac – model výuky, kterým se do dnešní doby řídí značné množství škol, se před mnoha staletími inspiroval prostředím kostelů. Učitel „káže“ od tabule, žáci sedí v lavicích a přijímají (podobně jako členové farnosti při bohoslužbách). Dnes již víme, že školní prostředí i učební proces potřebují poněkud odlišnou dynamiku a popisovaný vzor se nejeví plně funkční. Pracuje se skupinou žáků jako s davem, očekává mnohdy neexistujícího průměrného žáka, jenž pracuje přesně v souladu s výkladem učitele.

Princip individuace a diferenciac klade důraz na individuální potřeby žáků, na jejich specifické tempo práce i konkrétní profil studijních předpokladů. Stanovujeme osvojení základních znalostí a dovedností, každý žák se pak v souladu se svými zájmy, pracovním tempem i dispozicemi dále rozvíjí po své individuální trajektorii. Je možné, že nastává ve třídě situace, kdy jeden žák zná téma velmi komplexně a do hloubky, druhý ho zvládá na základní úrovni, a to ještě s podporou určitých pomůcek. I takový systém koresponduje s principy diferenciac. Výkon a výsledky jsou druhotné, primární je proces učení a přetrvávající zájem žáků o učení. Vycházíme z předpokladu, že pouze úkoly, které jsou pro žáky přiměřeně náročné, je motivují k práci a vedou k ochotě dále se učit. Zájem o učení a radost z poznávání jsou projevem vnitřní motivace, což s sebou neodmyslitelně přináší nutnost stanovovat se žáky takové studijní cíle, jež odpovídají jejich možnostem.

2. Kognitivní přístup ke vzdělávání – klíč k porozumění tomuto principu tkví v uvědomění rozdílů mezi slovesy učit a učit se. Zatímco učitel učí, vzdělává a zprostředkovává informace, znalosti a dovednost za využití svých profesních dovedností, tj. odborné znalosti, didaktické dovednosti, sociální dovednosti, pedagogicko-psychologické i speciálně pedagogické dovednosti, žák informace přijímá, začleňuje do svých dosavadních struktur znalostí, dále s nimi pracuje, snaží se jim porozumět i je využít při různorodých činnostech. Toto vše činí v souladu s rozvojem svých kognitivních neboli poznávacích schopností. Kognitivní procesy i kognitivní funkce tvoří nedílnou součást procesu „učení se“ a musí být neustále zvažovány v procesu „učení“, tedy v momentech, kdy učitel se žáky pracuje. Každý kognitivní proces je sycen řadou dílčích kognitivních funkcí, naopak soubory kognitivních funkcí se slučují do podoby tzv. exekutivních funkcí, jež se v současné době ukazují jako důležitější předpoklad školního vzdělávání než prostá výše inteligence.

Základní kognitivní procesy zahrnují: pozornost, vnímání, paměť, učení, řeč, inteligenci, myšlení, představivost, kreativitu. Exekutivní funkce jsou pak členěny na kognitivní flexibilitu (pracovní paměť, rozdělení pozornosti, využití zpětné vazby), stanovování cílů (iniciace úkolu, plánování, organizace), kontrolu pozornosti (výběr podnětů = selektivita pozornosti, seberegulace, sebezpozorování, inhibice), zpracování informací (plynulost, účinnost, rychlost).

3. Učení jako celoživotní proces – tímto je myšleno nejen učení v souladu s nároky světa za zdmi školy, ale také učení společně s dalšími generacemi. Škola představuje centrum vzdělávání, které ukazuje žákům, k čemu jim osvojené znalosti a dovednosti slouží, jak s nimi mohou

nakládat v dalšími životě. Současně přibírá ke svému dění širokou komunitu rodin i lokality, v níž působí, a společně se žáky jim nabízí možnost dalšího učení v nejširším slova smyslu.

Tento aspekt vzdělávání s sebou přináší také nutnost podpory žáků z hlediska jejich začlenění do společnosti. Zatímco požadavek individuace a diferenciací klade důraz na vnímání sebe-menších rozdílů mezi žáky a úpravu podmínek učení v souladu s nimi, požadavek integrace učení do každodenního života všech generací s sebou nese podporu rozvoje skupinového života, tedy rozvoje sociálních dovedností, k němuž slouží společné aktivity žáků jednotlivých tříd i celé školy a vnímání členů školy (žáků i pedagogů) jako sociální skupiny, ve které se od sebe učí dalším dovednostem nutným pro budoucí profesní i osobní život.

3.1 Výchovné a vzdělávací strategie

Výchovné a vzdělávací strategie představují společné postupy, které vedou k utváření a rozvíjení klíčových kompetencí žáků⁴. V charakteristice ŠVP jsou vymezovány na úrovni školy s tím, že jsou uplatňovány všemi pedagogy. Jedná se tedy o metody a formy práce, aktivity a pravidla, kterými zajišťujeme utváření a rozvíjení klíčových kompetencí u všech žáků. Lze mezi zařadit například:

- ✎ **využívání rozmanitých zdrojů informací:** učebnice, encyklopedie, internet, knihovna apod.
- ✎ **využívání rozmanitých vyučovacích metod a organizačních forem práce:** týmová práce, skupinové učení, tandemová výuka, vedení dialogu, prezentace – individuální i skupinová, projektová výuka apod.
- ✎ **aktivní spolupráce** s rodiči, regionálními institucemi i jednotlivci: městský úřad, občanská sdružení, komunitní centra, domy dětí a mládeže, muzea apod.
- ✎ **využívání metod k proměně klimatu ve třídách:** ranní komunitní kruhy, třídnická hodina, preventivní programy rizikového chování (např. Skills Builder, aART), přednášky a workshopy s odborníky apod.

Vzdělávacími strategiemi, které využíváme při výuce, chceme dospět k tomu, aby si žáci osvojili znalosti a dovednosti, které jsou využitelné v reálném životě. Respektujeme individualitu každého žáka, jeho způsob přemýšlení, vedeme ho k tomu, aby si našel svoji strategii učení, plánoval a průběžně vyhodnocoval svůj vzdělávací proces, aby zažíval individuální i týmový úspěch.

Snažíme se, aby žáci uměli vyhledávat informace, použít informace při návrhu řešení různých situací, prezentovat své poznatky, hodnotit sebe sama (sebeevaluace), dávat poznatky do souvislostí. Snažíme se, aby byli emocionálně připraveni na život, chovali se eticky a morálně, vnímali estetické a kulturní hodnoty.

Do výuky zařazujeme aktuální domácí i zahraniční témata.

⁴ Rámcový vzdělávací program pro základní vzdělávání. Praha: MŠMT ČR, 2021, str. 10

Ve výuce využíváme pracovní sešity, učebnice různých nakladatelství, vytváříme si své materiály a pomůcky.

Každý učitel si v rámci svých vyučovacích předmětů sestavuje plány, které obsahují časové rozvržení učiva a zároveň i volbu výukové strategie. Je zřejmé, že každý učitel bude mít své strategie, které se mohou měnit v závislosti na složení třídy, vývoji třídy i jednotlivých žáků a řadě dalších okolností. Každý učitel si tedy volí strategie a metody výuky sám v závislosti na mnoha faktorech. Není nezanedbatelný ani věk žáků, individualita jednotlivých žáků, klima celé třídy.

Mezi zásady efektivní výuky řadíme:

- ☉ klima třídy – jsou zapotřebí atmosféra důvěry; pozitivní vztahy mezi žáky, žáky a učitelem jsou důležité aspekty výuky;
- ☉ prostředí třídy;
- ☉ smysluplný a přiměřený obsah výuky;
- ☉ přiměřený čas;
- ☉ spolupráce v týmu;
- ☉ okamžitá zpětná vazba.

Ve výuce je kladen důraz na vlastní zodpovědnost žáků za své vzdělávání a výsledky svého učení. Učební plán a osnovy předmětů jsou sestaveny s důrazem na vztahy a souvislosti mezi předměty.

Cíleně jsou rozvíjeny všechny klíčové kompetence žáků. Hlavní aktivity, které jsou součástí výuky, jsou zařazovány variabilně v souvislosti s organizačními a technickými možnostmi školy, v závislosti na zájmech a postojích konkrétního třídního kolektivu.

Klíčový princip vzdělávání je zapojení dětí do jeho plánování a realizace. Učitel vede děti k tomu, aby rozpoznávaly smysl vzdělávání, resp. činností, které dělají. Tím, že děti rozumí a ztotožňují se s tím, co při vzdělávání dělají a čemu se věnují, učí se rozumět i cílům svého vzdělávání a mohou se postupně zapojovat do spolurozhodování o tom, co, kdy a jak se budou učit. Postupně získávají kompetenci si své učení plánovat, organizovat a vyhodnocovat, a také při tom spolupracovat s ostatními. Učitel se stále více přesouvá z role mentora a supervizora učebního procesu každého dítě a stává se mu především zkušenějším a starším partnerem v učení a poznávání.

3.2 Cíle školního vzdělávacího programu

Základní vzdělávání má žákům pomoci utvářet a postupně rozvíjet klíčové kompetence a poskytnout spolehlivý základ všeobecného vzdělání orientovaného zejména na situace blízké životu a na praktické jednání. V základním vzdělávání proto usilujeme o naplňování těchto hlavních cílů:

1) Umožnit žákům osvojit si strategie učení a motivovat je pro celoživotní učení. Vybírat si a využívat vhodné způsoby, metody a strategie pro aktivní a efektivní učení, vyhledávat a třídit informace a na základě jejich pochopení, propojení a systematizace je efektivně využívat v procesu učení a v praktickém životě, využívat informační a komunikační prostředky a technologie.

2) Podněcovat k tvořivému myšlení, logickému uvažování a ke schopnosti řešit problémy. Samostatně pozorovat a experimentovat, získané výsledky porovnávat, kriticky posuzovat a vyvozovat z nich závěry pro využití v budoucnosti, uvádět věci a znalosti do souvislostí a na základě toho si vytvářet komplexnější pohled na přírodní a společenské jevy, volit vhodné způsoby řešení úkolů, sledovat vlastní pokrok při zdolávání problémů, aplikovat osvědčené postupy při řešení obdobných nebo nových úkolů a situací.

3) Vést žáky k všestranné, účinné a otevřené komunikaci. Formulovat a vyjadřovat své myšlenky a názory v logickém sledu, výstižně, souvisle a kultivovaně v písemném i ústním projevu, naslouchat jiným a porozumět jim, obhajovat vlastní názor vhodnou a kultivovanou argumentací.

4) Rozvíjet u žáků schopnost spolupracovat a respektovat práci a úspěchy vlastní i druhých. Spolupracovat ve skupině při řešení daného úkolu, podílet se na vytváření pravidel práce v týmu a na utváření příjemné atmosféry v týmu, aktivně přispívat k diskusi, umět v diskusi obhajovat vlastní názor, ale i respektovat zkušenosti a názory jiných.

5) Připravovat žáky k tomu, aby se projevovali jako svébytné, svobodné a zodpovědné osobnosti, uplatňovali svá práva a plnili své povinnosti. Mít sebevědomé vystupování, pozitivní představu

o sobě samém, ale současně schopnost vcítit se do situací ostatních a respektovat jejich přesvědčení nebo názory, řešit praktické problémy a životní situace na základě pochopení principů, jimiž se společnost řídí, znát svá práva i povinnosti, schopnosti hodnotit výsledky vlastní činnosti i činnosti jiných.

6) Vytvářet u žáků potřebu projevovat pozitivní city v chování, jednání a v prožívání životních situací; rozvíjet vnímavost a citlivé vztahy k lidem, prostředí i k přírodě. Schopnosti ochrany životního prostředí i ochrany kulturních a společenských hodnot, vcítit se do situací ostatních a respektovat jejich přesvědčení nebo názory.

7) Učit žáky aktivně rozvíjet a chránit fyzické, duševní i sociální zdraví a být za ně odpovědný. Schopnost ochrany vlastního zdraví i zdraví ostatních, používat bezpečně materiály, nástroje a vybavení, dodržovat dohodnutá pravidla, povinnosti a závazky, rozhodovat se správně, zodpovědně a s ohledem na své zdraví i zdraví jiných, dle svých možností poskytnout účinnou pomoc v situacích ohrožujících život a zdraví.

8) Vést žáky k toleranci a ohleduplnosti k jiným lidem, jejich kulturám a duchovním hodnotám, učit je žít společně s ostatními lidmi. Vnímat kulturní i historické dědictví jako významný fenomén, být vnímavý k tradicím a kulturním hodnotám jiných.

9) Pomáhat žákům poznávat a rozvíjet vlastní schopnosti v souladu s reálnými možnostmi a uplatňovat je spolu s osvojenými vědomostmi a dovednostmi při rozhodování o vlastní životní a profesní orientaci. Využívat znalosti a zkušenosti získané v jednotlivých vzdělávacích oblastech v zájmu vlastního rozvoje i své přípravy na budoucnost, rozvíjet své podnikatelské myšlení, orientovat se v základních aktivitách potřebných k uskutečnění podnikatelského zá- měru, chápat podstatu, cíl a riziko podnikání.

3.3 Strategie naplňování klíčových kompetencí

Jak vést žáky k získávání klíčových kompetencí?

Rámcový vzdělávací program předpokládá nejen smysluplné stanovení cílů výchovně-vzdělávacího programu školy, ale také uplatňování takové formy a metody práce s žáky, aby docházelo k rozvoji osobnosti žáka jako celku, tudíž i kombinovaně k rozvoji všech klíčových kompetencí současně. Usilujeme o co nejaktivnější zapojení žáků do procesu učení, možnost volit nejvhodnější metody a formy práce učitele, vhodně zapojovat evokaci a motivaci, a tak vtahovat žáka do maximální spoluúčasti na učení. Smyslem školy v etapě základního vzdělávání je vybavit žáky klíčovými kompetencemi.

Následující tabulka vymezuje klíčová slova, která uvozují určité klíčové kompetence. Logická posloupnost spočívá v hledání významů klíčových slov, v jejich funkční provázanosti s výstupy, vzdělávacími strategiemi učitele a učivem.

Klíčové slovo uvozující klíčovou kompetenci	Výklad obsahu klíčového slova (co dělá žák, co umí, co lze vysledovat z jeho projevů chování)
učit se kompetence k učení	Efektivně se učí pro život a používá učební strategie , které odpovídají jeho možnostem.
řešit problém kompetence k řešení problémů	Nalézá vhodné postupy pro vyřešení problému a sestaví konstruktivní postup řešení problému.
komunikovat kompetence komunikativní	Porozumí různým druhům sdělení a na tato sdělení vhodně reaguje .
spolupracovat kompetence sociální a personální	Dokáže se cíleně domluvit na společném konání – tedy například o práci, jejím průběhu a výsledcích.
občan kompetence občanské	Dodržuje společností dohodnuté normy – pravidla. Dokáže se vcítit do role druhého a jedná tak, aby neohrožoval druhé.
práce kompetence pracovní	Plní zadané úkoly podle svého osobnostního maxima. Přiměřeně věku si osvojí pracovní návyky a je schopen na nich stavět .
technologie kompetence digitální	Využívá digitálních technologie , komunikuje a interaguje jejich prostřednictvím se světem, rozvíjí své profesní dovednosti.

Jednotlivé klíčové kompetence jsou rozvíjeny ve vzdělávacích oblastech, které jsou přehledně uvedeny v následující tabulce. Každá oblast umožňuje realizovat většinu klíčových kompetencí stanovených RVP. V tabulce uvádíme vždy jenom tu kompetenci, kterou pokládáme v této oblasti za převládající.

Vzdělávací oblast	Cíl vzdělávací oblasti	Klíčové kompetence (klíčové slovo)	Ostatní rozvíjené klíčové kompetence
JAZYK A JAZYKOVÁ KOMUNIKACE	schopnost dorozumět se s ostatními lidmi a porozumět informacím	komunikovat	učit se řešit problém spolupracovat tvořit
MATEMATIKA A JEJÍ APLIKACE	zjednodušení rozumového poznávání přírodních zákonitostí pomocí matematických symbolů	řešit problém	učit se komunikovat tvořit spolupracovat
ČLOVĚK A JEHO SVĚT	poznávání člověka a jeho postavení v systému lidské společnosti v minulosti i dnes	občan	empatie řešit problém spolupracovat komunikovat učit se tvořit
UMĚNÍ A KULTURA	fantazijní poznávání světa	práce	tvořit komunikovat spolupracovat řešit problém
ČLOVĚK A ZDRAVÍ	osvojení zdravého životního stylu a ochrana vlastního zdraví	zdraví	spolupracovat občan řešit problém komunikovat

ČLOVĚK A SVĚT PRÁCE	schopnost prakticky zvládnout manuální činnosti světa a zvolit si vhodné povolání	práce	občan podnikatelské dovednosti spolupracovat řešit problém
INFORMATIKA	porozumění, jak funguje počítač a informační systémy	technologie	komunikovat, interagovat, aplikovat informace prostřednictvím digitálních technologií

KOMPETENCE K UČENÍ

Žák:

- učí se cíleně;
- osvojí si strategie učení a je motivován pro celoživotní učení;
- umí oddělit nepodstatné informace od podstatných;
- chápe poznatky v souvislostech, navazuje na svoje zkušenosti;
- dokáže získané poznatky předávat dál, prezentovat je;
- aktivně se podílí na výuce.

Učitel:

- během výuky vytváří takové aktivity, které vedou žáka k objevování informací, jejich porovnávání a třídění;
- vede žáky k efektivnímu plánování, učí žáky učit se;
- vede žáky k sebehodnocení, k samostatnosti a zodpovědnosti za své konání;
- individuálním přístupem k žákům maximalizuje jejich šanci prožít úspěch;
- podporuje a podněcuje žáky v kreativě a při realizaci jejich vlastních nápadů;
- zadává žákům zajímavé a smysluplné úkoly, které je motivují k další práci a které mají praktickou využitelnost;
- využívá návodů, schémat, myšlenkových a mentálních map;
- motivuje žáky k vyjadřování svých pocitů, k pohledu na svět z různých perspektiv;
- zvyšuje efektivitu učení používáním informačních a komunikačních technologií;
- vede žáky ke čtení s porozuměním, kritickému a logickému myšlení.

Při procesu učení se často používá: kooperativní učení, práce s chybou, vyhledávání a třídění informací, experimentování.

KOMPETENCE K ŘEŠENÍ PROBLÉMU

Žák je schopen problém:

- rozpoznat;
- pojmenovat;

- 📖 zaujmout k němu postoj;
- 📖 získat k němu další informace;
- 📖 navrhnout pro něj vhodná řešení, obhájit ho a prezentovat.

Žák:

- 📖 si uvědomuje zodpovědnost za své jednání, umí najít chybu, pracovat s ní a odstranit ji;
- 📖 se nenechá odradit případným neúspěchem;
- 📖 umí aplikovat osvědčené postupy pro řešení obdobných problémových situací;
- 📖 připravuje různé aktivity pro mladší spolužáky, podílí se na všech fázích příprav, na plánování, realizaci i hodnocení.

Učitel:

- 👉 u žáků rozvíjí schopnost spolupracovat, respektovat práci vlastní a druhých;
- 👉 používá pozitivní motivace, navozuje atmosféru důvěry a spolupráce;
- 👉 vede žáky k tomu, aby byli schopni využívat skupinovou práci, vzájemnou pomoc při učení, aby byli schopni nabídnout pomoc nebo o ni požádat, ocenit zkušenosti druhých i svoje a čerpat poučení ze spolupráce;
- 👉 ukazuje sociální kompetence na praktických cvičeních a úkolech, využívá k tomu modelové situace;
- 👉 vede žáky ke schopnosti střídat role ve skupině (s různou mírou odpovědnosti);
- 👉 učí žáky vytvářet, reflektovat a případně aktualizovat pravidla, na kterých se sami podílejí, a následně je respektovat;
- 👉 eliminuje vše, co narušuje dobré vztahy mezi žáky;
- 👉 se podílí na vytváření příjemné atmosféry při práci v týmu.

Při procesu učení se často používá: učení se v souvislostech, řešení mezioborových problémů, využívání rozmanitých zdrojů informací.

KOMPETENCE KOMUNIKATIVNÍ

Žák je schopen:

- 📖 porozumět různým druhům sdělení a vhodně na reagovat;

- 📖 diskutovat na různá témata
- 📖 pracovat/komunikovat v rozmanitých skupinách
- 📖 aktivně naslouchat a respektovat názor jiných
- 📖 formulovat svůj názor a obhájit ho
- 📖 vhodně formulovat otázky a odpovědi;
- 📖 používat i jiné formy komunikace (nonverbální komunikace).

Učitel:

- 👉 předkládá žákům různé formy komunikace;
- 👉 vede žáky k tomu, aby využívali různé formy komunikaci a aby si zároveň uvědomovali nebezpečí, které je s nimi spojeno (např. sociální sítě);
- 👉 učí žáky výstižně a kultivovaně komunikovat;
- 👉 podporuje přátelské vztahy uvnitř třídy, mezi třídami atd.;
- 👉 vede žáky k tomu, aby uměli obhajovat, argumentovat vhodnou formou svůj vlastní názor a přesvědčovat o tom své oponenty;
- 👉 učí žáky naslouchat názorům jiných a umění diskuse;
- 👉 podporuje komunikaci s partnerskými školami, a to jak v českém, tak cizím jazyce;
- 👉 učí žáky pracovat zpracovávat videozáznamy, fotografie atd.;
- 👉 učí žáky orientovat se v různých typech schémat, obrázků, grafů a tabulek a získávat z nich údaje;
- 👉 vede žáky k tomu, aby po své prezentaci hodnotili svoji práci (podle návodných kritérií), aby byli schopni adekvátně reagovat na hodnocení ostatních a aby byli schopni přijmout případnou kritiku;
- 👉 učí žáky, v případě potřeby, uplatňovat obrannou komunikaci proti manipulaci a násilí, k ovládnutí dovedností asertivního jednání.

Při procesu učení se často používá: uplatňování forem diskuse – formulace a vyjadřování vlastních myšlenek, kultivace písemného i ústního projevu, argumentace a interpretace jako základní nástroj diskuse.

KOMPETENCE SOCIÁLNÍ A PERSONÁLNÍ

Žák je schopen:

- domluvit se na společném konání (s tím souvisí pravidla, povinnosti, uvědomění si své zodpovědnosti);
- naplánovat a dodržovat dohodnutý postup (respekt k ostatním členům);
- pojmenovat svoje emoce v daném okamžiku;
- respektovat přidělenou roli.

Učitel:

- používá pozitivní motivace, navozuje atmosféru důvěry a spolupráce;
- vede žáky k tomu, aby byli schopni využívat skupinovou práci, vzájemnou pomoc při učení, aby byli schopni nabídnout pomoc nebo o ni požádat, ocenit zkušenosti druhých i svoje a čerpat poučení ze spolupráce;
- ukazuje sociální kompetence na praktických cvičeních a úkolech, využívá k tomu modelové situace;
- vede žáky ke schopnosti střídat role ve skupině (s různou mírou odpovědnosti);
- učí žáky vytvářet, reflektovat a případně aktualizovat pravidla, na kterých se sami podílejí, a následně je respektovat;
- eliminuje vše, co narušuje dobré vztahy mezi žáky;
- se podílí na vytváření příjemné atmosféry při práci v týmu;
- u žáků rozvíjí schopnost spolupracovat respektovat práci vlastní a druhých.

Při procesu učení se často používá: využívání forem sociálního učení (hraní rolí, skupinová práce), zapojení žáků do organizace činnosti školy, rozvoj seberegulace.

KOMPETENCE OBČANSKÉ

Žák je schopen:

- dodržovat a respektovat společností dohodnuté normy/pravidla;
- vcítit se do role druhého (empatie) a jednat tak, aby svým jednáním neohrožoval druhé;
- vytvářet si postoje na základě mravnosti a morálky;
- rozpoznat špatné modely jednání (např. extrémistické projevy) a upozornit na ně;

- 📖 přizpůsobit své zájmy zájmům skupiny a konat ve prospěch skupiny;
- 📖 podílet se na budování školní demokracie (třídní samospráva, školní parlament, komunitní kruh);
- 📖 hodnotit různé situace, události, formy jednání z různých úhlů pohledu;
- 📖 respektovat, že jeho svoboda končí tam, kde začíná svoboda druhého.

Učitel:

- 👉 připravuje žáky k tomu, aby si uvědomovali svoji svobodu a z toho vyplývající zodpovědnost k sobě a k ostatním;
- 👉 se spolupodílí na vytváření pravidel chování, školní řád navazuje na pravidla vytvořená ve třídách;
- 👉 učí žáky respektovat individuální rozdíly, národnostní, kulturní apod.;
- 👉 ukazuje na praktických příkladech, jak se správně rozhodnout v dané situaci a přijmout odpovědnost za své rozhodnutí;
- 👉 vede žáky k tomu, aby si uvědomovali svoje práva a povinnosti nejen doma a ve škole, ale i v běžném životě;
- 👉 vede žáky k uvědomování kulturního a historického dědictví naší země (uvědomění si vlastní identity), k poznávání zvyků a tradic v různých částech světa a respektování jich;
- 👉 svým osobním příkladem vede žáky k zapojení i do mimoškolních/komunitě prospěšných aktivit;
- 👉 na názorných a modelových příkladech ukazuje žákům, jak rozpoznat názory a postoje odporující základním demokratickým principům;
- 👉 vede žáky k rozpoznání kvality od kýče a bulváru.

Při procesu učení se často používá: metod sebepoznávání a sebehodnocení, respektování tradic historických, kulturních, spolupráce se zahraničními školami.

KOMPETENCE PRACOVNÍ

Žák je schopen:

- 📖 plnit zadané úkoly na maximum (rozpoznat své limity);
- 📖 napláňovat a vybrat vhodný postup při různých druzích práce;
- 📖 pracovat podle návodu;

- 📖 osvojovat si vhodné pracovní návyky;
- 📖 aktivně se zapojovat do školních akcí;
- 📖 dodržovat pravidla bezpečnost práce tak, aby neohrozil sebe ani ostatní;
- 📖 vážit si práce druhých;
- 📖 rozpoznat porušení zásad bezpečnosti;
- 📖 rozpoznat a ocenit kvalitní práci svoji i druhých;
- 📖 využívat při práci získaných zkušeností;
- 📖 reflektovat svoje možnosti při volbě budoucího povolání.

Učitel:

- 👉 pomáhá žákům poznávat rozvíjet své pracovní schopnosti i reálné možnosti (sebehodnocení);
- 👉 vede žáky k organizování a plánování práce;
- 👉 ukazuje žákům, jak uplatňovat získané vědomosti a dovednosti;
- 👉 motivuje žáky k aktivnímu zapojení do všech činností ve škole;
- 👉 doplňuje výuku praktickými exkurzemi;
- 👉 podporuje žáky v jejich zájmech, v jejich osobním rozvoji;
- 👉 vede žáky k přizpůsobení pracovním podmínkám a prostředí, k plánování činností, k jejich úspěšnému provedení a vyhodnocení;
- 👉 stanovuje se žáky kritéria kvalitní práce;
- 👉 podporuje osobní přínos každého žáka;
- 👉 vyžaduje dodržování zásad bezpečnosti a ochrany zdraví;
- 👉 na osobním příkladu ukazuje pravidla, která je potřebné dodržovat při různých formách práce;
- 👉 zahrnuje do výuky takové aktivity, které vedou k tomu, že žáci pracují samostatně i ve skupině, přichází na to, že často k výsledku vede více cest a prožívají radost ze své práce.

Při procesu učení se často používá: projektování činností, využívání pracovních nástrojů, hodnocení a sebehodnocení praktických činností.

KOMPETENCE DIGITÁLNÍ

Žák je schopen:

- ovládat běžně používaná digitální zařízení, aplikace a služby; využívá je při učení i při zapojení do života školy a do společnosti; samostatně rozhoduje, které technologie a pro jakou činnost či řešený problém použít;
- získávat, vyhledávat, kriticky posuzovat, spravovat a sdílet data, informace a digitální obsah, k tomu volí postupy, způsoby a prostředky, které odpovídají konkrétní situaci a účelu;
- vytvářet a upravovat digitální obsah, kombinovat různé formáty, vyjadřovat se za pomoci digitálních prostředků;
- využívat digitální technologie, aby si usnadnil práci, zautomatizoval rutinní činnosti, zefektivnil či zjednodušil své pracovní postupy a zkvalitnil výsledky své práce;
- chápat význam digitálních technologií pro lidskou společnost, seznamuje se s novými technologiemi, kriticky hodnotí jejich přínosy a reflektuje rizika jejich využívání;
- předcházet situacím ohrožujícím bezpečnost zařízení i dat, situacím s negativním dopadem na jeho tělesné a duševní zdraví i zdraví ostatních; při spolupráci, komunikaci a sdílení informací v digitálním prostředí jedná eticky.

Učitel:

- vede žáky k efektivnímu a zodpovědnému používání digitálních technologií;
- zařazuje do výuky aktivity a úkoly, které vyžadují práci s informacemi v digitálním prostředí, jejich sdílení, organizaci, zpracování, analýzu, interpretaci, kritické posuzování;
- se žáky tvoří digitální obsahy v různých formátech, vede je k vyjadřování prostřednictvím digitálních prostředků.

Při procesu učení se často používá: práce s digitálními technologiemi, experimentování, skupinová i samostatná práce.

3.4 Začlenění průřezových témat

Průřezová témata reprezentují v Rámcovém vzdělávacím programu pro základní vzdělávání okruhy aktuálních problémů současného světa a stávají se významnou a nedílnou součástí základního vzdělávání. Jsou důležitým formativním prvkem základního vzdělávání, vytvářejí příležitosti pro individuální uplatnění žáků i pro jejich vzájemnou spolupráci a pomáhají rozvíjet osobnost žáka především v oblasti postojů a hodnot. Průřezová témata obsahují silný výchovný aspekt a napomáhají osobnostnímu a charakterovému rozvoji žáků, vytvářejí prostor pro utváření jejich postojů a hodnotového systému. Nároky kladené na utváření vědomostí a dovedností žáků budou vždy plně respektovat jejich individuální možnosti.

Průřezová témata prostupují celým školním vzdělávacím programem Základní školy „Poznávání“.

V průběhu základního vzdělávání jsou žákům postupně nabízeny všechny tematické okruhy jednotlivých průřezových témat. Průřezová témata jsou využívána jako integrativní součást vzdělávacího obsahu. Průřezová témata jsou propojena se vzdělávacím obsahem konkrétních vyučovacích předmětů a s obsahem dalších činností žáků realizovaných ve škole i mimo školu.

V etapě základního vzdělávání jsou vymezena tato průřezová témata⁵:

- **Osobnostní a sociální výchova (OSV)** vede žáky k rozvoji vlastní osobnosti v rámci sociálních interakcí v kolektivu třídy, školy. Rozvíjí dovednosti pro komunikaci, kooperaci, řešení problémů a sociálních rolí. Vede k sebehodnocení, podporuje uvědomění své osobnosti, motivuje k další práci.
- **Výchova demokratického občana (VDO)** vede žáky k uvědomění svých práv a povinností. Učí žáky principům demokratické společnosti k respektu, toleranci, odpovědnosti, respektu ke kulturním, etnickým a jiným odlišnostem. Směřuje žáky ke kritickému myšlení – k dovednosti vyjádřit svůj názor, obhájit ho, ale zároveň přijmout odlišné názory – i k vedení dialogu.
- **Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech (EGS)** vede žáky k poznávání odlišných kultur, životních priorit, k pochopení odlišných hodnotových žebříčků, k vzájemnému respektu a toleranci, pomáhá překonávat stereotypy a předsudky. Učí žáky nebýt pouhými pasivními příjemci informací, ale vede je k jejich objevování a ověřování. Kultivuje postoje k Evropě jako širší vlasti a ke světu jako globálnímu prostředí života.
- **Multikulturní výchova (MKV)** vede žáky k poznání vlastní kultury i k porozumění odlišným kulturám. Rozvíjí smysl pro spravedlnost, solidaritu a toleranci, vede k chápání a respektování neustále se zvyšující sociokulturní rozmanitosti. Multikulturní výchova se dotýká mezilidských vztahů ve škole (vztahů mezi učiteli a žáky, mezi žáky navzájem), mezi školou a rodinou.

⁵ Rámcový vzdělávací program pro základní vzdělávání. Praha: MŠMT ČR 2021, str.124.

- **Environmentální výchova (ENV)** vede žáky k naplňování principů trvalé udržitelnosti, k aktivní účasti na ochraně a utváření prostředí a ovlivňuje životní styl a hodnotovou orientaci žáků. Vede žáky k uvědomění důsledků svého chování.
- **Mediální výchova (MED)** vede žáky od pasivního přijímání informací, k ověřování informací z různých zdrojů, k porozumění, zpracování, vyhodnocení a zaujetí vlastního stanoviska vůči různým mediálním sdělením, ke schopnosti informace dále předávat.

3.5 Poskytování poradenských služeb ve škole

Součástí školy je také centrum podpory a poradenství, v němž působí psychologové, speciální pedagogové, výchovný poradce, metodik prevence i další odborníci zabývající se poradenstvím a podporou žáků (např. kariérový poradce, asistenti pedagoga).

Jakmile se něco nedaří, žáci s trápí s učením, nebo jim něco jiného komplikuje radost z učení, pokládáme za nesmírně důležité jednat okamžitě. Na nic nečekat a hledat způsoby, jak žákům pomoci a jejich neutěšenou situaci změnit. Naším cílem jsou spokojení žáci, kteří mají radost z poznávání. Proto poradenské pracoviště nabízí služby žákům, jejich rodičům i učitelům, kdykoli je to potřeba.

Důležitá je prevence, proto nesmíme čekat na další selhávání dětí, jakmile se ukáže, že jim něco nejde, hned to musíme řešit. Pokládáme za důležité mít poradenské pracoviště přímo ve škole, ať žáci nemusí nikam docházet, ať jsou ve svém prostředí, ať je práce poradenských pracovníků a učitelů co nejvíce propojená, ať mohou být v každodenním kontaktu, ať mají příležitost o žácích co nejvíce zjistit a průběžně sledovat jejich vývoj.

Prevenici výukových nezdarů i rizikového chování mají v každodenní kompetenci také učitelé při práci se žáky. Pro tyto účely jsou ve škole mimo jiné realizovány programy pro podporu vztahů ve třídě a rozvoj sociálních dovedností.

Předpoklady kvalitního fungování poradenství napříč celým pedagogickým sborem i členy centra podpory a poradenství:

- Přesně rozdělené kompetence – každý ví, co má na starosti, členové se vzájemně doplňují v činnostech, spolupracují.
- Na každý školní rok vytváří každý člen týmu plán základních aktivit, včetně termínů jejich realizace.
- Členové týmu se scházejí na pravidelných poradách, mají dohodnutý funkční systém sdílení in-formací.

3.5.1 Kariérové poradenství

Na základě spolupráce s Centrem kompetencí z.s. je do edukačního procesu zakomponováno kariérové poradenství. Jde o hraniční oblast poradenství, která současně spadá do vzdělávací oblasti Člověk a svět práce.

Základním východiskem kariérového poradenství je fakt, že nevíme, jaké spektrum profesí se bude nabízet za bezmála dvacet let našim žákům. Proto je rozvíjíme v co největší šíři a současně jejich učení úzce propojujeme s životem ve společnosti, s děním za „zdi školy“.

Výuka žáků, rozvoj jejich znalostí, dovedností i kompetencí odráží přípravu na další studium, život i kariéru v nejširším slova smyslu. Při učení jsou tak žáci pobízeni, aby sbírali důkazy o svých úspěších, reflektovali rozvoj svých dovedností a znalostí, propojovali volnočasové aktivity se školním učením a cíleně si uvědomovali, kdy, jak a co si osvojují a jaký to má dopad na jejich další každodenní život.

Ve výuce hraje klíčovou roli také spolupráce s externími organizacemi (státními, komerčními, neziskovými), které žákům ukazují svět práce a současně přímo propojují to, co se žáci učí ve výuce, s prací lidí i jejich kariérovým rozvojem.

Základní principy:

- 📖 Žáci se seznamují od první třídy s různými profesemi – formou exkurzí, společných aktivit, diskusí.
- 📖 Do výuky jsou pravidelně zapojovány projekty, jež souvisejí nejen s osvojováním znalostí, ale je evidentní vazba mezi učením a využitím poznatého ve výkonu profese (v kterékoli oblasti – trh, zemědělství, věda, průmysl, řemesla, ...).
- 📖 V rámci sebereflexí a sebehodnocení si žáci definují, co jsou jejich silné stránky, které mohou být využity při volbě budoucí profese.
- 📖 Učitelé i další edukátoři uvažují o uplatnění žáků – nevychováváme „akademiky“, vychováváme lidi, kteří se budou umět uplatnit v dospělém životě a budou aktivně participovat na životě společnosti, ať je to jakoukoli formou. S touto myšlenkou zvažujeme edukační proces žáků, jejich silné i slabé stránky, jejich cíle rozvoje a vzdělávání.
- 📖 Má-li žák poměrně přesnou představu, čemu se chce v budoucnu věnovat, víme o tom, ve výuce je podporován a oceňován za své zájmy a ambice, je mu umožněno se rozvíjet směrem, který si přeje.
- 📖 Žáci spolu své zájmy sdílí, diskutují o svých představách, o uplatnění v životě, který vyplývá z jejich silných stránek i dovedností, dispozic atd.
- 📖 Od šesté třídy si žáci vedou digitální portfolio, v němž si evidují důkazy o svých úspěších, dokončených úkolech, splněných výzvách a všech dalších výsledcích své činnosti, které pokládají za významné či jinak unikátní. Jde o doklady v podobě prezentací, posterů, fotografií, video či audionahrávek, slideshow, scanů dokladů potvrzujících určitý osobní úspěch (dopis, smlouva apod.), konkrétních výstupů (dokumenty, přehledy, souvislé texty apod.).
- 📖 Při realizaci projektové a badatelské výuky a prezentaci výsledků žákovských projektů je nedílnou součástí práce žáků také seznámení s profesemi, jež bezprostředně souvisejí s jejich tématem, tj. kde a jak jsou osvojené znalosti využitelné, jak jsou aplikovány.

- Do výuky jsou pravidelně zařazovány workshopy, přednášky anebo exkurze, které představují konkrétní profese.
- V rámci komunitních kruhů jsou zařazovány rozvojové aktivity, které se zaměřují na identifikaci kompetencí žáků – co se jim daří, v čem se cítí sebejistí, čemu přisuzují pozitivní hodnotu a proč.
- Alespoň jednou měsíčně probíhá ucelený výukový blok zaměřený na kariérové vzdělávání.
- V osmé třídě žáci absolvují pracovní stáž podle své volby – ve formě tzv. stínování stráví několik dní ve firmě / podniku / organizaci / instituci, v níž budou sledovat konkrétního pracovníka, povedou s ním rozhovor, pokusí se zmapovat, jak vypadá jeho pracovní den, co vše musí znát a umět, s kým spolupracuje apod. Výstupy ze stáží budou prezentovány formou žákovské minikonference.

3.6 Zabezpečení výuky žáků se speciálními vzdělávacími potřebami

Realizace podpůrných opatření patří mezi každodenní součásti edukačního procesu. Podílejí se na nich učitelů i členové centra podpory a vzdělávání (tj. školního poradenského pracoviště), které je součástí školy. Mezi základní aktivity, jež si kladu za cíl saturovat speciální vzdělávací potřeby žáků, včetně žáků s nadáním, patří:

- Podpora žáků i učitelů ve výuce – je-li to potřeba, členové centra jsou k dispozici učitelům, na konkrétní vyučovací hodinu a/nebo na konkrétní aktivitu, aby bylo zajištěno, že všichni žáci mají možnost účinně pracovat a učit se.
- Screening a podpora pedagogické diagnostiky v případě speciálních potřeb žáků.
- Komplexní diagnostika založená na principech tzv. dynamického vyšetření. Cílem diagnostiky je zmapovat proces učení a přemýšlení žáků, odhalit jejich silné stránky i zdroje obtíží a následně stanovit vhodné postupy prevence či intervence.
- Tvorba plánů podpory pro konkrétní žáky, tedy plánů pedagogické podpory (PIPP) a individuálních vzdělávacích plánů⁶ (IVP). Vycházíme z předpokladu, že tito žáci se učí jinak, než jsou běžné postupy. Naším úkolem je odhalit, jaké postupy jim při učení vyhovují, a ty zakomponovat do jejich individuálních plánů. Základní principy tvorby PIPP i IVP jsou detailně rozpracovány v prováděcí dokumentaci MŠMT ČR, jíž se škola při těchto aktivitách řídí.
- Průběžný monitoring dosahování cílů plánu podpory žáků, intenzivní komunikace s učiteli, kteří daného žáka vzdělávají.

⁶ V souladu s Vyhláškou MŠMT ČR č. 27/2016 Sb. o vzdělávání žáků se speciálními vzdělávacími potřebami a žáků nadaných, v aktuálním znění.

- ⊗ Průběžné terapie a reedukace – individuální anebo skupinová práce se žáky, kteří potřebují intenzivnější podporu, ve výuce se něco nedaří. Někdy se jedná o krátké a rychlé intervence, někdy o dlouhodobější spolupráci, která může trvat i několik let.
- ⊗ Zajištění podpory žáků se speciálními potřebami ve výuce – členové týmu pracují se žáky přímo ve výuce, v souladu s dohodou s učiteli. Mezi hlavní patří Feuersteinovo instrumentální obohacování, program HYPO, program KUPOZ, rozvoj grafomotoriky, systematická podpora čtenářských dovedností.
- ⊗ Individuální podpora žáků – terapie, intervence, konzultace v čase mimo výuku.
- ⊗ Koordinace asistentů pedagoga ve výuce.
- ⊗ Supervize asistentů pedagoga. Intervize členů týmu. Pravidelné organizování tzv. případových konferencí, na kterých se setkávají učitelé, vychovatelé z družiny a pracovníci centra a hovoří o konkrétních žácích, plánují detailně jejich podporu a společnou práci ve prospěch žáků.

3.7 Školní družina

Provoz družiny bude dle domluvy s rodiči, přibližně v následujících blocích:

- 🕒 ranní družina v čase 8.00 – 8.25
- 🕒 odpolední družina v čase 13.30 – 17.00, resp. od ukončení odpoledního vyučování. Hlavní činnost družiny se zpravidla uskutečňuje mezi 14.00 – 16.00, v souladu s Řádem školní družiny, jež má škola vypracovaný.

Rodinná atmosféra družiny nabízí bezpečné zázemí pro děti, ve kterém vytváříme podmínky pro realizaci jejich vlastních zájmů. Snahou je přirozeně navazovat a prohlubovat výstupy školního vzdělávacího programu školy a nabízet širokou škálu činností uměleckých, badatelských, pohybových i technických. Umožňujeme dětem, aby vyvíjely vlastní aktivity a zapojily se do činností, které si zvolí podle svých preferencí, schopností a dovedností. Nabídka je zaměřená na regeneraci sil, rozvoj tvořivosti, rozvoj komunikačních a sociálních dovedností, vytváření vztahu k umění, přírodě a pohybu. Zakládáme si na podporování samostatnosti, tvořivosti, přátelství, komunikace a spolupráce.

3.8 Zájmové aktivity

Škola žákům každoročně nabízí volnočasové aktivity. Při jejich volbě se snažíme efektivně kombinovat požadavky žáků a rodičů, organizaci školního roku a nároky studijních povinností, i prostorové možnosti a další zázemí, jež nabízí budova školy či další spolupracující organizace. Kroužky a další volnočasové aktivity mají charakter sportovních, výtvarných, hudebních, dramatických, tanečních, jazykových, technických i badatelských aktivit. Jsou vždy organizovány alespoň na období jednoho pololetí školního roku, optimálně na celý školní rok.

3.9 Řízení a organizace výuky

Škola je členěna na třídy podle postupových ročníků. Výuka probíhá v rámci těchto základních studijních jednotek i napříč třídami a ročníky, v závislosti na probíraném tématu, aktivitách školy i projektových činnostech. Výuka se řídí plánem školního roku, resp. učebním plánem. V závislosti na tematickém plánu školního roku učitel plánuje měsíční a týdenní plány. Jednotlivé plány spolu musí korespondovat. Liší se v míře konkrétnosti výukových aktivit a dalších činností žáků, jež popisují, přičemž týdenní plány zcela explicitně stanovují práci žáků i učitelů. Vždy musí být zřejmé, jak dílčí aktivity týdenního plánu souvisejí s měsíčními a celoročními plány. Dílčí aktivity postupně rozvíjejí kompetence žáků v souladu s jejich věkem a individuálními potřebami. Důraz je kladen na motivaci žáků i zajištění bezpečnosti práce.

Plánování výuky probíhá v tzv. přípravném týdnu před zahájením nového školního roku. Při této příležitosti se konkretizuje celoroční plán výuky a stanovují ročníkové, třídní i předmětové vzdělávací projekty dlouhodobějšího charakteru. Na pravidelných pracovních poradách týmu se specifikují měsíční i týdenní plány a hovoří se o naplňování dlouhodobějších plánů.

Koordinaci výukových plánů mají mimo to v kompetenci garanti vzdělávacích oblastí, které stanovuje po vzájemné dohodě ředitel školy buď na počátku tvorby školního vzdělávacího programu, nebo na počátku školního roku. Jeho úkolem je zajistit, že celoroční, měsíční i týdenní plány spolu úzce souvisejí a je z nich evidentní, jak dílčí aktivity sytí stanovené plány a současně rozvíjejí příslušné klíčové kompetence. Garanti vzdělávacích oblastí navíc spolupracují tak, aby se obsahy vzdělávacích oblastí vzájemně doplňovaly, rozvíjely a tvořily pro žáky smysluplný celek učení.

3.10 Autoevaluace školy

Autoevaluace (vlastní hodnocení) školy slouží k systematickému posuzování aktivit školy plánovaných ve školním vzdělávacím programu i dílčích plánech výuky. Výsledky autoevaluace jsou využity jako zpětná vazba ke korekci vlastní činnosti a jako východisko pro další práci školy. Škola má vypracovanou strategii evaluačních činností, která vymezuje cíle, nástroje, kritéria a časový rozvrh autoevaluace, tzn. veškeré plánované a cílené aktivity školy, směřující k ověřování, měření, posuzování a hodnocení výsledků a změn dosažených ve všech činnostech školy.

Autoevaluace probíhá v několika základních oblastech:

- ⌘ podmínky ke vzdělávání,
- ⌘ průběh vzdělávání,
- ⌘ podpora žákům, spolupráce s rodiči i širší komunitou,
- ⌘ hodnocení výchovně-vzdělávací práce školy,
- ⌘ vedení a řízení školy, personální práce, kvalita DVPP,

- ⌘ úroveň výsledků práce školy, zejména vzhledem k podmínkám vzdělávání a ekonomickým zdrojům.

3.11 Vzdělávací oblasti

Jedním z hlavních posláních školy je vzdělávat s porozuměním. Důležité je vzdělávat v souvislostech, nikoliv v odtržených pojmech. Výstupem jsou schopnosti, dovednosti a návyky (kompetence) získané v jednotlivých vzdělávacích oblastech, případně oborech vzdělávání.

- 📖 **Jazyk a jazyková komunikace** (oblast se dále člení na vyučovací předměty: Český jazyk a literatura, cizí jazyk, další cizí jazyk).
- 📖 **Matematika a její aplikace** (Matematika a její aplikace – vzdělávací oblast je současně oborem vzdělávací oblasti).
- 📖 **Informační a komunikační technologie** (Informační a komunikační technologie – vzdělávací oblast je současně oborem vzdělávací oblasti).
- 📖 **Člověk a jeho svět** (oblast se dále člení na vyučovací předměty Prvouka, Přírodověda, Vlastivěda).
- 📖 **Člověk a společnost** (oblast se dále člení na vyučovací předměty: Dějepis, Občanská výchova).
- 📖 **Člověk a příroda** (oblast se dále člení na vyučovací předměty: Fyzika, Chemie, Přírodopis, Zeměpis).
- 📖 **Umění a kultura** (oblast se dále člení na vyučovací předměty: Dramatická výchova, Hudební výchova, Výtvarná výchova).
- 📖 **Člověk a zdraví** (oblast se dále člení na vyučovací předměty: Výchova ke zdraví, Tělesná výchova).
- 📖 **Člověk a svět práce** (oblast obsahuje vyučovací předmět Člověk a svět práce).
- 📖 **Informatika** (oblast obsahuje vyučovací předmět Informační a komunikační technologie).

4. UČEBNÍ PLÁN⁷

UČEBNÍ PLÁN PRO 1. STUPEŇ ZŠ, od školního roku 2026-2027

Vzdělávací oblast	Vzdělávací obor (předmět)	1. ročník	2. ročník	3. ročník	4. ročník	5. ročník	Σ	MIN	disponibilní časová dotace
JAZYK A JAZYKOVÁ KOMUNIKACE	český jazyk	9	9	9	8	8	43	33	10
	anglický jazyk	2	2	3	4	4	15	9	6
MATEMATIKA A JEJÍ APLIKACE	matematika	4	4	4	4	4	20	20	0
INFORMATIKA	informační a komunikační technologie	0	0	0	1	1	2	2	0
ČLOVĚK A JEHO SVĚT	člověk a jeho svět	2	2	2	2	3	11	11	0
UMĚNÍ A KULTURA	hudební výchova	1	1	1	1	1	5	12	0
	výtvarná výchova	1	1	2	2	1	7		0
ČLOVĚK A SVĚT PRÁCE	pracovní výchova	1	1	1	1	1	5	5	0
ČLOVĚK A ZDRAVÍ	tělesná výchova	2	2	2	2	2	10	10	0
		22	22	24	25	25	118	102	16

⁷ Ve druhém a šestém postupovém ročníku probíhá výuka podle pilotní verze revidovaného ŠVP. Více informací viz interní materiály školy.

UČEBNÍ PLÁN PRO 2. STUPEŇ ZŠ, od školního roku 2026-2027

Vzdělávací oblast	Vzdělávací obor (předmět)	6. ročník	7. ročník	8. ročník	9. ročník	Σ	MIN	disponibilní časová dotace
JAZYK A JAZYKOVÁ KOMUNIKACE	český jazyk	4,5	4,5	4,5	4,5	18	15	3
	anglický jazyk	4	4	4	4	16	12	4
	další cizí jazyk	2	2	2	2	8	6	2
MATEMATIKA A JEJÍ APLIKACE	matematika	4	4	4	4	16	15	1
INFORMATIKA	informační a komuni- kační technologie	1	1	1	1	4	4	0
ČLOVĚK A SPOLEČNOST	humanitně badatel- ský blok	4	4	4	4	16	10	6
ČLOVĚK A PŘÍRODA	přírodovědně badatel- ský blok	5	5	6	6	22	20	2
UMĚNÍ A KULTURA	hudební výchova	1	1	1	1	9	9	0
	výtvarná výchova	1	2	1	1			
ČLOVĚK A SVĚT PRÁCE	kariérové poradenství	0,75	0,75	0,75	0,75	3	3	0
ČLOVĚK A ZDRAVÍ	tělesná výchova	2	2	2	2	10	10	0
	výchova ke zdraví	0,5	0,5	0,5	0,5			
		29,75	30,75	30,75	30,75	122	104	18

5. Učební osnovy

5.1 CHARAKTERISTIKA OBLASTÍ

Školní vzdělávací program vychází v části osnov z Rámcového vzdělávacího programu pro základní vzdělávání (RVP). Jednotlivé oblasti RVP jsou rozděleny do vzdělávacích oblastí. Charakteristika jednotlivých vzdělávacích oblastí obsahuje cílové zaměření, specifikum oblasti a vnitřní členění na předměty.

5.1.1 Jazyk a jazyková komunikace

5.1.2 Matematika a její aplikace

5.1.3 Informatika

5.1.4 Člověk a jeho svět

5.1.5 Člověk a společnost

5.1.6 Člověk a příroda

5.1.7 Umění a kultura

5.1.8 Člověk a zdraví

5.1.9 Člověk a svět práce

5.1.1 JAZYK A JAZYKOVÁ KOMUNIKACE

Cíle:

- 1) Rozvíjet kultivovaný písemný a ústní projev žáků.
- 2) Vést žáky k vhodnému a situaci přiměřenému vyjádření reakcí a svých pocitů.
1. Porozumět různým druhům psaných i mluvených jazykových projevů a rozvíjet čtenářské strategie v pravidelně konaných čtenářských dílnách.
2. Vnímat literaturu jako specifický zdroj poznání a prožitků a zároveň jako prostředku k rozvíjení emocionálního a estetického vnímání.
- 3) Poznávat a chápat odlišnosti, ale i blízkosti různých národních kultur a respektovat kulturní rozmanitost.
3. Aktivně a efektivně využívat různé zdroje informací pro rozšiřování znalostí a zdokonalování dovedností, vedoucích k dalšímu vzdělávání a sebevzdělávání
- 4) Chápat jazyk jako důležitý a nezbytný nástroj celoživotního vzdělávání.
4. Získat sebedůvěru při vystupování na veřejnosti a ke kultivovanému projevu jako prostředku prosazení sebe sama.
- 5) Zvládnutí běžných pravidel a forem mezilidské komunikace daného kulturního

prostředí.

6) Rozvíjet pozitivní vztah k mateřskému jazyku.

7) Pochopit jazyk jako prostředek historického a kulturního vývoje národa.

Specifikum oblasti:

Předmět Český jazyk a literatura se člení na tři složky (mluvnice, literatura a sloh), které se ale vzájemně prolínají. Dobré ovládnutí mateřského jazyka a cizího jazyka, jejich aktivní používání podporují návštěvy knihoven, divadel, besedy, práce s psaným textem i s textem na audio nahrávce, využití PC. Prohlubování znalosti jazyka pak upevňuje aktivní užívání jazyka v konkrétních situacích. Možnost komunikovat pouze v cizím jazyce s rodilými mluvčími v rámci výměnných pobytů.

Integrovaná výuka obecně je založena na propojování učiva jednotlivých předmětů, zabraňuje izolovanosti poznatků jednotlivých oborů, utváří žákovu schopnost chápat je v souvislostech, kontextově, akcentuje komplexnost poznávání, rozvíjí žákovu schopnost uplatnění analogie a aplikace. Komplexnost poznávání umožňuje v českém jazyce a v literatuře mezipředmětovými vztahy aktualizovat významové kontexty učiva všech zavedených esteticko-výchovných předmětů.

Vzdělávací oblast je členěna na předměty:

- Český jazyk a literatura
- Anglický jazyk
- Další cizí jazyk

ČESKÝ JAZYK A LITERATURA

Charakteristika vyučovacího předmětu

Český jazyk a literatura jako vyučovací předmět má v soustavě vyučovacích předmětů základní význam, na jeho zvládnutí je do značné míry závislý úspěch v ostatních předmětech. Má centrální postavení ve vzdělávací soustavě a koncentrační význam, protože jednak využívá zkušenosti a poznatky žáků z veškerého vyučování i z mimoškolní praxe, jednak úroveň vyučování celkově ovlivňuje. Hlavním cílem vyučování je rozvoj jasného, přehledného a srozumitelného vyjadřování žáků a jejich vedení k přesnému a logickému myšlení a prohlubování obecných intelektových dovedností. Užívání češtiny jako mateřského jazyka v jeho mluvené i písemné podobě umožňuje žákům poznat a pochopit společensko-kulturní vývoj lidské společnosti.

Hlavním cílem výuky je rozvoj jazykového povědomí žáků. Na 1. stupni je kladen důraz na vybudování vzdělávacích nástrojů – čtení a psaní. Do výuky je intenzivně začleněno čtení s porozuměním, rozvíjení slovní zásoby a seznamování se spisovnou podobou jazyka.

Na 2. stupni je při výuce využíváno mluvené slovo minimálně ve stejné míře jako práce s psanými texty. Pracujeme s autentickými texty (články, vzkazy, dopisy apod.). Klademe důraz na

funkci jazyka v komunikaci, na aktuální jazyk a jeho aktivní užívání v reálném životě. Pro osvojování a nácvik jazykových jevů využíváme situačnost v učení, tj. prostřednictvím textů navozujeme situace, které pomohou objasnit a procvičit konkrétní jev. Při práci s texty žáci porozumí, proč a jak určité jevy zpracovat a zapsat. Učení i rozvoj kompetencí pobíhá ve vazbě na komunikaci, na konkrétní komunikační situaci a komunikační záměr. Při výuce vycházíme z aktuálních znalostí žáků, na ně navazujeme. Klademe důraz na kreativitu, na aktivní a spontánní užívání jazyka.

Výuka probíhá v kmenových třídách, příležitostně v učebnách výpočetní techniky i v jiných zařízeních mimo školu. Některá témata, zejména z oblasti literatury, jsou realizována formou krátkodobých projektů. Výuku se daří naplňovat návštěvou knihoven a galerií. Nedílnou součástí výuky mateřského jazyka jsou také tzv. komunitní kruhy, v nichž probíhají moderované diskuse, žáci rozvíjejí své komunikační dovednosti a verbální schopnosti.

Obsahové vymezení, časová dotace a organizace výuky

Obsahové vymezení předmětu odpovídá vzdělávacímu obsahu vzdělávacího oboru Český jazyk a literatura tak, jak byl stanoven v RVP z a dále vzdělávacímu obsahu vybraných tematických okruhů průřezového tématu Mediální výchova. Vyučovací předmět Český jazyk a literatura je v 1., 2. a 3. ročníku dotován devíti hodinami, ve 4. a 5. ročníku osmi hodinami, v 6., 7., 8. a 9. ročníku čtyřmi a půl hodinami.

Průřezová témata

Do obsahu vyučovacího předmětu Český jazyk a literatura jsou integrovány následující **tematické okruhy průřezových témat**:

Osobnostní a sociální výchova

Rozvoj schopností poznávání – cvičení smyslového vnímání, pozornosti a soustředění, cvičení

schopností zapamatování

Sebepoznání a sebepojetí – já jako zdroj informací o sobě, cvičení dovednosti řešení problémů

Kreativita – cvičení pro rozvoj základních rysů kreativity

Seberegulace a sebeorganizace – cvičení sebekontroly

Sociální rozvoj – komunikace – základní dovednost, schopnost vyjádřit sám sebe, své základní potřeby a přání, schopnost reagovat a používat adekvátní prostředky v základních životních situacích, úspěšné způsoby komunikace, neverbální složka komunikace.

Kooperace a kompetice – podpora spolupráce v rámci věkově heterogenní jazykové skupiny, schopnost domluvit se, utváření mezilidských vztahů.

Komunikace – řeč těla, řeč zvuků a slov, řeč předmětů a prostředí vytvářeného člověkem, řeč lidských skutků, dovednosti pro sdělování verbální i neverbální

Mezilidské vztahy – péče o dobré vztahy, respektování, empatie

Mediální výchova

Kritické čtení a vnímání mediálních sdělení – pěstování kritického přístupu ke zpravodajství a reklamě

Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech

V rámci výuky literární výchovy, seznámení se s kulturním literárním dědictvím, lidovou slovesností, zvyky a tradice národů Evropy

Multikulturní výchova

V rámci výuky literární výchovy, kulturní difference – porozumění kulturním odlišnostem a společným kořenům evropských zemí, tradice různých zemí

Očekávané výstupy podle RVP

Český jazyk a literatura				
Oblast	Jazyk a jazyková komunikace	Obor	Český jazyk a literatura	Ročník 1–3
Očekávané výstupy Žák	Učivo	Ročník	Průřezové téma	Komentáře a dodatky
plynule čte s porozuměním text přiměřeného rozsahu a náročnosti.	Písmena abecedy (rozpoznávání velkých a malých tiskacích písmen). Technika čtení jednoslabičných a vícetabličných slov, jednoduchých vět a textů, znalosti orientačních prvků v textu.	1.-2.	Osobnostní a sociální výchova	První čtení
zvládá základní hygienické návyky spojené se psaním.	Správné sezení, držení psacího náčiní, hygiena zraku.	1.-2.		
odůvodňuje a píše správně velká písmena na začátku věty.	Velká písmena na počátku věty.	1.-2.		
plynule čte s porozuměním texty přiměřeného rozsahu a náročnosti.	Čtení jako zdroj informací, vyhledávací čtení, plynulé čtení s porozuměním jednoduchých naučných textů (dětské encyklopedie).	1.-3.	Osobnostní a sociální výchova	
porozumí písemným pokynům přiměřené složitosti.	Čtení s porozuměním.	1.-3.		Zadání slovních úloh, učební texty
porozumí mluveným pokynům přiměřené složitosti.	Zdvořilé naslouchání (vyjádření kontaktu s partnerem), pozorné, soustředěné, aktivní naslouchání (reakce otázkami).	1.-3.	Osobnostní a sociální výchova	
respektuje základní komunikační pravidla v rozhovoru.	Oslovení, zahájení a ukončení dialogu, střídání rolí mluvčího a posluchače, zdvořilé vystupování.	1.-3.	Osobnostní a sociální výchova	Komunitní kruh

pečlivě vyslovuje, opravuje svou nesprávnou nebo nedbalou výslovnost.	Správná výslovnost hlásek a slov, tvoření hlasu, rozvoj znělého hlasu.	1.-3.	Osobností a sociální výchova	
v krátkých mluvených projevech správně dýchá a volí vhodné tempo řeči.	Dýchání při hovoru, přiměřené tempo řeči.	1.-3.		
volí vhodné verbální i neverbální prostředky komunikace v běžných školních i mimoškolních situacích.	Hlasitost projevu, změna tempa řeči, mimika, gesta.	1.-3.	Osobností a sociální výchova	
na základě vlastních zážitků tvoří krátký mluvený projev.	Souvislý jazykový projev, jednoduchá osnova vyprávění.	1.-3.		Komunitní kruh
píše správné tvary písmen a číslíček, správně spojuje písmena a slabiky.	Úhledný, čitelný a přehledný písemný projev, automatizace psacího pohybu.	1.-3.		Písmo Comenia Script
kontroluje vlastní písemný projev.	Návyky spojené s kontrolou a opravou, vlastní práce.	1.-3.	Osobností a sociální výchova	
píše věcně i formálně správně jednoduchá sdělení.	Souvislé a srozumitelné písemné sdělení, formální úprava textu.	1.-3.		
seřadí ilustrace podle dějové posloupnosti a vytvoří podle nich jednoduchý příběh.	Vypravování podle obrázků, jednoduchá osnova příběhu, spojování obsahu textu s ilustrací.	1.-3.		
rozlišuje zvukovou a grafickou podobu slova.	Vztah hlásky a písmena, výslovnost samohlásek, souhlásek a souhláskových skupin.	1.-3.		
člení slova na hlásky, odlišuje dlouhé a krátké samohlásky.	Sluchové rozlišení hlásek (analýza a syntéza), souhlásky a samohlásky, dvojhlásky.	1.-3.		
porovnává významy slov, zvláště slova opačného významu a slova významem souhrnná, nadřazená a podřazená.	Slovní zásoba, slova a pojmy, význam slov.	1.-3.		
rozlišuje v textu druhy vět podle postoje mluvčího a k jejich vytvoření volí vhodné jazykové i zvukové prostředky.	Věty oznamovací, rozkazovací, tázací, přací, intonace, přízvuk.	1.-3.		
odůvodňuje a správně píše i/y po tvrdých a měkkých souhláskách v českých domácích slovech.	Tvrdé a měkké souhlásky.	1.-3.		
odůvodňuje a správně píše slova se skupinami dě, tě, ně, bě, pě, vě, mě – mimo morfologický šev.	Pravidla pro správné psaní dě, tě, ně, bě, pě, vě, mě.	1.-3.		
odůvodňuje a píše správně slova s ú/ů.	Pravidla pro správné psaní ú/ů v českých domácích slovech.	1.-3.		
odůvodňuje a píše správně velká písmena v typických příkladech vlastních jmen, osob, zvířat a místních pojmenování.	Základní pravidla pro psaní velkých písmen uvnitř věty.	1.-3.		
čte ve vhodném frázování a tempu literární texty přiměřené věku.	Poslech literárních textů, technika čtení.	1.-3.		

přednáší z paměti ve vhodném frázování a tempu literární texty přiměřené věku.	Recitace, přednes vhodných literárních textů.	2.-3.	Osobnostní a sociální výchova	
vyjadřuje své pocity z přečteného textu.	Zážitkové čtení a naslouchání, volné vyjadřování.	1.-3.	Osobnostní a sociální výchova	
rozlišuje vyjadřování v próze a ve verších.	Rozpočítadlo, hádanka, říkanka, báseň, pohádka.	1.-3.		
odlišuje pohádku od ostatních vyprávění.	Typické znaky pohádky.	1.-3.		
pracuje tvořivě s literárním textem podle pokynů učitele a podle svých schopností.	Volná reprodukce přečteného nebo slyšeného textu, dramatizace, dokončování a přetváření textu.	1.-3.	Osobnostní a sociální výchova	
vyhledává v textu slova příbuzná.	Zásady příbuznosti slovy, vyjmenovaná slova a slova k nim příbuzná.	3.		
porovnává a třídí slova podle zobecněného významu – děj, věc, okolností, vlastnost.	Třídění slov podle významu.	2.-3.		
rozlišuje slovní druhy v základním tvaru.	Základní seznámení se slovními druhy.	2.-3.		
užívá v mluveném projevu správné gramatické tvary podstatných jmen, přídavných jmen a sloves.	Tvarosloví – tvary slov, ohebné slovní druhy.	2.-3.		
spojuje věty do jednodušších souvětí vhodnými spojky a jinými spojovacími výrazy.	Věta a souvětí, spojky a jejich funkce, spojovací výrazy.	3.		
rozlišuje ve slově kořen.	Kořen slova, příbuzná slova.	3.		
rozlišuje ve slově část příponovou, předponovou a koncovku.	Přípony, předpony, koncovky.	3.		

Oblast	Jazyk a jazyková komunikace	Obor	Český jazyk a literatura	Ročník 4–5
Očekávané výstupy Žák	Učivo	Ročník	Průřezové téma	Komentáře a dodatky
odůvodňuje a píše správně i/y po obojetných souhláskách ve vyjmenovaných slovech.	Obojetné souhlásky, vyjmenovaná slova.	4.		Opakování slov příbuzných
rozlišuje spisovnou a nespisovnou výslovnost a vhodně ji užívá podle komunikační situace.	Spisovná a nespisovná výslovnost.	4.-5.	Osobnostní a sociální výchova	Komunitní kruh
píše správně po stránce obsahové i formální jednoduché komunikační žánry.	Adresa, blahopřání, omluvenka, zpráva, oznámení, pozvánka, vzkaz, inzerát, dopis, popis, vypravování.	4.-5.	Osobnostní a sociální výchova	
sestaví osnovu vyprávění.	Pravidla sestavování osnovy členění příběhu.	4.-5.		Komunitní kruh
na základě osnovy vytváří krátký mluvený nebo písemný projev s dodržáním časové posloupnosti.	Práce s osnovou.	4.-5.	Osobnostní a sociální výchova	Komunitní kruh

porovnává významy slov, zvláště slova stejného nebo podobného významu a slova vícevýznamová.	Slova jednoznačná, mnohoznačná, antonyma, synonyma, homonyma.	4.-5.		
určuje slovní druhy plnovýznamových slov a využívá je v gramaticky správných tvarech ve svém mluveném projevu.	Slovní druhy, a jejich třídění, tvary slov, mluvnické kategorie.	4.-5.		
rozlišuje ve slově kořen, předponu, příponu a koncovky.	Stavba slova, koncovky ohebných slov.	4.-5.		
rozlišuje slova spisovná a jejich nesprávné tvary.	Spisovné a nespisovné tvary slov.	4.-5.		
vyhledává základní skladební dvojici.	Základní větné členy – podmět a přísudek.	4.-5.		
odlišuje větu jednoduchou od souvětí, vhodně změnění větu jednoduchou v souvětí.	Stavba věty, věta jednoduchá, souvětí, smysluplné uspořádání vět jednoduchých do souvětí.	4.-5.		
užívá vhodných spojovacích výrazů, podle potřeby projevu je obměňuje.	Spojovací výrazy.	4.-5.		
píše správně i/y po obojetných souhláskách.	Vyjmenovaná slova a slova k nim příbuzná.	4.-5.		
vyjadřuje dojmy z četby.	Zážitkové čtení.	4.-5.	Osobností a sociální výchova	
volně reprodukuje text podle svých schopností.	Volná reprodukce přečteného nebo slyšeného textu dramati- zace, vlastní výtvarný doprovod.	4.-5.	Osobností a sociální výchova	
tvoří vlastní literární text na dané téma.	Tvořivé činnosti s literárním textem.	4.-5.	Osobností a sociální výchova	
rozlišuje různé typy uměleckých a neuměleckých textů.	Druhy a žánry dětské literatury, literatura umělecká a věcná, literatura v proměnách času, lidová slovesnost.	4.-5.		
při jednoduchém rozboru literárních textů používá elementární literární pojmy.	Literární pojmy.	4.-5.		
označuje základ věty v neúplné základní skladební dvojici.	Neúplná základní skladební dvojice.	5.		
zvládá základní příklady syntaktického pravopisu.	Shoda přísudku s podmětem.	5.		

Vzdělávací oblast	Jazyk a jazyková komunikace	Obor	Český jazyka literatura	Ročník 6. – 9.	
Očekávané výstupy Žák	Učivo	Ročník	Průřezové téma	Komentáře a dodatky	
KOMUNIKAČNÍ A SLOHOVÁ VÝCHOVA					
naváže, udrží a ukončí kontakt.	Kontaktní výrazy a jejich použití.	6.-7.	Osobnostní a sociální výchova	Sféra běžné každodenní komunikace	
	Zahájení a ukončení projevu.	8.-9.			
zapojí se do diskuse, vést ji, udržet téma hovoru.	Jazykové a parajazykové komunikační prostředky. Komunikační žánry. Pravidla řečové etikety. Komunikační role. Užívání elektronických zdrojů.	6.-7.	Osobnostní a sociální výchova		
	Užití obrazu v textu. Relevantnost a pravdivost informací. Vyjádření vhodné komunikační strategie k vyjádření komunikačního záměru. Iniciace a moderování diskuse. Třídění informací pomocí klíčových slov.	8.-9.	Mediální výchova Osobnostní a sociální výchova		
porozumí, vyjádří názor, argumentuje, předá každodenní informace.	Ortoepická pravidla češtiny. Výslovnost méně frekventovaných přejatých slov. Rozdíly mezi psanou a mluvenou komunikací. Psaní zpráv, replik, delších sdělení Naslouchání a vhodné ověření slyšeného. Tvorba poznámek ze slyšeného. Formulace výzvy, rozkazu, žádosti, prosby v závislosti na komunikačních podmínkách.	6.-7.	Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech Osobnostní a sociální výchova		
	Pravidla asertivity. Použití jazykových prostředků v závislosti na komunikačním vztahu mezi partnery. Vhodné komunikační prostředky podle komunikační situace. Falešné argumentační strategie.	8.-9.	Osobnostní a sociální výchova Mediální výchova		
realizuje různý komunikační záměr.	Postoj, názor, instrukce, pokyn. Pravidla zpětné vazby.	6.-7.	Osobnostní a sociální výchova		
	Kooperační princip v komunikaci.	8.-9.			
vyjádří stanovisko, názor, argumenty.	Vyjadřování pozitivního a negativního názoru. Reklamní strategie, psaní inzertů.	6.-7	Osobnostní a sociální výchova		Sféra reklamní a mediální

	Skrytá reklama. Vhodné zdroje argumentace.	8.-9.	Mediální výchova	komunikace
využije informace při produkci odborného komunikátu.	Referát, výklad, protokol, mluvený referát, teze.	6.-9.		Sféra odborné komunikace
	Funkce terminologie.	6.-7.		
	Pravidla citování z různých informačních zdrojů. Tvorba tabulek, grafů, schémat k vyjádření obsahu komunikátu Vertikální a horizontální členění textu. Kompoziční uspořádání textu, užití odstavců.	6.-9.		
porozumí jednoduchému odbornému textu a získá z něj informace.	Vyhledávání, porovnávání a zaznamenávání informací. Výpisky, zkratky, značky.	6.-7.	Mediální výchova	
	Práce s odbornými texty, porozumění a zpracování informací, analýza informací, kritické posouzení informací.	8.-9.		
Umí informovat v administrativní komunikaci.	Vyplňování formulářů.	6.-7.		Sféra institucionální komunikace
formuluje žádost.	Psaní žádosti, objednávky, pozvánky, reklamace.	6.-7.		
zprostředkuje informace o sobě.	Strukturovaný a nestrukturovaný životopis. Motivační dopis.	8.-9.	Osobnostní a sociální výchova	
zaznamenává zážitky, pocity, názory, vypráví, pobaví, vyvolá estetický zážitek.	Vyprávění. Dramatizace, expresivita, autenticita řečového projevu (užití parajazykových prostředků). Soukromý dopis.	6.-7.		Sféra zážitkové a expresivní komunikace
	Charakteristika. Subjektivně zabarvený popis. Úvaha. Ozvláštnění neslovesného estetického projevu jazykovými a textovými prostředky.	8.-9.		
JAZYKOVÁ VÝCHOVA				
píše čitelně a korektně, ovládá pravopis lexikální, slovotvorný, morfologický a syntaktický ve větě jednoduché a v souvětí.	Lexikální pravopis, mluvnické významy, tvary slov. Psaní méně frekventovaných vyjmenovaných slov a slov s nimi příbuzných	6.-7.		Sféra běžné každodenní komunikace
	Morfologický pravopis, slovní druhy.	6.-9.		
	Syntaktický pravopis, stavba věty, věta jednoduchá a souvětí, pořádek slov ve větě. Psaní frekventovaných slov přejatých.	8.-9.		
samostatně pracuje s Pravidly českého pravopisu, se Slovníkem spisovné češtiny a dalšími slovníky a příručkami podle nejaktuálnější nabídky.	Užívání relevantních jazykových příruček.	6.-9.		

rozlišuje spisovný jazyk, nářečí a obecnou češtinu.	Čeština jako mateřský jazyk, skupiny jazyků.	6.-7.	Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech	
	Kultura jazyka a řeči, původ a základy vývoje češtiny.	8.-9.		
zjišťuje a rozlišuje informace, rozpoznává manipulativní komunikaci v masmédiích, zaujímá k ní kritický postoj.	Slovní zásoba a slovní obraty / fráze, které odlišují objektivní a subjektivní sdělení. Slovní zásoba a tvoření slov v propagačních materiálech a zprávách.	6.-7.	Mediální výchova	Sféra mediální a reklamní komunikace
	Zdroje spolehlivé, informace relevantní a irelevantní, informace z různých zdrojů a jejich porovnávání.	8.-9.		
využívá znalostí o jazykové normě při tvorbě vhodných jazykových projevů podle komunikační situace	Užití vhodných morfologických a lexikálních prostředků k ozvláštnění komunikátu	6.-7.		Sféra zážitkové a expresivní komunikace
	Funkční užití syntaktických, morfologických a lexikálních prostředků. Užití frazémů pro ozvláštnění běžné řeči, členění souvislé řeči. Funkční užití a kombinování jazykových prostředků z jednotlivých vrstev češtiny.	8.-9.		
spisovně vyslovuje česká a běžně užívaná cizí slova	Zásady spisovné výslovnosti. Modulace souvislé řeči, intonace.	6.-9.		
LITERÁRNÍ VÝCHOVA				
uceleně reprodukuje přečtený text, jednoduše popisuje strukturu a jazyk literárního díla, vlastními slovy interpretuje smysl díla.	Stanovení klíčové myšlenky v textu. Stanovení klíčových slov v textu. Pochopení lineárního i nelineárního textu. Rozlišení faktů a mínění v textech.	6.-7.		Sféra běžné každodenní komunikace
	Vyvozování implicitních informací z explicitních sdělení.	8.-9.		
rozpoznává základní rysy výrazného individuálního stylu autora	Analýza komunikátu po stránce stylisticko-lexikální. Analýza komunikátu po stránce kompoziční.	8.-9.		Sféra zážitkové a expresivní komunikace
rozlišuje literaturu hodnotnou a konzumní.	Rozlišení uměleckých a neuměleckých komunikátů	6.-7.		
	Funkce užitých uměleckých prostředků. Vhodné jazykové prostředky s ohledem na funkci komunikátu a komunikační situaci, práce s estetickými prvky.	8.-9.		
dokáže formulovat ústně i písemně dojmy ze své četby, ná-	Deklamace textu ve shodě s jeho obsahem. Pocity z četby a co je vyvolalo.	6.-7.	Osobnostní a sociální výchova	

vštevdy divadelního nebo filmového představení a názory na umělecké dílo.	Interpretace literárních děl.	6.-9.		
tvorí vlastní literární text podle svých schopností, na základě osvojených znalostí základů literární teorie.	Charakteristika. Vyprávění s prvky popisu anebo charakteristiky.	6.-7.		
	Popis s estetickými prvky. Vyprávění s prvky popisu a charakteristiky s estetickými prvky.	8.-9.		
rozlišuje základní literární druhy a žánry, porovnává je i jejich funkci, uvede jejich představitele.	Poezie, próza, drama. Žánry epické, lyrické, dramatické v proměnách času. Literatura populárně-naučná, literatura faktu, publicistické žánry.	6.-9.	Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech Mediační výchova	
umí uvést základní literární směry a jejich významné představitele v české a světové literatuře.	Četba vhodných textů domácích i zahraničních autorů. Vlastní tvorba vztahující se k přečtenému textu. Hlavní představitelé typických žánrů.	6.-9.	Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech	
porovnává různá ztvárnění téhož námětu v literárním, dramatickém i filmovém zpracování.	Dramatizace, volný výtvarný doprovod k literárním textům. Volná reprodukce přečteného, viděného či slyšeného textu, záznam a reprodukce hlavních myšlenek.	6.-7.		
	Recenze.	8.-9.		
vyhledává informace v různých typech katalogů, v knihovně i v dalších informačních zdrojích.	Druhy knihoven a jejich funkce.	6.-9.		

ANGLICKÝ JAZYK

Charakteristika vyučovacího předmětu

Anglický jazyk je důležitý cizí jazyk. Přispívá k chápání a objevování skutečností. Poskytuje jazykový základ pro komunikaci žáků v Evropě i ve světě.

Obsahem předmětu je výuka anglického jazyka, která odpovídá vzdělávacímu oboru Cizí jazyk tak, jak je definován Rámcovým vzdělávacím programem pro Základní vzdělávání a patří svým obsahem do vzdělávací oblasti Jazyk a jazyková komunikace. Výuka angličtiny je zaměřena na rozvoj všech řečových dovedností, tj. poslechu, čtení, ústního a písemného projevu na základě osvojených jazykových prostředků – mluvnice, slovní zásoby, výslovnosti a pravopisu. Důraz je kladen na ústní komunikaci. Postupně se prohlubuje obsahová, stylistická i gramatická stránka mluveného i psaného projevu. Cílem výuky je, aby se žáci byli schopni porozumět v cizojazyčném prostředí v běžných situacích. Znalost cizího jazyka by žákům měla

umožnit seznámení se s odlišnou kulturou a získání přístupu k cizojazyčným zdrojům informací. Při popisu jazykových úrovní vycházíme ze Společného evropského referenčního rámce pro jazyky.

Obsahové vymezení, časová dotace a organizace výuky

Vyučovací předmět Anglický jazyk je vyučován od prvního ročníku. V 1. a 2. ročníku je dotován dvěma hodinami, ve 3. ročníku třemi hodinami a ve 4. až 9. ročníku je dotován čtyřmi hodinami týdně.

Na výuce se podílí dva vyučující, jeden „český“ a druhý „rodilý mluvčí“. Podíl výuky každého vyučujícího může být v jednotlivých ročnících upravován podle potřeb žáků. Přesah výuky AJ se očekává také do jiných vyučovacích bloků, badatelských dnů a zejména do zpracování projektů, jimiž se žáci kontinuálně věnují, na druhém stupni v podobě půlročníků multidisciplinárních projektů.

V rámci předmětu Anglický jazyk je kladen důraz na komunikační schopnosti žáků, na rozvíjení kritického myšlení v rámci používání zdrojů a vyhledávání informací a na vytváření a prohlubování pozitivního vztahu k cizímu jazyku.

Předmět směřuje k tomu, aby se žáci byli schopni porozumět v cizojazyčném prostředí v běžných situacích, dokázali vyjádřit svá přání a pocity, argumentovat v diskusi a prezentovat své poznatky. Žáci musí rovněž porozumět čtenému a slyšenému textu, který výběrem odpovídá jejich jazykové úrovni. Pozornost se věnuje i rozvíjení obsahově a stylisticky přiměřeného písemného projevu. Žáci si postupně prohlubují znalosti anglické gramatiky a syntaxe.

Formy realizace

Ve vyučovací hodině je kromě výkladu, poslechu, četby, procvičování gramatiky, dialogů, reprodukce textu v psané a mluvené podobě kladen důraz na samostatnou práci žáků, aplikaci anglického jazyka do jiných předmětů, práci se slovníkem a samostatné vyhledávání a třídění informací a zdrojů informací. Součástí výuky jsou hry, soutěže, online projekty a jiné aktivity, čtení literatury odpovídající jazykové úrovni žáků, spolupráce/komunikace se žáky ze zahraničí.

Vzdělávací obsah předmětu

- získávání zájmu o studium cizího jazyka a vytváření pozitivního vztahu k tomuto předmětu,
- osvojení potřebných jazykových znalostí a dovedností a k aktivnímu využití účinné komunikace v cizím jazyce,
- získání schopnosti číst s porozuměním přiměřené texty v daném cizím jazyce,
- porozumění přiměřeně (jazykově, obsahově, rozsahem) náročnému ústnímu sdělení na úrovni osvojených znalostí,
- poznání kultury zemí příslušné jazykové oblasti, vyhledání nejdůležitějších informací o zemích studovaného jazyka a k práci s nimi.

- pochopení významu znalosti cizích jazyků pro osobní život, formování vzájemného porozumění mezi zeměmi, respektu a tolerance k odlišným kulturním hodnotám jiných národů.

Průřezová témata

Do obsahu vyučovacího předmětu Anglický jazyk jsou integrovány následující tematické okruhy průřezových témat:

Multikulturní výchova

Multikulturalita – komunikace s lidmi z jiných zemí, specifické rysy jazyků a jejich rovnocennost.

Osobnostní a sociální výchova

Sociální rozvoj

Komunikace – dovednosti pro verbální sdělování, omluva, pozdrav, prosba, nonverbální

komunikace, komunikace v různých situacích, potřeba komunikace mezi lidmi různých jazyků.

Kooperace a kompetice – **podpora** spolupráce v rámci věkově heterogenní jazykové skupiny, schopnost domluvit se, utváření mezilidských vztahů.

Seberegulace a sebeorganizace

Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech

Evropa a svět nás zajímá – seznámení se s realitami evropských zemí, nejen anglicky mluvících, ale i zemí, kde je angličtina cizím jazykem, globální problémy dnešního světa.

Výchova demokratického občana

Občanská společnost a škola / stát – pravidla pro fungování občanské společnosti, člověk vs. instituce

Environmentální výchova

Mediální výchova

Stavba mediálních sdělení

Očekávané výstupy podle RVP

Anglický jazyk				
Oblast	Jazyk a jazyková komunikace	Obor	Cizí jazyk	Ročník 1–5
Očekávané výstupy Žák	Učivo	Ročník	Průřezové téma	Komentáře a dodatky
se umí představit a říct, kolik je mu let; umí mluvit o svých oblíbených barvách; umí říct, že něco má; umí se zeptat, kde něco je, umí vytvořit množné číslo, umí říct, že něco má nebo nemá rád; dokáže říct, že něco umí či neumí; umí popsat, co má na sobě; umí říct, jaké je počasí; umí se zeptat, kde se co nachází.	Pozdravy; osobní prezentace; dny v týdnu; barvy a tvary; základní číslovky; školní potřeby; rodina; jídlo a pití; hračky; zdraví a lidské tělo; pocity; zvířata a mláďata; slovesa vyjadřující pohyb; oblečení; počasí; části domu; místa ve městě; povolání; svátky.	1.-2.		
umí mluvit o svých sourozencích; umí říct, kde se kdo nachází; umí říct, že někdo něco má; dokáže popsat, co kdo umí či neumí; umí si říct o různé věci; umí se zeptat na cenu; umí mluvit o tom, co má a nemá rád; umí požádat o něco k jídlu; umí popsat své pocity; umí říct, co právě teď dělá.	Dny v týdnu; základní číslovky; nábytek a vybavení bytu; místní předložky; hračky; dopravní prostředky; domácí a divoká zvířata; geometrické tvary; nakupování; jídlo a pití; rodina; pocity; aktivity uvnitř a venku; dětské hry a volnočasové aktivity; svátky.	2.-3.		
umí říct, kolik mu je let; kdy má narozeniny a jaké má příjmení; dokáže se na stejné věci zeptat kamaráda; dokáže říct, kde se něco nachází; umí říct, komu co patří; píše a čte slova, věty i kratší texty.	Osobní informace; základní číslovky; dny v týdnu, měsíce v roce; předložky.	3.	Osobnostní a sociální výchova, komunikace, - cvičení pozorování, porozumění, naslouchání	
umí říct co chce a nechce dělat; umí vyjádřit, že někdo něco umí či může; umí použít přítomný čas prostý a příslovečná určení času; umí vyjádřit, že by někdo něco měl a neměl dělat; umí si říct o pomoc; umí vyjádřit, že něco někde je a správně použít „some“ a „any“; dokáže rozlišit počitatelná a nepočitatelná podstatná jména; umí říct, kde se co nachází; umí říct, že někdo něco musí či nesmí; umí používat rozkazovací způsob	Venkovní aktivity; počasí; dny v týdnu, měsíce v roce, roční období; povolání; zdraví a nemoci, bezpečnost; stravování, zdravý životní styl; lidské tělo; rostliny; život zvířat; země světa; rodina; povolání; moje město; měření rychlosti a vzdálenosti; škola, školní činnosti, školní potřeby; vodní svět; příběhy; divadlo; svátky.	4.	Osobnostní a sociální výchova, komunikace, cvičení volby vhodných komunikačních prostředků, společenské chování	
umí říct, co se stalo; umí tvořit základní věty v minulém, přítomném a budoucím čase; umí tvořit oznamovací věty, otázky, záporné věty a krátké odpovědi v minulém i přítomném čase;	Škola, školní předměty a školní potřeby; základní a řadové číslovky, matematické operace; čas; rozšířená rodina, popis osob; budovy; v divadle; hudba	5.		

umí používat vazbu „there was“ / „there were“; umí používat přídavná jména a stupňovat je; ví, jak používat příslovečná určení času – „never, often, sometimes“; umí říct, co kdo uměl nebo neuměl, mohl či nemohl; zná tvary základních nepravidelných sloves v minulém čase; umí dávat instrukce; umí tvořit „wh“ otázky; dokáže rozlišit počitatelná a nepočitatelná podstatná jména; umí mluvit o plánech a blízké budoucnosti.	a hudební nástroje; v restauraci; stravování a výživa; život zvířat; povolání; sporty; lidské tělo; zdraví a nemoci; příběhy; svátky; naše planeta.			
---	---	--	--	--

Vzdělávací oblast	Jazyk a jazyková komunikace	Obor	Cizí jazyk	Ročník 6. – 9.
Očekávané výstupy Žák	Učivo	Ročník	Průřezové téma	Komentáře a dodatky
Poslech s porozuměním: rozumí obsahu autentických materiálů s využitím vizuální opory; v textu najde známé výrazy a fráze; dokáže najít odpovědi na otázky týkající se textu. Zachytí konkrétní informace číselné i nečíselné povahy v pomalu a zřetelně pronášeném projevu, který se týká osvojovaných témat. Žák rozumí tématu/obsahu krátkého a jednoduchého projevu zřetelně pronášeného jednou či více osobami, který se vztahuje k tématům, které žák zná. Mluvení: umí si vyžádat jednoduchou informaci, zeptá se na základní informace a adekvátně reaguje v běžných formálních i neformálních situacích. Sestaví jednoduché sdělení týkající se situací souvisejících s životem v rodině, škole a probíranými tematickými okruhy. Umí se pomoci jednoduchých slovních spojení zapojit do strukturovaných rozhovorů, ve kterých se domluví na tom, kam půjde, do bude dělat, co si přeje a nepřeje, dokáže formulovat pozvání a reagovat na podobné výpovědi. Žák dokáže vyprávět jednoduchý příběh či událost za použití osvojené slovní zásoby. Čte nahlas plynule a foneticky správně texty přiměřeného rozsahu. Dokáže z kontextu odvodit některá neznámá slova.	Typy textů: popis třídy, školy, osoby, zvířete. Životopis slavné osoby, krátké dialogy, osobní rozhovor, zjednodušená četba, mapy, formuláře, reálie anglicky mluvících zemí, e-mail, videa, hry.	6.	Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech Multikulturní výchova Osobnostní a sociální výchova	Filmy, videa, vlogy. Zjednodušená četba. Rozhovory s rodilými mluvčími.
	Tematické okruhy: škola, denní rutina, sporty, jídlo a vaření, restaurace, zvířata a ochrana životního prostředí, místa ve městě, filmy, recenze, celebrity, státní svátky anglicky mluvících zemí.	6.	Výchova demokratického občana	Tvorba vlogu, videa. Natáčení rozhovoru.

Psaní a čtení s porozuměním: písemně, gramaticky správně tvoří a obměňuje jednoduché věty a krátké texty. Vyplní základní údaje o sobě ve formuláři. Napíše jednoduché texty týkající se jeho rodiny, zájmů, osoby, školy, bydliště a volného času. Dokáže sestavit e-mail, dopis a vzkaz. Rozumí obsahu autentických materiálů s využitím vizuální opory; v textu najde známé výrazy a fráze; dokáže najít odpovědi na otázky týkající se textu. Rozpozná konkrétní informace číselné i nečíselné povahy v jednoduchém textu, který se týká osvojovaných témat.	Jazykové prostředky: přítomný čas prostý a průběhový, zájmena, předložky místa a času. Přídavná jména, stupňování přídavných jmen, minulý čas slovesa to be, minulý čas pravidelných a nepravidelných sloves. Fonetický přepis známých slov, základní pravidla výslovnosti, pravopis – interpunkce, velká a malá písmena, dělení slov.	6.	Osobnostní a sociální výchova	Tvorba blogu. Formuláře
Poslech s porozuměním: rozumí informacím v jednoduchých poslechových textech, jsou-li pronášeny pomalu a zřetelně. Rozumí obsahu jednoduché a zřetelně vyslovované konverzace, která se týká osvojovaných témat. Rozumí jednoduchým otázkám, které se týkají jeho osoby.	Typy textů: blog, inzerát, deník, příběh, itinerář, dialog, článek, leták, osobní rozhovor, e-mail, komiks, zjednodušená četba, báseň, formulář.	7.	Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech Multikulturní výchova	Filmy, videa. Zjednodušená četba. Rozhovory s rodilými mluvčími.
Mluvení: zeptá se na základní informace a adekvátně reaguje v běžných formálních i neformálních situacích. Zodpoví na jednoduché otázky, které se týkají jeho osoby nebo témat, která zná. Zapojí se pomocí slovních spojení do rozhovoru, dokáže formulovat pozvání, odmítnutí, návrhy. Dokáže poskytnout a zjistit informace týkající se běžných témat. Vypráví jednoduchý příběh či událost – popíše osoby, místa a věci.	Tematické okruhy: sporty, jídlo, idoly teenagerů, filmy, kreativní aktivity, média, kultura, postavy z knih a filmů, oslavy a svátky, tradice, geografie, realie anglicky mluvících zemí, počasí, město, výlety a dovolená, turistické informace.	7.	Osobnostní a sociální výchova Environmentální výchova	Tvorba vlogu, natáčení videa. Natáčení rozhovoru. Přehrávání každodenních situací v rámci rozhovorů. Prezentace projektů.
Čtení s porozuměním: dokáže vyhledat požadované informace v jednoduchých každodenních autentických materiálech. Rozumí slovům a jednoduchým větám, které se týkají osvojovaných tematických okruhů. Najde konkrétní informace číselného i nečíselného charakteru. Dáří se mu odvozovat význam některých neznámých slov z kontextu a rozumí běžným označením a nápisi na veřejných místech.	Jazykové prostředky: minulý čas prostý pravidelných i nepravidelných sloves; vyjádření souhlasu a nesouhlasu; schopnosti – modální slovesa; minulý čas průběhový; plány do budoucna, návrhy. Vazby I would like/would you like? Příslovce.	7.	Osobnostní a sociální výchova	Krátké zjednodušené autentické texty. Brožury a nápisy. Mapy a tabulky. Křížovky a soutěže.
Psaní: dokáže vyplnit základní údaje o sobě ve formuláři. Učí se psát deník a dělat si jednoduché zápisky osobního charakteru.		7.		Tvorba plakátů, myšlenkové

Napiše jednoduché texty týkající se jeho osoby, rodiny, přátel, školy a volného času. Je dostatečně jazykově vybaven na to, aby napsal krátký příběh v minulém čase, krátké pojednání na téma, které zná. Dokáže reagovat na písemné sdělení ve formě dopisu/e-mailu/inzerátu a začíná rozlišovat mezi formálním a neformálním projevem.				mapy, dopisu a e-mailu, inzerátu, blogu a vlogu. Práce se slovníkem.
Poslech s porozuměním: rozumí informacím v jednoduchých poslechových textech, jsou-li pronášeny pomalu a zřetelně. Porozumí základnímu obsahu jednoduché a zřetelně vyslovované konverzace, který se týká osvovaných témat. Rozumí jednoduchým otázkám, které se týkají jeho osoby a témat, se kterými má zkušenosti.	Typy textů: blog, inzerát, deník, příběh, itinerář, dialog, článek, leták, osobní rozhovor, e-mail, komiks, zjednodušená četba, báseň, formulář, formální a neformální dopis.	8.	Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech Multikulturní výchova	Filmy, videa, seriály. Autentické texty s rodilými mluvčími. Různé přízvuky. Zjednodušená četba.
Mluvení: zeptá se na základní informace a adekvátně reaguje v běžných formálních i neformálních situacích. Zodpoví na jednoduché otázky, které se týkají jeho osoby nebo témat, která zná. Zapojí se pomocí slovních spojení do strukturovaného rozhovoru, dokáže formulovat pozvání, odmítnutí, návrhy, nabídky, vyjádřit překvapení a údiv. Dokáže poskytnout a zjistit informace týkajících se běžných témat. Vypráví jednoduchý příběh či událost – popíše osoby, místa a věci.	Tematické okruhy: počasí, měsíce a roční období. Plány do budoucnosti. Město vs. venkov. Práce a zaměstnání, brigády. Nemoci a zdraví. Reálie anglicky mluvících zemí.	8.	Osobností a sociální výchova Environmentální výchova	Tvorba vlogu, natáčení videa. Natáčení rozhovoru. Role-play – běžné situace každodenního charakteru. Prezentace projektů.
Čtení s porozuměním: dokáže vyhledat požadované informace v jednoduchých každodenních autentických materiálech. Rozumí slovům a jednoduchým větám, které se týkají osvovaných tematických okruhů. Najde konkrétní informace číselného i nečíselného typu. Je schopný odvodit význam některých neznámých slov z kontextu a rozumí běžným označením a nápisům na veřejných místech. Rozpozná formální a neformální sdělení v rámci osvovaných tematických okruhů.	Jazykové prostředky: budoucí čas. Trpný rod. Podmínkové věty typu I. Fráze I'd rather/I'd prefer. Předpřítomný čas + since/for. Modální slovesa (could, have to, should, would, be allowed to).	8.	Osobnostní a sociální výchova	Krátké zjednodušené autentické texty. Nezjednodušená četba autentických textů – základní sdělení, pohádky, říkanky. Mapy, grafy a tabulky.
Psaní: dokáže vyplnit základní údaje o sobě ve formuláři. Dokáže zformulovat deníkový zápis. Napiše jednoduché texty tý-		8.		Tvorba plakátů, myšlenkové mapy, dopisu a e-

kající se jeho osoby, rodiny, přátel, školy a volného času. Je dostatečně jazykově vybaven na to, aby napsal krátký příběh v minulém a budoucím čase a krátké pojednání na téma, které zná. Dokáže reagovat na písemné sdělení ve formě dopisu/e-mailu/inzerátu a dokáže rozlišovat mezi formálním a neformálním projevem.				mailu, inzerátu, blogu. Práce s různými literárními žánry. Práce se slovníkem, ověřování informací, strojové vs. nestrojové překlady.
Čtení s porozuměním: vyhledá požadované informace v jednoduchých autentických textech. Rozumí větám a slovům, která se týkají osvojovaných témat (zejména má-li k dispozici vizuální oporu). Najde konkrétní číselné i nečíselné informace v jednoduchém textu vztahujícím se k tématům, se kterými se může setkat v běžném životě. Odvodí z kontextu význam slov, která se vyskytují v jednoduchém textu či zjednodušené četbě. Porozumí běžným označením a nápisům na veřejných místech, které se týkají např. orientace, upozornění, varování, zákazů, časových údajů.	Jazykové prostředky: přítomný čas prostý a průběhový. Minulý čas prostý a průběhový. Předpřítomný čas prostý. Vyjadřování budoucnost – forma will/going to.	9.	Výchova demokratického občana Mediální výchova	Zkrácené autentické texty; rozlišování zdrojů a ověřování informací. Logické úvahy, křížovky a hádanky.
Psaní: zapíše a doplní požadované informace, slovní spojení nebo jednoduché věty. Dokáže vyplnit základní formuláře. Umí napsat nákupní seznam, vyplnit identifikační kartu. Napíše jednoduchý e-mail/vzkaz/dopis, ve kterém umí popsat svou situaci, osobu, zájmy, témata, se kterými se lze setkat v běžném životě. Dokáže reagovat na jednoduché písemné sdělení. Dokáže rozlišit mezi formálním a neformálním sdělením a dokáže takové sdělení za použití slovních spojení zapsat.	Typ textů: sms, instagramový a facebookový příspěvek. Motivační dopis. Reklama a leták. Voucher a website. Úvaha – výhody a nevýhody. Hodnocení.	9.	Environmentální výchova	Životopis, dopis, e-mail, formulář, blog, deník.
Mluvení: zeptá se na základní informace a adekvátně reaguje v běžných formálních i neformálních situacích. Odpoví na běžné otázky. Zapojí se pomocí slovních spojení a vět do krátkého, strukturovaného rozhovoru, který se týká jeho samotného, dalších osob, prostředí, ve kterém žije, každodenních činností a způ-	Tematické okruhy: práce a zaměstnání, povinnosti, motivace k učení, studium v zahraničí, jídlo, plány na víkend a prázdniny, doprava a ubytování.	9.	Osobnostní a sociální výchova	Modelové situace – role-play. Práce a budoucí kariéra, mé povinnosti. Specifika různých povolání. Studium v zahraničí.

sobu života, je-li mu partner v komunikaci ochoten v případě potřeby pomoci. Dokáže krátce pohovořit na osvojené téma, přednést připravený referát, prezentovat projekt na osvojené téma. Vypráví jednoduchý příběh.				
Poslech s porozuměním: rozumí informacím v jednoduchých poslechových textech, jsou-li pronášeny pomalu a zřetelně. Dokáže zachytit konkrétní informace číselné i nečíselné povahy v jednoduchých a srozumitelně pronášených promluvách. Dokáže sledovat tok konverzace na osvojené téma, rozumí otázkám, které se týkají jeho osoby. Porozumí obsahu jednoduchého projevu, který se vztahuje k tématům, jež si osvojil.		9.	Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech Multikulturní výchova	Práce se slovníkem a audiovizuální technikou.

DALŠÍ CIZÍ JAZYK

Charakteristika vyučovacího předmětu

Osvojování dalšího cizího jazyka rozvíjí a obohacuje řečové, jazykové, komunikační, lingvistické i další podobné dovednosti a znalosti žáků. Obohacuje jejich možnosti dorozumění se v Evropě i ve světě. V současné době se žáci druhého stupně učí v souladu se svou volbou německý jazyk, španělský jazyk nebo francouzský jazyk.

Obsahové vymezení předmětu odpovídá vzdělávacímu obsahu vzdělávacího oboru Další cizí jazyk tak je stanoven v RVP ZV. Předmět je vyučován od šesté do deváté třídy a je dotován dvěma vyučovacími hodinami týdně.

Obsahové, časové a organizační vymezení

Výuka probíhá v malých skupinách. Je vedena jedním vyučujícím, ve vyšších ročnících může být doplněna o konverzaci s „rodilým mluvčím“ s tím, že podíl výuky každého vyučujícího může být v jednotlivých ročnících upravován podle potřeb žáků. Přesah výuky cizího jazyka se očekává také do jiných vyučovacích bloků, badatelských dnů a zejména do práce na půlročních tématech, na kterých budou žáci druhého stupně pracovat. Výuka je zaměřena především na zvládnutí komunikativních dovedností na úrovni A1.

Formy realizace

Ve vyučovací hodině: kromě výkladu, poslechu, četby, procvičování gramatiky, dialogů, reprodukce textu v psané a mluvené podobě je kladen důraz na samostatnou práci žáků, aplikaci cizího jazyka do předmětů, práci se slovníkem a samostatné vyhledávání informací a zdrojů informací. Do výuky jsou zahrnuty různé hry, soutěže, online projekty a online programy, čtení literatury odpovídající jazykové úrovni žáků, dramatizace. Součástí vyučování je nejen vyučovací hodina, ale i příležitostné akce jako soutěže, spolupráce se zahraničními studenty atd.

Vzdělávací obsah předmětu

V rámci předmětu Další cizí jazyk je kladen důraz na komunikační schopnosti žáků, na rozvíjení kritického myšlení při používání zdrojů a vyhledávání informací a na vytváření a prohlubování pozitivního vztahu k cizímu jazyku.

Předmět směřuje k tomu, aby se žáci byli schopni dorozumět v cizojazyčném prostředí v běžných situacích, dokázali vyjádřit svá přání a pocity, argumentovat v diskusi a prezentovat své poznatky. Žáci musí rovněž porozumět čtenému a slyšenému textu, který výběrem odpovídá jejich jazykové úrovni. Pozornost se věnuje i rozvíjení obsahově a stylisticky přiměřeného písemného projevu. Žáci si postupně prohlubují znalosti gramatiky a syntaxe.

Průřezová témata

Do obsahu vyučovacího předmětu Další cizí jazyk jsou integrovány následující tematické okruhy průřezových témat:

Multikulturní výchova

Multikulturalita – komunikace s lidmi z jiných zemí, specifické rysy jazyků a jejich rovnocennost.

Osobnostní a sociální výchova

Sociální rozvoj

Komunikace – dovednosti pro verbální sdělování, omluva, pozdrav, prosba, nonverbální komunikace, komunikace v různých situacích, potřeba komunikace mezi lidmi různých jazyků.

Kooperace a kompetice – **podpora** spolupráce v rámci věkově heterogenní jazykové skupiny,

schopnost domluvit se, utváření mezilidských vztahů.

Seberegulace a sebeorganizace

Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech

Evropa a svět nás zajímá – seznámení se s realitami evropských zemí, globální problémy dnešního světa.

Výchova demokratického občana

Občanská společnost a škola / stát – pravidla pro fungování občanské společnosti, člověk vs. instituce

Environmentální výchova

Mediální výchova

Stavba mediálních sdělení

Očekávané výstupy podle RVP

Další cizí jazyk				
Vzdělávací oblast	Jazyk a jazyková komunikace	Obor	Cizí jazyk	Ročník 6. – 9.
Očekávané výstupy Žák	Učivo	Ročník	Průřezové téma	Komentáře a dodatky
Poslech s porozuměním: rozumí jednoduchým pokynům a otázkám učitele, které jsou pronášeny pomalu a s pečlivou výslovností a dokáže na ně adekvátně reagovat. Rozumí slovům a jednoduchým větám, které jsou pronášeny pomalu a zřetelně a týkají	Tematické okruhy: já a lidé kolem mě, rodina, kamarádi, moje město, zájmy, denní režim, realie zemí příslušného dalšího cizího jazyka. Zvířata. Jídlo a restaurace.	6.-7.	Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech Osobnostní a sociální výchova	Umíme se představit, vést dialog a sprátně se. Poslech hudby a krátkých autentických textů.

se osvojovaných témat za použití vizuální opory. Dokáže najít základní informace číselné i nečíselné povahy v krátkých poslechových textech týkajících se každodenních témat.				
Mluvení: dokáže se zapojit do jednoduchých strukturovaných rozhovorů a využít základní slovní spojení a fráze. Dokáže hovořit o své osobě, rodině, škole a zájmech. Dokáže se zeptat na základní informace v rámci běžných témat a okruhů, se kterými se opakovaně setkal.	Jazykové prostředky: sloveso být v přítomném čase, zájmena, číslovky, slovesa, předložky místa a času. Rozkazovací způsob a budoucí čas.	6.-7.		Role-play; dramatizace.
Čtení s porozuměním: dokáže porozumět jednoduchým informačním nápisům, orientačním pokynům a rozumí slovům a frázím, které se vztahují k běžným tématům. V krátkém textu dokáže vyhledat požadovanou informaci, zejména pokud má k dispozici vizuální podporu.		6.-7.		Krátké autentické texty, reklamy a letáky. Blogy, zkrácené informační texty.
Psaní: dokáže vyplnit základní údaje o sobě ve formuláři a napsat jednoduchý text týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a dalších osvojovaných témat. Dokáže stručně reagovat na jednoduché písemné sdělení.	Typ textů: formulář, e-mail či zpráva, leták, seznam, itinerář.	6.-7.	Mediální výchova	Otázky a kvízy, popis okolí. Blogy, sms, seznamy a formuláře.
Poslech s porozuměním: rozumí jednoduchým pokynům a otázkám, které jsou pronášeny pomalu a srozumitelně a dokáže na ně adekvátně reagovat. Rozumí slovům i jednoduchým větám, které jsou pronášeny pomalu a zřetelně a týkají se osvojovaných témat za použití vizuální opory. Dokážou najít základní informace číselné i nečíselné povahy v krátkých poslechových textech týkajících se každodenních témat.		8.-9.		Poslech autentických textů s vizuální podporou; videa a klipy; rozhovory.
Mluvení: dokáže se zapojit do jednoduchých strukturovaných rozhovorů a využít základní slovní spojení a fráze. Je schopen říct, co chce či nechce, co se mu líbí a co si přeje. Dokáže hovořit o své osobě, rodině, škole a zájmech. Dokáže se zeptat na základní informace v rámci běžných témat a okruhů, se kterými se opakovaně setkal.	Tematické okruhy: já a lidé kolem mě, moje země a moje město, můj dům. Práce, volný čas, cestování. Realie zemí mluvících dalším cizím jazykem. Příroda a svět kolem nás.	8.-9.	Osobnostní a sociální výchova Multikulturní výchova Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech	Každodenní situace – dramatizace a scénky.

Čtení s porozuměním: dokáže porozumět jednoduchým informačním nápisům, orientačním pokynům, krátkým textům a rozumí slovům a frázím, které se vztahují k běžným tématům. V krátkém textu dokáže vyhledat požadovanou informaci, zejména pokud má k dispozici vizuální podporu.	Jazykové prostředky: sloveso být v přítomném čase, přítomný čas a časování sloves; spojky; příslovce; stupňování přídavných jmen; vyjadřování minulosti. Modální slovesa.	8.-9.		Krátké zjednodušené autentické texty. Brožury a nápisy. Mapy a tabulky. Křížovky a soutěže.
Psaní: dokáže vyplnit základní údaje o sobě ve formuláři a napsat jednoduchý text týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a dalších osvojovaných témat. Dokáže stručně reagovat na jednoduché písemné sdělení, dokáže odhadnout význam některých slov z kontextu a umí napsat krátkou zprávu či e-mail.	Typ textů: popis osoby, popis okolí. Cesta domů. Dopis nebo e-mail. SMS. Plakáty a inzerát.	8.-9.	Mediální výchova	Tvorba plakátů, myšlenkové mapy, dopisu a e-mailu, inzerátu, blogu a vlogu. Práce se slovníkem.

5.1.2 MATEMATIKA A JEJÍ APLIKACE

Cíle:

1. Porozumět a osvojit si dovednost využívat aritmetických operací, matematických postupů a jejich propojení s reálnou situací.
2. Rozvíjet abstraktní a exaktní myšlení.
3. Prohlubovat schopnost logického a kritického uvažování.
4. Orientovat se v rovině, prostoru a čase.
5. Zdokonalovat se v grafickém projevu.
6. Přesně a stručně se vyjadřovat matematickou symbolikou.
7. Využívat prostředků výpočetní techniky.
8. Rozvíjet paměť žáků.

Specifikum oblasti:

Žáci jsou vedeni tak, aby k závěrům při použití vhodných metod práce docházeli sami. Dalším důležitým cílem je naučit žáka nalézt větší množství způsobů řešení a vybrat z nich ten nejjednodušší. Žák aplikuje získané znalosti a dovednosti v ostatních vyučovacích předmětech a v praxi.

Vzdělávací oblast je členěna na předmět:

- Matematika

MATEMATIKA

Charakteristika vzdělávací oblasti

Matematika je předmět, který by měl být chápán jako odraz reálných vztahů v hmotném světě. Žáci v něm mají získat početní dovednosti v oboru reálných čísel, aby si uměli poradit s praktickými úlohami denní potřeby ve všech oblastech bez problémů rozpoznat příčiny a důsledky, odvodit nové skutečnosti, naučit se rýsovat, pracovat s tabulkami a grafy, vyhledávat informace, ověřovat pravdivost svých tvrzení. Matematické vzdělání je postaveno na rozvíjení vlastních zkušeností žáků, potřeby počítat, kreslit a hrát si. Práce by měla být zajímavá a povzbuzující. Cílem je vybavit žáky dovednostmi nahlížet na svět, ve kterém žijí, z hlediska kvantity, rozvoje abstraktního myšlení a logických operací, umět využívat získaných vědomostí v praxi.

V rámci předmětu matematika je kladen důraz na konstruktivismus, který je také stěžejní filozofií Hejného metody, dle které výuka na škole probíhá. Velkou roli ve výuce hraje také koncept místně zakotveného učení. Žák je veden především k rozvoji samostatného abstraktního myšlení, schopnosti vnímat logické souvislosti a v neposlední řadě mít prostor k obhajobě svých

řešitelských strategií v diskuzi se spolužáky. Součástí výuky je také přijímat názory, postupy a strategie druhých spolužáků a umět pracovat s chybou.

Cílem výuky matematiky je rozvíjet analytické myšlení a komunikační kompetence žáků namísto drilu a dosazování do vzorečků. Žáci jsou systematicky vedeni k tomu, aby dokázali nad jednotlivými matematickými problémy přemýšlet z více úhlů pohledu a volili efektivní strategie řešení. V rámci výuky se žák učí pracovat samostatně i skupinově, zkouší si různé role.

Obsahové vymezení, časová dotace a organizace výuky

Obsahové vymezení předmětu odpovídá vzdělávacímu obsahu vzdělávacího oboru Matematika tak, aby byl v souladu s RVP. Výuka probíhá v rámci tříd a je dotována čtyřmi hodinami týdně ve všech postupových ročnících. Na výuce se podílí jeden nebo dva vyučující s případným asistentem. Přesah výuky matematiky se očekává také do jiných vyučovacích bloků, badatelských dnů a do práce na půlročních projektech, na kterých budou žáci druhého stupně pracovat. Jedná se především o následující témata: počítání, práci s daty (tabulky, grafy), výpočet průměru a procent, vysoká čísla a aplikovanou geometrii.

Formy realizace

Ve vyučovací hodině: matematické rozcvičky (pohybové, na počítání, samostatné, skupinové), práce v matematických centrech, sdílení řešitelských a badatelských strategií, obhajování vlastních řešení a přijímání řešení a postupů ze strany spolužáků. Vytváření vlastních příkladů pro spolužáky (tzv. Minilekce – písemně i on-line). Prostor pro procvičování mimo výuku v online prostoru. Součástí výuky jsou hry, soutěže, používání tabletů ve výuce (aplikace Kahoot, SolveMe, Khan academy a další).

Průřezová témata

Do obsahu vyučovacího předmětu Matematika jsou na prvním stupni integrovány následující tematické okruhy průřezových témat:

Osobnostní a sociální výchova

Sociální rozvoj

Sebepoznání a sebepojetí – moje psychika

Seberegulace a sebeorganizace – organizace vlastního času, plánování učení a studia, cvičení

sebekontroly, sebeovládání

Mezilidské vztahy – péče o dobré vztahy

Kooperace a kompetice – rozvoj sociálních dovedností pro kooperaci, jasná a respektující komunikace, podřízení se, komunikace a kooperace při dosahování cíle, zejména při skupinové práci, prezentace společných výsledků, vzájemné poskytování zpětné vazby a sebereflexe, schopnost vyjádřit co potřebuji, co nechápu nebo co by mi pomohlo k dosažení výsledku

Poznávání lidí – rozvoj pozornosti vůči odlišnostem a hledání výhod v odlišnostech, osobnostní

rozvoj

Rozvoj schopnosti poznávání – rozvoj pozornosti a soustředění, řešení problémů, dovednosti pro učení a studium

Komunikace – komunikace v různých situacích (řešení konfliktů, vyjednávání, žádost apod.),

dovednosti komunikační obrany proti agresi a manipulaci, schopnost vyjádřit co potřebuji, co nechápu nebo co by mi pomohlo k dosažení výsledku

Výchova demokratického občana

Občanská společnost a škola – demokratické vztahy ve škole, škola jako model otevřeného partnerství, způsoby uplatňování demokratických principů a hodnot v každodenním životě školy

Formy participace občanů v politickém životě – základní kategorie fungování demokracie

Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech

Evropa a svět nás zajímá – život Evropanů – odlišnosti při vážení a měření

Vztah člověka k prostředí – globální oteplování

Multikulturní výchova

Multikulturalita – porovnávání našeho způsobu počítání s počítáním v jiných zemích (indické,

čínské násobení) prostorová geometrie budov apod.

Lidské vztahy – uplatňování principu slušného chování (základní morální normy)

Očekávané výstupy podle RVP

Matematika				
Oblast	Matematika a její aplikace	Obor	Matematika a její aplikace	Ročník 1–3
Očekávané výstupy Žák	Učivo	Ročník	Průřezové téma	Komentáře a dodatky
čte a zapisuje přirozená čísla do 20.	Čtení čísel do dvaceti.	1.		
porovnává přirozená čísla do 20, užívá a zapisuje vztah rovnosti a nerovnosti.	Porovnávání množství a jejich číselných vyjádření v oboru 0-20; značky <, >, =.	1.		Podle obrázků rozhodovat o vztahu více –

				méně, delší – kratší
užívá lineární uspořádání; zobrazí číslo a číselné ose.	Číselná osa; zobrazení čísla na číselné ose v oboru 0-20; číselná řada; pojmy před, za, hned před, hned za, mezi.	1.		Řazení očíslovaných předmětů, doplňování chybějících čísel v řadě
rozezná, pojmenuje, vymodeluje a popíše základní rovinné útvary a nachází v realitě jejich reprezentaci.	Čtverec, obdélník, trojúhelník, kruh.	1.		Skládání obrazců z geometrických tvarů, stavění staveb ze stavebnice, kreslení na čtverečkovém papíru
rozezná, pojmenuje, vymodeluje a popíše jednoduchá tělesa.	Kruh, koule, čtverec, krychle, trojúhelník; třídění předmětů podle tvaru.	1.		
počítá předměty v daném souboru, vytváří soubory s daným počtem prvků.	Počítání předmětů, vytváření skupin předmětů o daném počtu.	1.-2.	Osobnostní a sociální výchova	Stolní hry s kostkou
pozná české mince a bankovky, odhadne cenu základních potravin a celkovou cenu nákupu.	Odhad výsledku.	1.-2.		
provádí z paměti jednoduché početní operace s přirozenými čísly.	Sčítání a odčítání v oboru 0-20 s přechodem přes desítku.	1.-2.		
používá přirozená čísla k modelování reálných situací.	Vyjadřování počtu a pořadí číslem.	1.-3.		
řeší a tvoří úlohy, ve kterých aplikuje a modeluje osvojené početní operace.	Řešení a tvorba slovních úloh o běžných situacích, které děti znají.	1.-3.	Osobnostní a sociální výchova	
orientuje se v čase, provádí jednoduché převody jednotek času.	Určování času, základní jednotky času a jejich převody.	1.-3.		Kalendář, dny, hodiny, minuty, sekundy
popisuje jednoduché závislosti z praktického života.	Závislosti a jejich vlastnosti.	1.-3.		Modelování nákupů (kytice s 1, 2, 3 květy, se stuhou, bez stuh)
doplňuje tabulky, schémata, posloupnosti čísel.	Práce s údaji, tabulky, diagramy, grafy.	1.-3.	Osobnostní a sociální výchova	Shromažďování, třídění, vyhodnocování dat, získávání údajů z tabulek, čtení jízdních řádů, obrázkové diagramy
rozezná a modeluje jednoduché souměrné útvary v rovině.	Poznávání a modelování jednoduchých souměrných útvarů v rovině.	1.-3.		Překládání papíru
provádí písemné početní operace v oboru přirozených čísel.	Písemné sčítání a odčítání bez přechodu i s přechodem přes desítku v oboru 0-100.	2.		
čte a zapisuje přirozená čísla do 100	Čtení a zápis do 100	2.		Modelování zapsaného čísla

				(dřívka, desetikoruna, koruna)
porovnává přirozená čísla do 100, užívá a zapisuje vztah rovnosti a nerovnosti.	Porovnávání množství a jejich číselných vyjádření v oboru 0-100. Desítky a jednotky ve dvojciferných číslech. Porovnávání čísel a zápis výsledku porovnávání.	2.		Pokračování v číselné řadě s přechodem desítek, odhady množství určení čísla o „n“ většího (menšího, ne je dané číslo
užívá lineární uspořádání; zobrazí číslo na číselné ose.	Zobrazování čísla na číselné ose v oboru 0-100, číselná řada.	2.		
provádí z paměti jednoduché početní operace s přirozenými čísly.	Sčítání a odčítání desítek. Sčítání a odčítání dvojciferného a jednociferného čísla, násobilka 2-4, násobení 10.	2.		
rozezná, pojmenuje, vymodeluje a popíše základní rovinné útvary a nachází v realitě jejich reprezentaci.	Úsečka, lomená čára, křivá čára, čtyřúhelník, pětiúhelník, obdélník. Nácvik kreslení a rýsování úseček.	2.	Osobnostní a sociální výchova	Stavby z krychlí podle obrázku i podle pravítka, skládání útvar z trojúhelníků a obdélníků
rozezná, pojmenuje, vymodeluje a popíše jednoduchá tělesa.	Válec, kvádr.	2.-3.		
využívá při pamětném i písemném počítání komutativnost a asociativnost sčítání.	Principy asociativnosti a komutativnosti sčítání a odčítání.	2.-3.	Osobnostní a sociální výchova	
porovnává velikost útvarů, měří a odhaduje délku úsečky.	Porovnávání velikosti útvarů; odhadování délky a měření úseček; jednotky délky a jejich převody 2.-3.	2.-3.		
provádí písemné početní operace v oboru přirozených čísel.	Písemné sčítání a odčítání bez přechodu i s přechodem přes desítku v oboru 0-1000.	3.		
zaokrouhluje přirozená čísla, provádí odhady a kontroluje výsledky početních operací v oboru přirozených čísel.	Zaokrouhlování na sta a desítky. Zaokrouhlování pro odhady a výsledky.	3.		
čte a zapisuje přirozená čísla do 1000.	Čtení a zápis do 1000.	3.		
porovnává přirozená čísla do 1000; užívá a zapisuje vztah rovnosti a nerovnosti.	Porovnávání množství a jejich číselných vyjádření v oboru 0-1000.	3.		
užívá lineární uspořádání; zobrazí číslo na číselné ose.	Zobrazování čísla na číselné ose v oboru 0-1000.	3.		
provádí z paměti sčítání a odčítání dvojciferných čísel.	Sčítání a odčítání dvojciferných čísel.	3.		
provádí z paměti násobení a dělení v oboru malé násobilky.	Násobení a dělení v oboru malé násobilky.	3.		
rozezná, pojmenuje, vymodeluje a popíše základní rovinné útvary a nachází v realitě jejich reprezentaci.	Poloměr, průměr, kružnice. Dělení geometrického útvaru na části. Přímka, polopřímka, úsečka. Rýsování úseček dané délky.	3.		

rozezná, pojmenuje, vymodeluje a popíše jednoduchá tělesa a nachází je ve svém okolí.	Jehlan kužel, krychle, vrchol, stěna, hrana – počty na tělese.	3.		
---	--	----	--	--

Oblast	Matematika a její aplikace	Obor	Matematika a její aplikace	Ročník 4–5
Očekávané výstupy Žák	Učivo	Ročník	Průřezové téma	Komentáře a dodatky
provádí písemné početní operace v oboru přirozených čísel.	Dělení se zbytkem v oboru násobilky. Sčítání a odčítání v oboru 0-10.000. Násobení dvojciferným a trojčiferným číslem. Dělení jednociferným číslem	4.		Odhad výsledku a kontrol písemného výpočtu, kontrola opakováním výpočtu, záměnou sčítanců, obrácením výkonu
zaokrouhluje přirozená čísla, provádí odhady a kontroluje výsledky početních operací v oboru přirozených čísel.	Zaokrouhlování na tisíce, sta a desítky. Zaokrouhlování pro odhady a výsledky.	4.		
vysvětlí a znázorní vztah mezi celkem a jeho částí vyjádřenou zlomkem na příkladech z běžného života.	Celek, část, zlomek.	4.		
porovná zlomky se stejným jmenovatelem (poloviny, čtvrtiny, třetiny, pětina, desetiny).	Čitatele, jmenovatele, zlomková čára.	4.		
využívá názorných obrázků k určování $\frac{1}{2}$, $\frac{1}{4}$, $\frac{1}{3}$, $\frac{1}{5}$, $\frac{1}{10}$ celku.	Polovina, čtvrtina, třetina, pětina, desetina.	4.		
narýsuje a znázorní základní rovinné útvary (čtverec, obdélník, trojúhelník a kružnici); užívá jednoduché konstrukce.	Rýsování kruhu a kružnice.	4.		
sčítá a odčítá graficky úsečky; určí délku lomené čáry, obvod mnohoúhelníku sečtením délek jeho stran.	Grafické sčítání a odčítání úseček. Sčítání lomené čáry. Obvod mnohoúhelníku.	4.		
sestrojí rovnoběžky a kolmice.	Rovnoběžky a kolmice.	4.		
vyjádří celek z jeho dané poloviny, čtvrtiny, třetiny, pětiny, desetiny.	Řešení a tvorba slovních úloh k určování poloviny, čtvrtiny, třetiny, pětiny, desetiny z celku.	4.-5.		
řeší a tvoří úlohy, ve kterých aplikuje osvojené početní operace v celé oboru přirozených čísel.	Slovní úlohy řešení jednou a dvěma početními operacemi.	4.-5.		Metody řešení – úsudek, pokus, tabulka, reální nebo matematické modelování, nalezení vhodného textu k matematickému zápisu

vyhledává, sbírá a třídí data.	Vyhledávání, sběr a třídění dat.	4.-5.		Stanovení kritérií pro třídění vyhodnocování údajů
čte a sestavuje jednoduché tabulky a diagramy.	Čtení a sestavování tabulek a diagramů.	4.-5.		Ceníky, obrázkové diagramy
určí obsah obrazce pomocí čtvercové sítě a užívá základní jednotky obsahu.	Obsahy a jednotky obsahu.	4.-5.		Síť kvádrů z krabičky – „šaty“ pro geometrické útvary
rozpozná a znázorní ve čtvercové síti jednoduché osově souměrné útvary a určí osu souměrnosti útvaru překládáním papíru.	Osová souměrnost. Osově souměrné útvary.	4.-5.		Překládání papíru, vodní hladina
řeší jednoduché praktické slovní úlohy a problém, jejichž řešení je do značné míry nezávislé na obvyklých postupech a algoritmech školské matematiky.	Řešení nestandardních slovních úloh. Číselné a obrázkové řady. Magické čtverce. Prostorová představivost.	4.-5.	Osobnostní a sociální výchova	Úlohy s antisignálem
využívá při pamětném i písemném počítání komutativnost a asociativnost sčítání.	Principy asociativnosti a komutativnosti sčítání a odčítání.	4.-5.	Osobnostní a sociální výchova	
provádí písemné početní operace v oboru přirozených čísel.	Písemné sčítání a odčítání čísel do milionu. Násobení čtyřciferným číslem. Dělení dvojciferným dělitelem.	5.		
zaokrouhluje přirozená čísla, provádí odhady a kontroluje výsledky početních operací v oboru přirozených čísel.	Zaokrouhlování na miliony, tisíce, sta a desítky. Zaokrouhlování pro odhady a výsledky.	5.		
žák sčítá a odčítá zlomky s stejným jmenovatelem (poloviny, čtvrtiny, třetiny, pětiny, desetiny) pomocí názorných obrázků a tyto početní operace zapisuje.	Čitatele, jmenovatele, zlomková čára.	5.		
přečte, zapíše, znázorní desetinná čísla v řádu desetin a setin na číselné ose, ve čtvercové síti nebo v kruhovém diagramu.	Desetinné číslo.	5.	Multikulturní výchova	
vysvětlí a znázorní vztah mezi celkem a jeho částí vyjádřenou desetinným číslem na příkladech z běžného života.	Porovnávání desetinných čísel.	5.		
znázorní na číselné ose, přečte, zapíše a porovná celá čísla v rozmezí -100 až +100.	Číselná osa (kladná a záporná čísla).	5.		
nalezne reprezentaci záporných čísel v běžném životě.	Měření teploty, vyjádření dlužné částky.	5	Multikulturní výchova	

narýsuje a znázorní základní rovinné útvary (čtverec, obdélník, trojúhelník, kružnici); užívá jednoduché konstrukce.	Rýsování rovnostranného a rovnoramenného trojúhelníku. Rýsování obdélníku a čtverce. Rýsování pomocí kružnice.	5.		
řeší a tvoří úlohy, ve kterých aplikuje osvojené početní operace v celém oboru přirozených čísel.	Jednoduché slovní úlohy řešené jednou početní operací.	5.		Odhady výsledků, posouzení reálnosti výsledků

Vzdělávací oblast		Obor		Ročník 6. – 9.
Očekávané výstupy Žák	Učivo	Ročník	Průřezové téma	Komentáře a dodatky
provádí početní operace v oboru celých a racionálních čísel. Užívá ve výpočtech druhou mocninu a odmocninu.	Početní operace s celými čísly, římské číslice.	6.-7.	Osobnostní a sociální výchova	Princip umocňování
zaokrouhluje a provádí odhady s danou přesností, účelně využívá kalkulátor.	Nejmenší a největší prvek, idiomy o n větší/menší, n-krát větší/menší.	6.-7.		Porovnávání čísel
modeluje a řeší situace s využitím dělitelnosti v oboru přirozených čísel.	Sčítání a odčítání kmenových zlomků a desetinných čísel (desetiny, setiny).	6.-7.	Osobnostní a sociální výchova	
užívá různé způsoby kvantitativního vyjádření vztahu celek, část (přirozeným číslem, poměrem, zlomkem, desetinným číslem a procentem).	Násobení desetinných čísel, převod jednotek (povrch, objem) využití kalkulátoru (dělení se zbytkem).	6.-7.		
řeší modelováním a výpočtem situace vyjádřené poměrem, pracuje s měřítky map a plánů.	Zaokrouhlování, práce s odhadem, měřítko a mapy, poměr.	6.-7.		Přesah do kartografie, projekty
řeší aplikační úlohy na procenta (i pro případ, kdy je větší než celek).	Sudé/liché číslo, prvočíslo, číslo složené, (nejmenší společný) násobek a (největší společný) dělitel. Znázornění na číselné ose.	6.-7.		Slovní úlohy
matematizuje jednoduché reálné situace s využitím proměnných: určí hodnotu výrazu, sčítá a násobí mnohočleny, provádí rozklad mnohočlenu na součin pomocí vzorců a vytýkáním.	Rozklad přirozeného čísla na součin, kritéria dělitelnosti 3,4,9.	6.-7.	Osobnostní a sociální výchova	
formuje a řeší reálnou situaci pomocí rovnic a jejich soustav.	Rovnice o dvou neznámých. Ciferný součet.	6.-7.		Váhy, SolveMe aplikace
analyzuje a řeší jednoduché problémy, modeluje konkrétní situace, v nichž využívá matematický aparát v oboru celých a racionálních čísel.	Rovnice a soustavy rovnic, využití proměnné v matematizaci reálných čísel, procenta.	6.-7.		

vyhledává, vyhodnocuje a zpracovává data, porovnává soubory dat.	Vyhledávání, vyhodnocování a zpracování dat, Vennovy diagramy.	6.-7.	Multikulturní výchova.	Vytváření vlastních Vennových diagramů, množiny
určuje vztah přímé nebo nepřímé úměrnosti.	Trojčlenka.	6.-7.		Slovní úlohy k rozpoznání přímé a nepřímé úměry. Vyhledávání příkladů ve vlastním okolí
vyjádří funkční vztah tabulkou, rovnicí, grafem.	Porovnávání souboru dat, evidence v tabulce, aritmetický průměr.	6.-7.	Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech	
matematizuje jednoduché reálné situace s využitím funkčních vztahů.	Lineární funkce a její graf, čtení z grafu, sloupcový a kruhový diagram, slovní úlohy s využitím procent.	6.-7.		
zdůvodňuje a využívá polohové a metrické vlastnosti základních rovinných útvarů při řešení úloh a jednoduchých praktických problémů, využívá matematickou symboliku.	Konstruování a modelování těles, trojúhelník ostroúhlý, pravoúhlý, tupoúhlý, rovnostranný a rovnoramenný. Vlastnosti trojúhelníků. Nerovnost, součet úhlů v trojúhelníku, osa úhlu, těžiště.	6.-7.	Osobnostní a sociální výchova	
charakterizuje a třídí základní rovinné útvary, určuje velikost úhlu měřením a výpočtem.	Čtyřúhelníky: čtverec, obdélník, kosočtverec, lichoběžník.	6.-7.		
odhaduje a vypočítá obsah a obvod základních rovinných útvarů.	Pojmy: kruh, kružnice, poloměr, kruhová výseč.	6.-7.		
využívá pojem množina všech bodů dané vlastnosti k charakteristice útvaru a k řešení polohových a nepolohových konstrukčních úloh.	Věty o shodnosti a neshodnosti trojúhelníků.	6.-7.		
načrtne a sestrojí rovinné útvary.	Kruh, kružnice, kruhová výseč, kužel, jehlan, obvod a obsah kruhu, Ludolfovo číslo.	6.-7.		Rýsování, modelování geometrických těles
užívá k argumentaci věty o shodnosti a podobnosti trojúhelníků.	Podobnost rovinných těles, SSS, SUS, USU.	6.-7.		
načrtne a sestrojí obraz rovinného útvaru ve středové a osové souměrnosti, určí osově a středově souměrný útvar.	Osová a středová souměrnost, posunutí, otočení, stejnolehlost.	6.-7.		Rozlišování souměrnosti, uvedení na praktických příkladech
určuje a charakterizuje základní prostorové útvary (tělesa) analyzuje jejich vlastnosti.	Velikost úhlů, dvojice úhlů, uhlopříčky čtyřúhelníků.	6.-7.		

odhaduje a vypočítává objem a povrch těles.	Délka, obvod, povrch, kostra, kruh, jehlan, kužel, čtyřúhelníky, mnohoúhelníky.	6.-7.		Práce s odhadem, modelování, prostorová představivost
načrtne sestrojí sítě základních těles.	Modelování jehlanu, kužele, kvádrů.	6.-7.		Modelování
analyzuje a řeší aplikační geometrické úlohy s využitím osvojeného matematického aparátu.	Náčrt, model, síť krychlových těles, aplikační geometrické úlohy.	6.-7.		Modelování
užívá logickou úvahu a kombinační úsudek při řešení úloh a problémů a nalézá různá řešení předkládaných nebo zkoumaných situací.	Řešitelnost, neřešitelnost úloh, logické a netradiční geometrické úlohy, aplikovaná geometrie.	6.-7.		
řeší úlohy na prostorovou představivost, aplikuje a kombinuje poznatky a dovednosti z různých tematických vzdělávacích oblastí.	Úlohy na prostorovou představivost.	6.-7.	Osobností a sociální výchova	Měření, porovnávání
provádí početní operace v oboru celých a racionálních čísel, užívá ve výpočtech druhou mocninu a odmocninu.	Množiny celých a racionálních čísel, n-tá mocnina, druhá a třetí odmocnina.	8.-9.		
zaokrouhluje a provádí odhady s danou přesností.	Porovnávání reálných čísel, zaokrouhlování, odhady.	8.-9.		Práce s odhadem a naměřenou hodnotou, ankety
modeluje a řeší situace s využitím dělitelnosti v oboru přirozených čísel.	Dělení desetinného čísla desetinným číslem, kritéria dělitelnosti.	8.-9.		
užívá různé způsoby kvantitativního vyjádření vztahu celek, část (přirozeným číslem, poměrem, zlomkem, desetinným číslem, procentem).	Krácení, rozšiřování, sčítání, odčítání, násobení a dělení zlomků, záporný zlomek.	8.-9.		
řeší modelováním a výpočtem situace vyjádřené poměrem, pracuje s měřítky map a plánů.	Výpočet měřítka, vzdušné čáry a vzdálenosti na mapě, řešení slovních úloh.	8.-9.		Přesah do kartografie, projektů
matematizuje jednoduché reálné situace s využitím proměnných – určí hodnotu výrazu, sčítá a násobí mnohočleny, provádí rozklad mnohočlenů na součin pomocí vzorců a vytýkáním.	Prvočíselný rozklad, převrácené číslo, Euklidův algoritmus, lineární nerovnice, absolutní hodnota. Proměnná, neznámá, algebraické výrazy, ekvivalentní úpravy, dvojčleny, trojčleny, mnohočleny.	8.-9.		Výpočet n-členů. Pythagorova věta
řeší aplikační úlohy na procenta.	Procenta, promile, úrokování.	8.-9.		Slovní úlohy se zaměřením na reálné situace
analyzuje a řeší jednoduché problémy, modeluje konkrétní situace, v nichž využívá matematický aparát v oboru celých a racionálních čísel.	Číslo iracionální, reálná čísla, soustavy dvou rovnic o dvou neznámých.	8.-9.		

vyhledává, vyhodnocuje a zpracovává data: porovnává soubory dat, určuje vztah přímé a nepřímé úměrnosti, vyjádří funkční vztah tabulkou, rovnicí, grafem, matematizuje jednoduché reálné situace s využitím funkčních vztahů.	Množiny, podmnožiny, průnik, sjednocení. Organizace souboru dat, grafické znázornění. Porovnávání souborů dat, aritmetický průměr, vážený průměr, četnost znaku. Lineární funkce a její graf, kvadratická funkce, vyjádření kvadratické funkce tabulkou, grafem.	8.-9.	Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech	Funkce, grafy, statistika
charakterizuje a třídí základní rovinné útvary. Zdůvodňuje a využívá polohové a metrické vlastnosti základních rovinných útvarů při řešení úloh, využívá potřebnou matematickou symboliku.	Vlastnosti trojúhelníků, těžiště, ortocentrum, důkazy Pythagorovy věty, tečnový čtyřúhelník, tětiva kružnice, mezikružší, pravidelný mnohoúhelník, velikosti vnitřních úhlů a rovinných útvarů, konstrukce ve čtvercové mříži, Thaletova věta, konstrukce ve čtvercové mříži a čistém papíře.	8.-9.		Příklady, slovní úlohy, modelování, porovnání různých objektů
orientuje se v oblasti finanční gramotnosti, dokáže porovnat a určit výhodnost půjček, spočítá výši hypotéky dle zadáných kritérií. Rozumí a vypočítá složený úrok.	Finanční matematika – formy půjček, (roční) úroková sazba, spotřebitelský a hypoteční úvěr, složené úročení, měsíční splátka, fixace úrokové sazby, slovní úlohy s důrazem na místně zakotvené učení, tvorba finančních smluv.	8.-9.	Osobnostní a sociální výchova	Slovní úlohy s jednoduchým i složeným úrokem,

5.1.3 INFORMATIKA

Cíle:

1. Rozvíjet informatické myšlení.
2. Porozumět základním principům digitálních technologií.
3. Osvojit si základní informatické postupy a pojmy.
4. Osvojit si prostředky a metody ke zpracování dat a jejich interpretaci.
5. Pochopit fungování digitálních technologií.
6. Porozumět zákonitostem digitálního světa.
7. Využívat digitální technologie efektivně, bezpečně, eticky.

Specifikum oblasti:

Hlavní důraz je kladen na rozvíjení žákova informatického myšlení s jeho složkami abstrakce, algoritmizace a dalšími. Praktickou činnost s tvorbou jednotlivých typů dat a s aplikacemi vnímáme jako prostředek k získání zkušeností k tomu, aby žák mohl poznávat, jak počítač funguje, jak reprezentuje data různého typu, jak pracují informační systémy a jaké problémy informatika řeší.

Vzdělávací oblast je členěna na předmět:

- Informační a komunikační technologie

INFORMAČNÍ A KOMUNIKAČNÍ TECHNOLOGIE

Charakteristika vyučovacího předmětu

Předmět informatika dává prostor všem žákům porozumět tomu, jak funguje počítač a informační systémy. Zabývá se automatizací, programováním, optimalizací činností, reprezentací dat v počítači, kódováním a modely popisujícími reálnou situaci nebo problém. Dává prostor pro praktické aktivní činnosti a tvořivé učení se objevováním, spoluprací, řešením problémů, projektovou činností. Pomáhá porozumět světu kolem sebe, jehož nedílnou součástí digitální technologie jsou.

Hlavní důraz je kladen na rozvíjení žákova informatického myšlení s jeho složkami abstrakce, algoritmizace, rozpoznávání opakujících se vzorů, rozdělení problému na části apod. Praktickou činnost s tvorbou jednotlivých typů dat a s aplikacemi vnímáme jako prostředek k získání zkušeností k tomu, aby žák mohl poznávat, jak počítač funguje, jak reprezentuje data různého typu, jak pracují informační systémy a jaké problémy informatika řeší.

Škola rovněž klade důraz v ostatních předmětech na rozvíjení průřezové digitální kompetence, k tomu přispívá informatika svým specifickým dílem.

Obsahové vymezení, časová dotace a organizace výuky

Výuka probíhá na tabletech, počítačích či noteboocích s myší, buď v PC učebně, nebo v běžné učebně s přenosnými notebooky, s připojením k internetu. Některá témata probíhají bez počítače.

V řadě činností preferujeme práci žáků ve dvojicích u jednoho počítače, aby docházelo k diskusi a spolupráci. Žák nebo dvojice pracuje individuálním tempem.

Výuka je orientována činnostně, s aktivním žákem, který objevuje, experimentuje, ověřuje své hypotézy, diskutuje, tvoří, řeší problémy, spolupracuje, pracuje projektově, konstruuje své poznání.

Formy realizace

Výuka probíhá na tabletech, počítačích či noteboocích s myší, buď v PC učebně, nebo v běžné učebně s přenosnými notebooky, s připojením k internetu. Některá témata probíhají bez počítače. V řadě činností preferujeme práci žáků ve dvojicích u jednoho počítače, aby docházelo k diskusi a spolupráci. Žák nebo dvojice pracují individuálním tempem.

Výuka je orientována činnostně, s aktivním žákem, který objevuje, experimentuje, ověřuje své hypotézy, diskutuje, tvoří, řeší problémy, spolupracuje, pracuje projektově, konstruuje své poznání. Není kladen naprosto žádný důraz na pamětné učení a reprodukci.

Vzdělávací obsah předmětu

Vzdělávání v dané vzdělávací oblasti směřuje k utváření a rozvíjení klíčových kompetencí tím, že vede žáka k:

- systémovému přístupu při analýze situací a jevů světa kolem sebe;
- nacházení různých řešení a výběru toho nejvhodnějšího pro danou situaci;
- ke zkušenosti, že týmová práce umocněná technologiemi může vést k lepším výsledkům než samostatná práce;
- porozumění různým přístupům ke kódování informací i různým způsobům jejich organizace;
- rozhodování na základě relevantních dat a jejich korektní interpretace, jeho obhajování pomocí věcných argumentů;
- komunikaci pomocí formálních jazyků, kterým porozumí i stroje;
- standardizování pracovních postupů v situacích, kdy to usnadní práci;
- posuzování technických řešení z pohledu druhých lidí a jejich vyhodnocování v osobních, etických, bezpečnostních, právních, sociálních, ekonomických, environmentálních a kulturních souvislostech;
- nezdolnosti při řešení těžkých problémů, zvládání nejednoznačnosti a nejistoty a vypořádání se s problémy s otevřeným koncem;
- otevřenosti novým cestám, nástrojům, snaze postupně se zlepšovat.

Průřezová témata

Do obsahu vyučovacího předmětu Informační a komunikační technologie jsou integrovány následující tematické okruhy průřezových témat:

Osobnostní a sociální výchova

Komunikace – dovednosti pro verbální sdělování v on-line a off-line formátu.

Seberegulace a sebeorganizace – podpora efektivního užívání digitálních technologií.

Psychohygiena

Kreativita

Mediální výchova

Kritické čtení a vnímání mediálních sdělení

Očekávané výstupy podle RVP

Informatika					
Vzdělávací oblast	Informatické myšlení	Obor	Digitální kompetence; Data, informace a modelování; Algoritmizace a programování; Informační systémy; Digitální technologie		Ročník 4. – 5.
Očekávané výstupy RVP	Očekávané výstupy ŠVP	Učivo	Ročník	Průřezové téma	Komentáře a dodatky
Digitální kompetence					
DK-1 ovládá běžně používaná digitální zařízení, aplikace a služby; využívá je při učení i při zapojení do života školy a do společnosti; samostatně rozhoduje, které technologie, pro jakou činnost či řešený problém použít DK-2 získává, vyhledává, kriticky posuzuje, spravuje a sdílí data, informace a digitální obsah,	Využití, zapojení se • zapojuje se do života školy také prostřednictvím digitálních technologií • při školní práci využívá svěřená zařízení a doporučené digitální technologie Informace, komunikace • při řešení problému rozpozná potřebu informací; vyhledá je	Využití, zapojení se • digitální zařízení školy • školní žákovský účet • digitální vzdělávací prostředí školy • internetový prohlížeč Informace, komunikace • vyhledávání a ověřování informací • správa souborů • záložky	4-5	OSV	

k tomu volí postupy, způsoby a prostředky, které odpovídají konkrétní situaci a účelu DK-3 vytváří a upravuje digitální obsah, kombinuje různé formáty, vyjadřuje se za pomoci digitálních prostředků DK-4 využívá digitální technologie, aby si usnadnil práci, zautomatizoval rutinní činnosti, zefektivnil či zjednodušil své pracovní postupy a zkvatnil výsledky své práce DK-5 chápe význam digitálních technologií pro lidskou společnost, seznamuje se s novými technologiemi, kriticky hodnotí jejich přínosy a reflektuje rizika jejich využívání DK-6 předchází situacím ohrožujícím bezpečnost zařízení i dat, situacím s negativním dopadem na jeho tělesné a duševní zdraví i zdraví ostatních; při spolupráci, komunikaci a sdílení informací v digitálním prostředí jedná eticky	v doporučených zdrojích a posoudí jejich relevanci; ověří jejich spolehlivost v jiných zdrojích • ukládá informace tak, aby je znovu našel a mohl použít; ukládá si zajímavé odkazy na zdroje informací pro další použití • soubory sdílí se svými blízkými a učiteli pomocí zadané digitální technologie • komunikuje se svými blízkými a učiteli pomocí doporučených digitálních technologií Tvorba, vyjádření • vytváří jednoduchý digitální obsah (texty, tabulky, obrázky, audio, video), vyjadřuje se za pomoci digitálních prostředků ke splnění stanovených cílů • provádí základní změny obsahu, který vytvořil někdo jiný, s cílem přizpůsobit ho novým účelům Efektivita, inovace • identifikuje problémy, řeší je i prostřednictvím digitálních technologií Vývoj, rizika • uvede příklady, jak mohou digitální technologie pomáhat Bezpečnost, etika • respektuje nastavenou úroveň zabezpečení v používaných zařízeních; rozpozná a nahlásí nevhodný obsah, situace či chování v digitálním prostředí • respektuje pravidla bezpečného a zdraví neohrožujícího chování při práci s digitálními technologiemi	• sdílení a spolupráce v digitálním prostředí školy • komunikace v digitálním prostředí školy Tvorba, vyjádření • tvorba textového obsahu • tvorba grafického obsahu Efektivita, inovace • řešení problémů s využitím digitálních technologií Vývoj, rizika • nové technologie kolem nás • umělá inteligence Bezpečnost, etika • pravidla práce se školními digitálními zařízeními • ergonomie a hygiena práce s digitálními technologiemi • digitální prostředí • kyberbezpečnost • duševní vlastnictví • netiketa		
---	--	---	--	--

	• odliší vlastní a cizí digitální obsah; používá-li cizí digitální obsah, uvede zdroj • vysvětlí rozdíly mezi fyzickým a digitálním světem; vybírá informace, které o sobě může zveřejnit • i v digitálním světě dodržuje pravidla slušného chování				
Data, informace a modelování					
I-5-1-01 uvede příklady dat, která ho obklopují a která mu mohou pomoci lépe se rozhodnout; vyslovuje odpovědi na základě dat I-5-1-02 popíše konkrétní situaci, určí, co k ní již ví, a znázorní ji I-5-1-03 vyčte informace z daného modelu	Data, informace • uvede příklady různých druhů dat, která ho obklopují • pro vymezený problém shromáždí a zaznamená potřebná data; provede vyhodnocení dat Kódování a přenos dat • sdělí informaci obrázkem • předá informaci zakódovanou pomocí textu či čísel • zašifruje a dešifruje text • zakóduje a dekáduje obrázek pomocí mřížky • složí obrázek z daných geometrických tvarů či navazujících úseček Modelování • pomocí grafu znázorní vztahy mezi objekty • pomocí obrázku znázorní jev • pomocí obrazových modelů řeší zadané problémy	Data, informace • data, druhy dat • dotazník, pozorování, průzkum Kódování a přenos dat • přenos informace • piktogramy, emodži • kódování informace, kód • ochrana informace, šifra • pixel, rastr, rozlišení • tvary, skládání obrazce Modelování • model • graf, hledání cesty • schémata, diagramy, mapy	4-5		
Algoritmizace a programování					
I-5-2-01 sestavuje a testuje symbolické zápisy postupů I-5-2-02 popíše jednoduchý problém, navrhne a popíše jednotlivé kroky jeho řešení	Řešení problému krokováním • sestaví funkční postup řešící konkrétní jednoduchou situaci • přečte zápis postupu a vysvětlí jeho jednotlivé kroky	Řešení problému krokováním • postup, kroky • vstupy, výstupy • různé formy zápisu, vývojový diagram Programování	4-5		

I-5-2-03 v blokově orientovaném programovacím jazyce sestaví program; rozpozná opakující se vzory, používá opakování a připravené podprogramy I-5-2-04 ověří správnost jím navrženého postupu či programu, najde a opraví v něm případnou chybu	Programování • v blokově orientovaném programovacím jazyce sestaví program řešící danou situaci • přečte zápis programu a vysvětlí jeho jednotlivé kroky • používá události pro spouštění programu nebo jeho částí • rozpozná opakující se vzory; používá opakování; stanoví, co se bude opakovat a kolikrát • používá podmíněné příkazy pro ošetření různých situací řešených programem • používá a kombinuje připravené vlastní bloky Kontrola řešení • ověří správnost daného postupu či programu; najde a opraví v něm případnou chybu	• program • blokově orientovaný programovací jazyk • příkaz, sekvence příkazů • spouštění pomocí událostí • opakování příkazů • větvení programu • podprogramy, vlastní bloky Kontrola řešení • hledání chyb • optimalizace postupu/programu			
Informační systémy					
I-5-3-01 v systémech, které ho obklopují, rozezná jednotlivé prvky a vztahy mezi nimi I-5-3-02 pro vymezený problém zaznamenává do existující tabulky nebo seznamu číselná i nečíselná data	Systémy • nalezne ve svém okolí systém a určí jeho prvky • určí, jak spolu prvky souvisí Práce se strukturovanými daty • pro vymezený problém zaznamená do existující tabulky nebo seznamu relevantní data • doplní/upraví posloupnost prvků • doplní/upraví záznamy v tabulce	Systémy • systém, prvky systému • vztahy mezi prvky systému Práce se strukturovanými daty • datový záznam • datové řady, číslovaný a nečíslovaný seznam, víceúrovňový seznam • tabulka a její struktura	4-5		

Digitální technologie					
I-5-4-01 najde a spustí aplikaci, pracuje s daty různého typu I-5-4-02 propojí digitální zařízení, uvede možná rizika, která s takovým propojením souvisejí I-5-4-03 dodržuje bezpečnostní a jiná pravidla pro práci s digitálními technologiemi	Hardware a software • pojmenuje jednotlivá digitální zařízení, se kterými pracuje; vysvětlí, k čemu slouží • najde a spustí aplikaci, kterou potřebuje k práci • uloží svoji práci do souboru, otevře soubor • používá krok zpět • řeší úkol použitím schránky Počítačové sítě • propojí digitální zařízení, se kterými pracuje • přistupuje k datům i na vzdálených počítačích a spouští online aplikace Bezpečnost • přihlásí se ke svému účtu a odhlásí se z něj • používá bezpečné heslo; pamatuje si a chrání své heslo • obnoví zapomenuté heslo ke svému účtu • sdílí soubory s oprávněnými uživateli • používá internetový prohlížeč v režimu host a anonymním režimu • uvede rizika související s propojením digitálních zařízení	Hardware a software • digitální zařízení a jejich účel • složení počítače a přídatná zařízení • zapnutí/vypnutí digitálního zařízení • uživatelské rozhraní • spuštění/ukončení aplikace • ovládání aplikací, krok zpět/vpřed, otvírání/ukládání dat • soubory, složky, koš • používání schránky Počítačové sítě • propojení digitálních zařízení, drátové a bezdrátové připojení • internet • práce ve sdíleném prostředí Bezpečnost • uživatelské účty • bezpečná hesla, obnova hesla • sdílení dat, přístupová oprávnění • režim hosta, anonymní režim • pravidla bezpečné práce a ochrana digitálních zařízení	4-5		

Informatika					
Vzdělávací oblast	Informatické myšlení	Obor	Digitální kompetence; Data, informace a modelování; Algoritmizace a programování; Informační systémy; Digitální technologie		Ročník 6. – 9.
Očekávané výstupy RVP	Očekávané výstupy ŠVP	Učivo	Ročník	Průřezové téma	Komentáře a dodatky
Digitální kompetence					
DK-1 ovládá běžně používaná digitální zařízení, aplikace a služby; využívá je při učení i při zapojení do života školy a do společnosti; samostatně rozhoduje, které technologie, pro jakou činnost či řešený problém použít DK-2 získává, vyhledává, kriticky posuzuje, spravuje a sdílí data, informace a digitální obsah, k tomu volí postupy, způsoby a prostředky, které odpovídají konkrétní situaci a účelu DK-3 vytváří a upravuje digitální obsah, kombinuje různé formáty, vyjadřuje se za pomoci digitálních prostředků DK-4 využívá digitální technologie, aby si usnadnil práci, zautomatizoval rutinní činnosti, zefektivnil či zjednodušil své pracovní postupy a zkvatnil výsledky své práce DK-5 chápe význam digitálních technologií pro lidskou společnost, seznamuje se s novými technologiemi,	Využití, zapojení se • charakterizuje digitální zdroje důležité pro občana a prostřednictvím digitálních technologií se zapojuje do dění ve svém okolí; k učení využívá také digitální vzdělávací prostředí • pro školní práci a plánování svého času využívá digitální technologie, kombinuje je a samostatně rozhoduje, které pro jakou činnost či řešený problém využít • běžné technické problémy sám vyřeší nebo si najde návod na jejich vyřešení Informace, komunikace • potřebné informace získává z různých digitálních zdrojů na základě vlastních kritérií pro vyhledávání; získané informace posuzuje z hlediska souladu s již známými a na základě věrohodnosti příslušného zdroje • ukládá informace tak, aby je mohl v případě potřeby najít a použít i někdo jiný, s kým spolupracuje;	Využití, zapojení se • digitální zařízení školy • školní žákovský účet • digitální vzdělávací prostředí školy • využití digitálních technologií v každodenním životě • technické problémy a jejich řešení • psaní všemi deseti Informace, komunikace • vyhledávání informací a jejich věrohodnost • správa dat, informací a digitálního obsahu • digitální portfolio • sdílení a spolupráce v digitálním prostředí • komunikace v digitálním prostředí • komunikace e-mailem Tvorba, vyjádření • tvorba textového obsahu • tvorba prezentací • tvorba grafického obsahu • tvorba audiovizuálního obsahu Efektivita, inovace	6-9	OSV	

kriticky hodnotí jejich přínosy a reflektuje rizika jejich využívání DK-6 předchází situacím ohrožujícím bezpečnost zařízení i dat, situacím s negativním dopadem na jeho tělesné a duševní zdraví i zdraví ostatních; při spolupráci, komunikaci a sdílení informací v digitálním prostředí jedná eticky	vytváří vlastní portfolio zdrojů informací a podílí se na tvorbě sdílených portfolií • využívá digitální technologie ke sdílení dat, informací a obsahu s vybranými lidmi a k týmové práci • komunikuje pomocí digitálních technologií i s více uživateli najednou; pro konkrétní komunikační situaci vybírá nejvhodnější technologii Tvorba, vyjádření • vytváří a upravuje digitální obsah v různých formátech, dané formáty kombinuje (vytváří webové prezentace, infografiku a multimedia), vyjadřuje se za pomoci digitálních prostředků ke splnění stanovených cílů • pozměňuje obsah, který vytvořil někdo jiný, propojuje jej s cílem vytvořit obsah nový Efektivita, inovace • navrhuje různé postupy k řešení vybraných problémů pomocí digitálních technologií Vývoj, rizika • uvádí situace, kdy digitální technologie zlepšují život různým sociálním skupinám • popíše souvislost rozvoje informačních technologií s rozvojem společnosti a uvádí objevy, které výrazně posunuly využití digitálních technologií ve společnosti Bezpečnost, etika	• řešení problémů s využitím digitálních technologií Vývoj, rizika • základní milníky vývoje digitálních technologií • umělá inteligence Bezpečnost, etika • pravidla práce se školními digitálními zařízeními • ergonomie a hygiena práce s digitálními technologiemi • ochrana digitálních zařízení • kyberbezpečnost • digitální identita, digitální stopa • duševní vlastnictví, autorské právo • ochrana osobních údajů • netiketa			
--	---	---	--	--	--

	• s porozuměním udržuje svá digitální zařízení zabezpečená; data chrání před zneužitím, rozpozná rizikové situace a vhodně na ně reaguje • při používání digitálních technologií předchází situacím ohrožujícím tělesné i duševní zdraví • cituje zdroje ve své práci, je si vědom svých autorských práv; při práci v digitálním prostředí a při práci s osobními údaji dodržuje právní normy • promyšleně buduje svou digitální identitu a zajímá se, jak k ní přispívají ostatní; kontroluje svou digitální stopu • při spolupráci, komunikaci a sdílení informací v digitálním prostředí jedná eticky, s ohleduplností a respektem k ostatním				
Data, informace a modelování					
I-9-1-01 získá z dat informace, interpretuje data, odhaluje chyby v cizích interpretacích dat I-9-1-02 navrhuje a porovnává různé způsoby kódování dat s cílem jejich uložení a přenosu I-9-1-03 vymezí problém a určí, jaké informace bude potřebovat k jeho řešení; situaci modeluje pomocí grafů, případně obdobných schémat; porovná svůj navržený model s jinými modely k řešení stejného problému a vybere vhodnější, svou volbu zdůvodní	Data, informace • získává potřebné informace z různých zdrojů dat při řešení problému; nalezne odpovědi na zadané související otázky • najde a opraví chyby u různých interpretací týchž dat • posoudí, zda při daném způsobu komunikace může dojít ke zkreslení či ztrátě přenášené informace Kódování a přenos dat • zakóduje a dekoduje informaci v daném standardizovaném kódu • zjistí velikost daných dat; provádí	Data, informace • zdroje dat a informací • vyhledávače, kritéria vyhledávání • časté chyby při interpretaci dat • proces komunikace, kompletnost dat a informací Kódování a přenos dat • standardizované kódy • binární kód, bit, byte, velikost dat • znaková sada • identifikace barev, barevný model • rastrová a vektorová grafika • šifrování, šifra	6-9		

I-9-1-04 zhodnotí, zda jsou v modelu všechna data potřebná k řešení problému; vyhledá chybu v modelu a opraví ji	převody mezi násobnými jednotkami binárního kódu • zakóduje a dekoduje znaky pomocí znakové sady • zakóduje a dekoduje barvy v obrázku • zakóduje obrázek pomocí základních geometrických tvarů • zašifruje a dešifruje text pomocí zvolené šifry • pomocí kontrolního součtu ověří úplnost dat, zda nedošlo ke ztrátě dat Modelování • vymezenou problémovou situaci zachytí pomocí vhodného modelu • najde v modelu odpovědi na zadané otázky • vyhledá chybu v modelu a opraví ji • řeší problémové úlohy pomocí orientovaných a neorientovaných grafů • řeší problémové úlohy pomocí ohodnocených grafů	• ztráta informace, kontrolní součet Modelování • standardizované modely, myšlenková mapa, vývojový diagram • orientovaný a neorientovaný graf, ohodnocený graf • základní grafové úlohy, minimální cesta grafu			
Algoritmizace a programování					
I-9-2-01 po přečtení jednotlivých kroků algoritmu nebo programu vysvětlí celý postup; určí problém, který je daným algoritmem řešen I-9-2-02 rozdělí problém na jednotlivě řešitelné části a navrhne a popíše kroky k jejich řešení I-9-2-03 vybere z více možností vhodný algoritmus pro řešený problém a svůj výběr zdůvodní; upraví daný algoritmus pro jiné problémy, navrhne různé	Algoritmizace • řeší problémy sestavením algoritmu • po přečtení algoritmu vysvětlí jaký problém řeší • řeší problém jeho rozdělením na části • diskutuje různé algoritmy pro řešení problému; vybere z více možností vhodný algoritmus pro řešený problém a svůj výběr zdůvodní • daný algoritmus upraví pro řešení příbuzného problému	Algoritmizace • algoritmus • dekompozice problému na části • tvorba, zápis a přizpůsobení algoritmu Programování • program • blokově orientovaný programovací jazyk • programovací prostředí • spouštění pomocí událostí • opakování příkazů, cyklus	6-9		

algoritmy pro řešení problému I-9-2-05 v blokově orientovaném programovacím jazyce vytvoří přehledný program s ohledem na jeho možné důsledky a svou odpovědnost za ně; program vyzkouší a opraví v něm případné chyby; používá opakování, větvení programu, proměnné I-9-2-06 ověří správnost postupu, najde a opraví v něm případnou chybu	Programování • v blokově orientovaném programovacím jazyce sestaví program k vyřešení daného problému • po přečtení programu vysvětlí, co vykoná • používá cyklus s pevným počtem opakování; rozezná, zda má být příkaz uvnitř nebo vně opakování • používá podmínky pro větvení programu a ukončení opakování; rozezná, kdy je podmínka splněna • v uživatelském rozhraní programu používá ovládání myši a klávesnicí • vytvoří proměnnou, změní její hodnotu, přečte a použije její hodnotu • řeší problém jeho rozdělením na části pomocí vlastních bloků Kontrola • ověří správnost programu, najde a opraví v něm chyby Tvorba digitálního obsahu • definuje programátorské zadání řešeného problému s ohledem na uživatelské potřeby • připraví jednoduchý projektový plán realizace daného programu • navrhne vhodné uživatelské rozhraní a ovládání programu • zvažuje přístupnost vytvořeného programu různým skupinám uživatelů a dopady na ně	• větvení programu, podmínky • proměnné • podprogramy, vlastní bloky Kontrola • hledání chyb, ladění (debugging) programu • testování programu, ověření správnosti • optimalizace programu Tvorba digitálního obsahu • tvorba programů, projekt a plán realizace • potřeby uživatelů, zadání • uživatelské rozhraní, design, ovládání, přístupnost • autorství a licence • etika programátora		
---	--	---	--	--

Informační systémy					
I-9-3-01 vysvětlí účel informačních systémů, které používá, identifikuje jejich jednotlivé prvky a vztahy mezi nimi; zvažuje možná rizika při navrhování i užívání informačních systémů I-9-3-02 nastavuje zobrazení, řazení a filtrování dat v tabulce, aby mohl odpovědět na položenou otázku; využívá funkce pro automatizaci zpracování dat I-9-3-03 vymezí problém a určí, jak při jeho řešení využije evidenci dat; na základě doporučeného i vlastního návrhu sestaví tabulku pro evidenci dat a nastaví pravidla a postupy pro práci se záznamy v evidenci dat I-9-3-04 sám evidenci vyzkouší a následně zhodnotí její funkčnost, případně navrhne její úpravu	Informační systémy • popíše pomocí modelu alespoň jeden informační systém, s nímž ve škole aktivně pracuje • pojmenuje role uživatelů a vymezí jejich činnosti a s tím související práva Návrh a tvorba evidence dat • navrhne tabulku pro záznam dat pro daný problém • nastaví pravidla a postupy pro práci se záznamy v tabulce • doplní podle pravidel do tabulky záznamy • zhodnotí funkčnost navržené evidence dat, případně navrhne její úpravu Hromadné zpracování dat • seřadí v tabulce data podle daného kritéria • používá filtr na výběr dat z tabulky • používá k výpočtům funkce pracující s číselnými a textovými vstupy • vhodným způsobem vizualizuje data	Informační systémy • informační systémy a jejich účel, informační systém školy • uživatelé, činnosti, práva, struktura dat • ochrana dat a uživatelů Návrh a tvorba evidence dat • evidence dat, formulace požadavků • tabulka a její struktura, typy dat • práce se záznamy, pravidla a omezení • kontrola správnosti a použitelnosti evidence dat Hromadné zpracování dat • velké soubory dat • třídění a řazení dat • filtrování dat • funkce a vzorce, práce s řetězci • vizualizace dat, graf, typy grafů	6-9		
Digitální technologie					
I-9-4-01 popíše, jak funguje počítač po stránce hardwaru i operačního systému; diskutuje o fungování digitálních technologií určujících trendy ve světě I-9-4-02 ukládá a spravuje svá data ve vhodném formátu s ohledem na jejich další zpracování či přenos I-9-4-03 vybírá nejvhodnější způsob připojení digitálních zařízení do počítačové	Hardware a software • pojmenuje části počítače a popíše, jak spolu souvisí • vysvětlí rozdíl mezi programovým a technickým vybavením • diskutuje o funkcích operačního systému a popíše stejné a odlišné prvky některých z nich • nainstaluje a odinstaluje aplikaci • vybere vhodný formát pro uložení dat	Hardware a software • složení a fungování počítače, hardware, software • operační systém a jeho funkce • instalace aplikací • datové a programové soubory, formáty souborů, asociace v operačním systému • komprese dat • fungování nových technologií Počítačové sítě	6-9		

sítě; uvede příklady sítí a popíše jejich charakteristické znaky I-9-4-04 poradí si s typickými závadami a chybovými stavy počítače I-9-4-05 dokáže usměrnit svoji činnost tak, aby minimalizoval riziko ztráty či zneužití dat; popíše fungování a diskutuje omezení zabezpečovacích řešení	• na příkladu ukáže, jaký význam má komprese dat • popíše, jak fungují vybrané technologie z okolí, které považuje za inovativní Počítačové sítě • uvede příklady počítačových sítí a popíše jejich charakteristické znaky • uvede příklady připojení digitálního zařízení do počítačové sítě • popíše princip zasílání dat po počítačové síti • vytvoří jednoduchý model domácí sítě • vysvětlí, jak funguje internet a některé jeho služby • pomocí modelu znázorní cestu e-mailové zprávy • vysvětlí, jak funguje web a procházení webových stránek • na příkladu popíše princip fungování cloudové aplikace • zabezpečí a spravuje přístup k datům pomocí uživatelských oprávnění Řešení technických problémů • běžné technické problémy sám vyřeší nebo si najde návod na jejich vyřešení • zkontroluje, zda jsou části počítače správně propojeny, nastavení systému či aplikace, ukončí program bez odezvy Bezpečnost • diskutuje o cílech a metodách hackerů; uvede příklady kybernetických útoků • popíše způsoby zabezpečení počítače a	• počítačové sítě a jejich účel, typy sítí, způsoby připojení do sítě • fungování počítačových sítí, síťové prvky, IP adresa • struktura a principy internetu, služby internetu • fungování e-mailu • fungování webu, webová stránka, URL • princip cloudových aplikací • proces autorizace, zabezpečení přístupu k datům, uživatelské role a přístupová práva Řešení technických problémů • technické problémy a jejich řešení Bezpečnost • kybernetické útoky, typy útoků • zabezpečení digitálních zařízení a dat, aktualizace, antivir, firewall • bezpečná práce s hesly, správce hesel • proces autentizace, způsoby ověření digitální identity, dvoufaktorová autentizace • šifrování dat a komunikace • zálohování a archivace dat Digitální identita • digitální stopa, obsah a metadata • sdílení a trvalost (nesmazatelnost) dat • sledování aktivity na internetu, polohy zařízení, elektronické komunikace, cookies • fungování a algoritmy sociálních sítí			
---	---	---	--	--	--

	dat proti kybernetickým útokům • popíše pravidla pro bezpečnou práci s hesly • vysvětlí, co je ověření digitální identity a jakými způsoby může proběhnout • používá šifrování při zasílání citlivých dat • pravidelně zálohuje důležitá data Digitální identita • diskutuje, čím vším vytváří svou digitální stopu • na příkladu popíše princip fungování sociálních sítí a jejich algoritmů				
--	---	--	--	--	--

5.1.4 ČLOVĚK A JEHO SVĚT

Cíle:

1. Uvědomit si své místo mezi lidmi, vytvářet správné mezilidské vztahy.
2. Učit se pozorovat a pojmenovávat věci, jevy a děje, jejich vzájemné vztahy a souvislosti a utvářet si první ucelený obraz světa, který žáky obklopuje.
3. Na základě poznání vnímat základní vztahy ve společnosti, chápat současnost jako výsledek minulosti a východisko do budoucnosti, porozumět soudobému způsobu života, jeho přednostem i problémům (včetně situací ohrožení).
4. Vyjadřovat své myšlenky, poznatky a dojmy a přiměřeně na ně reagovat.
5. Orientovat se v problematice peněz a cen; odpovědnost ve spravování osobního rozpočtu.
6. Postupně si uvědomovat odpovědnost jednotlivce za své zdraví a bezpečnost i za zdraví jiných lidí, včetně chování při mimořádných událostech.
7. Vést k bezpečné komunikaci prostřednictvím elektronických médií, k poznávání a ovlivňování své jedinečnosti (možností a limitů).
8. Směřovat žáky k prvotním poznatkům a dovednostem budoucího občana demokratického státu.

Specifikum oblasti:

Výuka probíhá ve třídě, při exkurzích, besedách a na poznávacích výletech, s využitím dostupných vyučovacích pomůcek. Může být organizována formou blokového vyučování, projektů, lze využívat pobytů v přírodě a škol v přírodě. Do této vzdělávací oblasti jsou integrovány některé výstupy ze vzdělávací oblasti Člověk a svět práce.

Vzdělávací oblast je členěna na předmět:

- Člověk a jeho svět

ČLOVĚK A JEHO SVĚT

Charakteristika vyučovacího předmětu

Vyučovací předmět Člověk a jeho svět (dále také ČJS) je vyučován na 1. stupni v 1., 2., 3., 4. i 5. ročníku. ČJS je komplexně pojatým předmětem s mnoha vazbami k ostatním předmětům. Cílem je rozvoj osobnosti žáka v oblasti vědomostí, dovedností a postojů týkajících se přírody a společnosti. Výchova a vzdělání dětí v Základní škole „Poznávání“ má připravit do života lidi, kteří budou dobře zorientováni ve světě, tj. budou schopni nalézt své místo v rodině, zaměstnání a společenském životě. Žáci si postupně uvědomují osobní odpovědnost každého člověka za své zdraví a bezpečnost. Žáci docházejí k poznání, že zdraví je důležitá hodnota

v životě člověka. Učí se využít svůj volný čas a žít stylem, který umožní život i dalším generacím. Žáci jsou seznamováni se světem financí a rozvíjí svou finanční gramotnost. Při vymezení témat se v žádném případě nejedná o jejich vymezení časové. Časový plán si sestavuje učitel sám, využívá možností vycházek a exkurzí.

Obsahové, časové a organizační vymezení

- vyučuje se v prvním až čtvrtém ročníku dvě hodiny týdně, a pátém ročníku tři hodiny
- pozorování a pojmenovávání věcí, jevů a dějů, jejich vzájemných vztahů a souvislostí
- utváří se prvotní ucelený obraz světa
- poznávání sebe i nejbližšího okolí
- seznámení s místně i časově vzdálenějšími osobami i jevy
- vnímání lidí a vztahů mezi nimi
- všímání si podstatných stránek i krásy lidských výtvorů a přírodních jevů
- porozumění světu kolem sebe a vnímání základních vztahů ve společnosti
- porozumění soudobému způsobu života, jeho přednostem i problémům
- chápání současnosti jako výsledek minulosti a východisko do budoucnosti

Vzdělávací obsah je členěn do pěti tematických okruhů:

- Místo, kde žijeme – důraz je kladen na dopravní výchovu, praktické poznávání místních a regionálních skutečností a na utváření přímých zkušeností žáků
- Lidé kolem nás – upevňování základů vhodného chování a jednání mezi lidmi, seznámení se se základními právy a povinnostmi
- Lidé a čas – orientace v dějích a čase
- Rozmanitost přírody – poznávání Země jako planety sluneční soustavy, poznávání proměnlivosti a rozmanitosti živé i neživé přírody
- Člověk a jeho zdraví – základní poučení o zdraví a nemocech, o zdravotní prevenci i první pomoci a o bezpečném chování různých životních situací. Poznávání sebe na základě poznávání člověka jako živé bytosti.

Průřezová témata

Do obsahu předmětu Prvouka jsou integrovány následující tematické okruhy průřezových témat:

Osobnostní a sociální výchova

Sociální rozvoj

Sebepoznání a sebepojetí – moje tělo, moje psychika

Seberegulace a sebeorganizace – organizace vlastního času, plánování učení a studia, cvičení

sebekontroly, sebeovládání

Mezilidské vztahy – péče o dobré vztahy

Kooperace a kompetice – rozvoj sociálních dovedností pro kooperaci, jasná a respektující komunikace, podřízení se

Poznávání lidí – rozvoj pozornosti vůči odlišnostem a hledání inspirace v odlišnostech, osobnostní rozvoj

Rozvoj schopnosti poznávání – rozvoj pozornosti a soustředění, řešení problémů, dovednosti pro učení a studium

Komunikace – komunikace v různých situacích (řešení konfliktů, vyjednávání, žádost apod.), dovednosti komunikační obrany proti agresí a manipulaci

Výchova demokratického občana

Občanská společnost a škola – demokratické vztahy ve škole, škola jako model otevřeného partnerství, způsoby uplatňování demokratických principů a hodnot v každodenním životě školy

Formy participace občanů v politickém životě – základní kategorie fungování demokracie

Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech

Evropa a svět nás zajímá – rodinné příběhy, zážitky a zkušenosti z Evropy a světa, společné dějiny

Multikulturní výchova

Lidské vztahy – uplatňování principu slušného chování (základní morální normy)

Environmentální výchova

Základní podmínky života – ochrana biologických druhů

Ekosystémy – funkce ekosystémů, les, louka, rybník, step, kulturní krajina (pochopení hlubokého

ovlivnění přírody v průběhu vzniku civilizace až po dnešek)

Vztah člověka k prostředí – příroda a kultura obce a její ochrana, náš životní styl (spotřeba věcí,

energie, odpady, způsoby jednání a vlivy na prostředí)

Lidské aktivity a problémy životního prostředí – ochrana přírody a kulturních památek, změny

v krajině (krajina dříve a dnes, vliv lidských aktivit, jejich reflexe a perspektivy)

Mediální výchova

Interpretace vztahu mediálního sdělení a reality

Kritické čtení a vnímání mediálních sdělení

Očekávané výstupy podle RVP

Člověk a jeho svět				
Oblast	Člověk a jeho svět	Obor	Člověk a jeho svět	Ročník 1–3
Očekávané výstupy Žák	Učivo	Ročník	Průřezové téma	Komentáře a dodatky
dodržuje zásady bezpečného chování tak, aby neohrožoval zdraví své a zdraví jiných.	Pravidla bezpečnosti.	1.		
rozlišuje blízké příbuzenské vztahy v rodině, role rodinných příslušníků a vztahy mezi nimi.	Rodina, rodinné vztahy.	1.-2.	Osobnostní a sociální výchova, mezilidské vztahy – péče o dobré vztahy	
projevuje toleranci k přirozeným odlišnostem spolužáků, k jejich přednostem a nedostatkům.	Odlišnosti mezi lidmi.	1.-3.	Osobnostní a sociální výchova – sociální rozvoj – poznávání lidí – rozvoj citlivosti vůči odlišnostem a hledání výhod v odlišnostech	
využívá časové údaje při řešení různých situací v denním životě, rozlišuje děj v minulosti, přítomnosti a budoucnosti.	Orientace v čase, běžně používané časové jednotky.	1.-3.		
pozoruje, popisuje a porovná viditelné proměny v přírodě v jednotlivých ročních obdobích.	Základní změny v přírodě v průběhu roku.	1.-3.		
uplatňuje základní hygienické, režimové a jiné zdravotně preventivní návyky s využitím elementárních znalostí o lidském těle.	Lidské tělo – životní potřeby a projevy, základní stavba a funkce.	1.-3.		

chová se obezřetně při setkání s neznámými jedinci, odmítne komunikaci, která je mu nepřijemná, v případě potřeby požádá o pomoc pro sebe i jiné dítě.	Zásady bezpečné komunikace.	1.-3.	Osobnostní a sociální výchova, komunikace – komunikace v různých situacích (řešení konfliktů, vyjednávání, žádost apod.)	
odhadne a zkontroluje cenu nákupu a vrácené peníze, na příkladu ukáže nemožnost realizace všech chtěných výdajů, vysvětlí, proč spořit, kdy si půjčovat a jak vracet dluhy.	Rozpočet, příjmy a výdaje domácnosti.	1.-3.		
uplatňuje základní pravidla silničního provozu.	Pravidla silničního provozu.	1.-3.		
projevuje vhodným chováním a činnostmi vztah ke zdraví.	Zásady zdravého životního stylu.	1.-3.		
vyznačí v jednoduchém plánu místo svého bydliště a školy, cestu na určené místo.	Plán okolí bydliště a školy.	2.-3.		
rozezná nebezpečí různého charakteru, využívá bezpečná místa pro hru a trávení volného času.	Nebezpečná místa, nebezpečné situace.	2.-3.		
začlení svou obec (město) do příslušného kraje a obslužného centra ČR.	Praha a její členění.	2.-3.		
pozoruje a popíše změny v nejbližším okolí, obci (městě).	Pozorování změn v obci a jejich zaznamenávání.	2.-3.	Environmentální výchova, ekosystémy, les, louka, rybník, park	
rozliší přírodní a umělé prvky v okolní krajině a vyjádří různými způsoby její estetické hodnoty a rozmanitost.	Přírodní a umělé prvky v okolí školy, bydliště.	2.-3.	Environmentální výchova, vztah člověk a k prostředí – příroda a kultura obce a její ochrana	
odvodí význam a potřebu různých povolání a pracovních činností.	Povolání rodičů, potřeba dělby práce.	2.-3.		
pojmenuje některé rodáky, kulturní či historické památky, významné události regionu.	Kultura a historie Prahy.	2.-3.		
interpretuje některé pověsti nebo báje spjaté s místem, v němž žije.	Pražské báje a pověsti.	2.-3.		
uplatňuje elementární poznatky o sobě, rodině a činnostech člověka, o lidské společnosti, soužití, zvycích a o práci lidí.	Způsoby využití poznatků o sobě a společnosti v životě.	2.-3.	Osobnostní a sociální výchova, poznávání lidí – rozvoj citlivosti vůči odlišnostem a hledání	

			výhod v odlišnosti	
na příkladech porovná minulost a současnost.	Současnost a minulost v našem životě – proměny způsobu života.	2.-3		
roztřídí některé přírodniny podle nápadných určujících znaků.	Třídění přírodnin podle společných znaků.	2.-3		
uvede příklady výskytu organismů ve známé lokalitě.	Výčet organismů v dané lokalitě.	2.-3		Využitelné na zotavovacích pobytech v přírodě

Oblast	Člověk a jeho svět	Obor	Člověk a jeho svět	Ročník 1–3
Očekávané výstupy Žák	Učivo	Ročník	Průřezové téma	Komentáře a dodatky
určí a vysvětlí polohu svého bydliště nebo pobytu vzhledem ke krajině a státu.	Poloha místa.	4.		
určí světové strany v přírodě i podle mapy, orientuje se podle nich a řídí se podle zásad bezpečného pohybu a pobytu v přírodě.	Určování světových stran.	4.		
rozlišuje mezi náčrt, plány a základními typy map.	Náčrt, plán, mapa.	4.		
vyhledává jednoduché údaje o přírodních podmínkách a sídlištích lidí na mapách naší republiky, Evropy a polokoulí.	Mapové značky, čtení z mapy, použití barev na mapách.	4.	Výchova demokratického občana	
vyhledává typické regionální zvláštnosti přírody, osídlení, hospodářství a kultury, jednoduchým způsobem posoudí jejich význam z hlediska přírodního, historického, politického, správního a vlastnického.	Regionální zvláštnosti Prahy.	4.	Environmentální výchova	Porovnat s regiony, ve kterých jsou pořádány pobyty žáků (zimní, letní, workshopy), v odlišném prostředí
rozlišuje hlavní orgány státní moci a některé jejich zástupce, symboly našeho státu a jejich význam.	Orgány státní moci ČR a jejich současní nejvyšší představitelé, státní symboly ČR.	4.	Výchova demokratického	
vyjádří na základě vlastních zkušeností základní vztahy mezi lidmi.	Soužití lidí, mezilidské vztahy.	4.	Osobnostní a sociální výchova	
orientuje se v základních formách vlastnictví.	Vlastnictví soukromé, veřejné, osobní.	4.		
používá peníze v běžných situacích.	Hotovostní a bezhotovostní forma peněz.	4.		
poukáže v nejbližším společenském a přírodním prostředí na změny a některé problémy a navrhne možnosti zlepšení životního prostředí obce (města).	Problémy, která nás trápí v Praze.	4.	Environmentální výchova	
pracuje s časovými údaji a využívá zjištěných údajů k pochopení vztahů mezi ději a mezi jevy.	Orientace v čase a časový řád.	4.		
rozeznává současné a minulé a orientuje se v hlavních reáliích minulosti a současnosti naší vlasti s využitím regionálních specifik.	Časová osa historie českého státu, Prahy.	4.		
objevuje a zjišťuje propojenost prvků živé a neživé přírody.	Živá a neživá příroda.	4,		

objevuje a zjišťuje princip rovnováhy přírody.	Rovnováha v přírodě.	4.		
nachází souvislosti mezi konečným vzhledem přírody a činností člověka.	Podíl člověka na stavu přírody a krajiny.	4.	Environmentální výchova	
založí jednoduchý pokus, naplánuje a zdůvodní postup, vyhodnotí a vysvětlí výsledky pokusu.	Jednoduchý pokus – založení, stanovení postupu práce, výstupy.	4.		
rozlišuje jednotlivé etapy lidského života a orientuje se ve vývoji dítěte před a po narození.	Vývoj člověka.	4.		
rozpozná ve svém okolí jednání a chování, která se už tolerovat nemohou, která porušují základní lidská práva nebo demokratické principy.	Základní lidská práva, demokratické principy.	4.-5.	Výchova demokratického	
vyvodí a dodržuje pravidla pro soužití ve škole, mezi chlapci a dívkami, v rodině, v obci a městě.	Pravidla dobrého soužití.	4.-5.	Multikulturní výchova	
účelně plánuje svůj čas pro učení, práci, zábavu a odpočinek podle vlastních potřeb s ohledem na oprávněné nároky jiných osob.	Denní režim – plánování, uspořádání času.	4.	Osobnostní a sociální výchova	
rozlišuje základní rozdíly mezi jednotlivci, obhájí při konkrétních činnostech své názory, popřípadě připustí svůj omyl, dohodne se na společném postupu a řešení se spolužáky.	Názor jedince, skupinový názor, odstoupení od omylu.	4.-5.	Osobnostní a sociální výchova	
využívá archivů, knihoven, sbírek muzeí a galerií jako informačních zdrojů pro pochopení minulosti.	Návštěva a orientace v archivu, knihovně, muzeu, galerii.	4.-5.		
zdůvodní základní význam chráněných částí přírody, nemovitých a movitých kulturních památek.	Chráněná území, historické památky, městské památkové rezervace.	4.-5.	Environmentální výchova	
objasní historické důvody pro zařazení státních svátků a významných dnů.	Státní svátky a významné dny.	4.-5.		
vyhledává jednoduché údaje o přírodních památkách a sídlištích lidí na mapách naší republiky, Evropy a polokoulí.	Mapové značky, čtení z mapy, použití barev na mapách.	5.	Výchova demokratického občana	
zprostředkuje ostatním zkušenosti, zážitky a zajímavost z vlastních cest a porovná způsob života a přírodu v naší vlasti a v jiných zemích.	Zážitky, zkušenosti, zajímavosti z cest.	5.	Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech	
rozezná současné a minulé a orientuje se v hlavních reáliích minulosti a současnosti naší vlasti s využitím regionálních specifíků.	Časová osa historie českého státu, vybrané události a osobnosti našich dějin.	5.	Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech	

srovnává a hodnotí na vybraných ukázkách způsob života a práce předků na našem území v minulosti a současnosti s využitím regionálních specifik.	Způsob života a hmotná kultura v pravěku, středověku, novověku.	5.		
zná funkce peněz.	Vývoj obchodu, vznik a základní funkce peněz.	5.		
používá peníze v běžných situacích.	Způsoby placení.	4.-5.		
odhadne a zkontroluje cenu nákupu a vrácené peníze.	Plánování, odhad a kontrola ceny nákupu.	4.-5.		
zná základní služby poskytované bankami.	Banka jako správce peněz.	4.-5.		
na příkladu ukáže, proč není možné realizovat všechny chtěné výdaje.	Rozpočet – příjmy a výdaje domácnosti.	4.-5.		
uvědomuje si vztah mezi cenou a kvalitou.	Reklamace zboží a služeb.	4.-5.		
vysvětlí, proč spořit a kdy si půjčovat a jak vracet dluhy.	Úspory a půjčky.	4.-5.		
vysvětlí na základě elementárních poznatků o Zemi jako součásti Vesmíru souvislosti s rozdělením času a střídáním ročních období.	Pohyby Země, střídání dne, noci, ročních období.	4.-5.		
zkoumá základní společenstva ve vybraných lokalitách regionů.	Přírodní společenstva – les, louka, rybník.	4.-5.	Environmen- tální výchova	
zdůvodní podstatné vzájemné vztahy mezi organismy.	Rovnováha v přírodě.	4.-5.	Environmen- tální výchova	
nachází shody a rozdíly v přizpůsobení organismů prostředí.	Přizpůsobivost organismů.	4.-5.		
porovnává na základě pozorování základní projevy života na konkrétních organismech, prakticky třídí organismy do známých skupin, využívá k tomu i jednoduché klíče a atlasy.	Třídění organismů do skupin.	4.-5.	Environmen- tální výchova	
ošetří drobná poranění a zajistí lékařskou pomoc.	Poskytnutí první pomoci, prevence úrazů, nemoc, drobné úrazy a poranění.	4.-5.	Osobnostní a sociální vý- chova	
zhodnotí některé konkrétní činnosti člověk v přírodě a rozlišuje aktivity, které mohou prostředí i zdraví člověka podporovat nebo poškozovat.	Chování člověk k přírodě a ochrana přírody odpovědnost lidí, ochrana a tvorba životního prostředí.	5.	Environmen- tální výchova	
využívá jednotlivých poznatků o lidském těle k vysvětlení základních funkcí jednotlivých orgánových soustav a podpoře vlastního zdravého způsobu života.	Lidské tělo – orgány, péče o zdraví, zdravý životní styl.	5.	Osobnostní a sociální vý- chova	
uplatňuje účelné způsoby chování v situacích ohrožujících zdraví a v modelových situacích simulujících mimořádné události.	Situace ohrožující zdraví a chování směřující k jejich odvrácení.	5.	Osobnostní a sociální vý- chova	

charakterizuje možná nebezpečí a v modelových situacích volí vhodné způsoby jednání, které směřují k adekvátní ochraně.	Postup v případě ohrožení (varovný signál, evakuace, zkouška sirén). Požáry (příčiny vzniku požárů, ochrana a evakuace při požáru). Integrovaný záchranný systém.	5.		
předvede v modelových situacích osvojené jednoduché způsoby odmítání návykových látek.	Návykové látky a zdraví – odmítání návykových látek, drogy – prevence.	5.		
uplatňuje ohleduplné chování k druhému pohlaví a orientuje se v bezpečných způsobech sexuálního chování mezi chlapce a děvčaty v daném věku.	Základy sexuální výchovy, partnerství, rodičovství – rodina a partnerství, biologické a psychologické změny v dospívání.	5.	Osobnostní a sociální výchova	

5.1.5 ČLOVĚK A SPOLEČNOST

Cíle:

1. Aktivně poznávat historické, společenské, kulturní a přírodní faktory, které ovlivňují současný svět a mají přesah do budoucnosti.
2. Podpořit utváření pozitivních občanských postojů.
3. Posilovat toleranci a respektování lidských práv.
4. Formovat dovednosti a postoje důležité pro aktivní využívání poznatků o společnosti a mezilidských vztazích v občanském životě.
5. Rozpoznávat formulovat společenské problémy v minulosti i současnosti, hledat jejich možné řešení a vyvozovat závěry.

Specifikum oblasti:

Předmět směřuje k tomu, aby žáci byli historicky, společensky a geograficky gramotní, uměli samostatně pracovat s dostupnými zdroji, dohledávat je a kriticky hodnotit. Měli by být schopni využívat i cizojazyčné zdroje, plánovat vlastní práci a prezentovat své výstupy – jednotlivě i ve skupině. Žáci nememorují, ale aktivně s informacemi pracují.

Vzdělávací oblast je členěna na předmět:

- Humanitně badatelský blok = dějepis + výchova k občanství + politická geografie

HUMANITNĚ BADATELSTKÝ BLOK

Charakteristika vzdělávací oblasti

V rámci předmětu Humanitně badatelský blok je kladen důraz na rozvoj samostatného a kritického myšlení žáků, jejich mediální gramotnosti a občanské odpovědnosti.

Obsahové vymezení, časová dotace a organizace výuky

Obsahové vymezení předmětu odpovídá vzdělávacímu obsahu vzdělávací oblasti Člověk a společnost a části vzdělávací oblasti Člověk a příroda (politická geografie) a je dotován 4 vyučovacími hodinami týdně (tj. 2 vyučovací hodiny se zaměřením na dějepis, 1 vyučovací hodina výchovy k občanství a 1 vyučovací hodina zeměpisu se zaměřením na společenskovední témata), ideálně v jednom bloku. Výuka je zaměřená projektově a badatelsky, s důrazem na interdisciplinaritu a využívání ICT. Přesah výuky se očekává také do jiných předmětů, zejména jazykových – formální jazyková stránka projektů, využití cizích jazyků (zdroje, jazyk zpracování, klíčová slova).

Formy realizace

Ve vyučovacích hodině: minimalizován výklad, důraz je kladen na samostatnou (skupinovou) práci žáků s prameny a literaturou (kritické čtení textů), hledání odpovědí na badatelskou

otázku, případně její vlastní stanovení. Učitel (tandemový učitel, asistent) pomáhá s výběrem metody, plánováním, provedením a kontrolou. Důraz je kladen na gamifikaci, práci v terénu, samostatné vyhledávání zdrojů, analýzu a syntézu, plánování, prezentaci projektů. Součástí výuky jsou i expedice.

Průřezová témata

Do obsahu vyučovacího předmětu Matematika jsou na prvním stupni integrovány následující tematické okruhy průřezových témat:

Osobnostní a sociální výchova

Sociální rozvoj

Seberegulace a sebeorganizace – organizace vlastního času, plánování učení a studia, cvičení

sebekontroly, sebeovládání

Mezilidské vztahy – péče o dobré vztahy

Kooperace a kompetice – práce ve skupině, budování týmové atmosféry, ztotožnění s týmem

Poznávání lidí – rozvoj pozornosti vůči odlišnostem a hledání výhod v odlišnostech, osobnostní

rozvoj

Rozvoj schopnosti poznávání – rozvoj pozornosti a soustředění, řešení problémů, dovednosti pro učení a studium

Komunikace – komunikace v různých situacích (řešení konfliktů, vyjednávání, žádost apod.),

dovednosti komunikační obrany proti agresi a manipulaci, schopnost vyjádřit co potřebuji, co nechápu nebo co by mi pomohlo k dosažení výsledku

Výchova demokratického občana

Žák respektuje práva druhých lidí, etnických menšin, komunikuje s nimi otevřeně a partnersky.

Žák přijímá zodpovědnost za své postoje a činy v roli občana demokratické společnosti.

Žák analyzuje základní principy a hodnoty demokratického politického systému – právo, spravedlnost.

Žák rozliší principy demokracie a diktatury a anarchie.

Žák rozezná principy demokracie.

Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech

Žák se seznámí s klíčovými mezníky evropské historie.

Multikulturní výchova

Žák analyzuje projevy rasové nesnášenlivosti.

Žák definuje předsudky a vžité stereotypy.

Žák respektuje odlišnosti dané kulturními a sociálními rozdíly.

Mediální výchova

Žák rozpozná výrazové prostředky a jejich uplatnění pro vyjádření či zastření názoru, pro záměrnou manipulaci.

Žák analyzuje vliv médií na každodenní život a společnost.

Žák porovná účast médií v období politických změn.

Očekávané výstupy podle RVP

HUMANITNĚ BADATELSKÝ BLOK				
Vzdělávací oblast	Člověk a společnost; Člověk a příroda (okrajově)	Obor	Dějepis; výchova k občanství; zeměpis	Ročník 6. – 9.
Očekávané výstupy Žák	Učivo	Ročník	Průřezové téma	Komentáře a dodatky
umí popsat a přiměřeně uplatňuje svá práva i práva druhých. Diskutuje o potřebě pravidel, umí vyhledat pomoc.	Právo v každodenním životě – důležité právní vztahy a závazky z nich vyplývající; základní práva spotřebitele; styk s úřady. Zásady lidského soužití – morálka a mravnost, svoboda a vzájemná závislost, pravidla chování. Lidská práva – základní lidská práva, práva dítěte, jejich ochrana; úprava lidských práv a práv dětí v dokumentech; poškozování lidských práv, šikana, diskriminace. Naše škola – život ve škole, práva a povinnosti žáků, význam a činnost žákovské samosprávy, společná pravidla a normy; vklad vzdělání pro život.	6.	Osobní a sociální výchova	Tvorba třídních pravidel, mentální mapa systémů pravidel, která ve společnosti dodržujeme, diskuse proč. Prevence šikany.
pečuje o vztahy ve třídě i ve škole. Je solidární. Uplatňuje vhodné způ-	Lidská setkání – přirozené a sociální rozdíly mezi lidmi, rovnost a nerovnost, rovné postavení mužů a	6.-9.		Nácvik krizové komunikace, deeska-

soby chování a komunikace v různých životních situacích.	žen; lidská solidarita, pomoc lidem v nouzi, potřební lidé ve společnosti Vztahy mezi lidmi – osobní a neosobní vztahy, mezilidská komunikace; konflikty v mezilidských vztazích, problémy lidské nesnášenlivosti.			lační techniky, training nezraňující zpětné vazby.
vymezí, lokalizuje a představí oblast v okolí školy (bydliště), zhodnotí ji na úrovni přírodní, kulturní a hospodářské. Účastní se kulturního života školy, představí vybranou kulturní tradici.	Místní region – zeměpisná poloha, kritéria pro vymezení místního regionu, vztahy k okolním regionům, základní přírodní a socioekonomické charakteristiky s důrazem na specifika regionu důležitá pro jeho další rozvoj (potenciál × bariéry). Naše obec, region, kraj – důležité instituce, zajímavá a památná místa, významní rodáci, místní tradice; ochrana kulturních památek, přírodních objektů a majetku. Kulturní život – rozmanitost kulturních projevů, kulturní hodnoty, kulturní tradice; kulturní instituce; masová kultura, prostředky komunikace.	6.		Pomocí audiovizuální techniky představí okolí domova/školy. Návštěvy divadel, výstav, muzeí. Aktivita ze strany žáků.
orientuje se v kalendáři, dovede zařadit státní svátky a významné dny, vysvětlit důvod jejich připomínání. Představí a objasní účel státních symbolů, správně je užívá.	Domov – pojem vlasti a vlastenectví; zajímavá a památná místa, co nás proslavilo, významné osobnosti; státní symboly, státní svátky, významné dny.	6.-9.		Průběžně v rámci školního roku.
sdělí, kde najde historické prameny různé povahy (muzea, archivy... instituce pravidelně navštěvuje). Uvede konkrétní příklady nutnosti znát historický kontext pro pochopení současnosti. Orientuje se na časové ose, v historické mapě a porovnává ji se současnou mapou geografickou. Orientuje se v dějinných etapách.	Význam zkoumání dějin, získávání informací o dějinách. Historické prameny. Historický čas a prostor.	6.-9.	Osobností a sociální výchova	V rámci zpracování projektů – využívání časové osy, návštěva institucí, čerpání informací z nich.
organizuje a přiměřeně hodnotí geografické informace a zdroje dat	Komunikační geografický a kartografický jazyk – vybrané obecně používané geografické, topografické	6.-9.		V rámci zpracování multidisciplinárních projektů.

z dostupných kartografických produktů a elabů, z grafů, diagramů, statistických a dalších informačních zdrojů.	a kartografické pojmy; základní topografické útvary: důležité body, výrazné liniové (čárové) útvary, plošné útvary a jejich kombinace: sítě, povrchy, ohniska – uzly; hlavní kartografické produkty: plán, mapa; jazyk mapy: symboly, smluvené značky, vysvětlivky; statistická data a jejich grafické vyjádření, tabulky; základní informační geografická média a zdroje dat.			
používá s porozuměním základní geografickou, topografickou a kartografickou terminologii.	Geografická kartografie a topografie – glóbus, měřítko glóbusu, zeměpisná síť, poledníky a rovnoběžky, zeměpisné souřadnice, určování zeměpisné polohy v zeměpisné síti; měřítko a obsah plánů a map, orientace plánů a map vzhledem ke světovým stranám; praktická cvičení a aplikace s dostupnými kartografickými produkty v tištěné i elektronické podobě.	6.-9.		V rámci zpracování multidisciplinárních projektů.
charakterizuje život pravěkých sběračů a lovců, jejich materiální a duchovní kulturu. Vysvětluje zásadní předěly ve vývoji pravěké společnosti – význam zemědělství, dobytčářství a zpracování kovů pro lidskou společnost. Vyjmenuje a charakterizuje některé archeologické kultury na našem území.	Člověk a lidská společnost v pravěku. Domestikace, vývoj řemesel a inovace.	6.	Environmentální výchova	Praktické využití dobových technik, návštěva experimentální osady/workshopu.
lokalizuje na mapách jednotlivé kraje české republiky a hlavní jádrové a periferní oblasti z hlediska osídlení a hospodářských aktivit.	Česká republika – zeměpisná poloha, rozloha, členitost, přírodní poměry a zdroje; obyvatelstvo: základní geografické, demografické a hospodářské charakteristiky, sídelní poměry; rozmístění hospodářských aktivit, sektorová a odvětvová struktura hospodářství; transformační společenské, politické a hospodářské procesy a jejich územní projevy a dopady;	6.-9.		V rámci zpracování multidisciplinárních projektů.

	Regiony české republiky – územní jednotky státní správy a samosprávy, krajské členění, kraj místního regionu.			
objasní vliv přírodních podmínek na vývoj nejstarších civilizací, uvede vynálezy a kulturní odkaz, který zanechaly lidstvu. Provede jejich komparaci. Lokalizuje vybrané civilizace na mapách. Porovná a přiměřeně hodnotí polohu, rozlohu, přírodní, kulturní, společenské, politické a hospodářské poměry, zvláštnosti a podobnosti, potenciál a bariéry jednotlivých světadílů, oceánů, vybraných makroregionů světa a vybraných (modelových) lokalit. Zvažuje, jaké změny ve vybraných regionech světa nastaly, nastávají, mohou nastat a co je příčinou zásadních změn v nich. Zhodnotí přínos antiky a na konkrétních příkladech doloží, v čem je stále aktuální. Rozlišuje různé formy vlády, porovnává je, vypočítává jejich výhody i úskalí. Charakterizuje hlavní východiska a porovnává judaismus a křesťanství. Vyjmenuje a charakterizuje důležité osobnosti, události a památky starověku. Posoudí, jak přírodní podmínky souvisejí s funkcí lidského sídla, pojmenuje obecné základní geografické znaky sídel.	Nejstarší starověké civilizace a jejich kulturní odkaz. Antické Řecko a Řím. Střední Evropa a její styky s antickým středomořím. Světadíly, oceány, makroregiony světa – určující a porovnávací kritéria; jejich přiměřená charakteristika z hlediska přírodních a socioekonomických poměrů s důrazem na vazby a souvislosti (přírodní oblasti, podnebné oblasti, sídelní oblasti, jazykové oblasti, náboženské oblasti, kulturní oblasti). Modelové regiony světa – vybrané modelové přírodní, společenské, politické, hospodářské a environmentální problémy, možnosti jejich řešení. Právní základy státu – znaky státu, typy a formy státu; státní občanství ČR; ústava ČR; složky státní moci, jejich orgány a instituce, obrana státu.	6.	Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech	Srovnávací interdisciplinární projekty jednotlivých starověkých civilizací. Společné stanovení klíčových parametrů projektu. Pozorování v terénu.
objasní význam právní úpravy důležitých vztahů – vlastnictví, pracovní poměr, manželství.	Vlastnictví, pracovní poměr, manželství.	6.		Srovnání v dějinách a napříč kulturami, projektová výuka.
vyloží smysl voleb do zastupitelstev v demokratických státech a uvede	Principy demokracie – znaky demokratického způsobu rozhodování a ří-	6.-9.		Žákovský parlament.

příklady, jak mohou výsledky voleb ovlivňovat každodenní život občanů. Objasní výhody demokratického způsobu řízení státu pro každodenní život občanů.	zení státu; politický pluralismus, význam a formy voleb do zastupitelstev.			Aktivní pozornost věnovaná probíhajícími volbám v ČR – představení daného systému.
vysvětlí zrod a původ dnešních států a národů. Objasní vliv christianizace na formování států, evropské kultury a vzdělanosti. Porovná tři kulturní okruhy (západoevropský, byzantskoslovanský a islámský) a hledá jejich odkaz v kultuře dnešních států (památky, náboženství). Porovná křesťanství a islám, hledá shody a rozdíly. Zvažuje, proč docházelo ke střetům, vzájemnému nepochopení, netoleranci. Shrne význam Velkomoravské říše jako prvního státního útvaru na našem území a objasní proces formování české státnosti v evropském kontextu a identitotvornou funkci významných osobností (sv. Václav aj.). Popíše život středověkého člověka a základní strukturu společnosti a vliv křesťanství na každodennost. Objasní konflikty mezi církevní a světskou mocí. Vysvětlí, co je kacířství. Na konkrétních památkách demonstruje znaky románské a gotické kultury.	Nový etnický obraz Evropy. Utváření států ve východoevropském a západoevropském kulturním okruhu a jejich specifický vývoj. Islám a islámské říše ovlivňující Evropu (Arabové, Turci). Velká Morava a český stát, jejich vnitřní vývoj a postavení v Evropě. Křesťanství, papežství, císařství, křížové výpravy. Struktura středověké společnosti, funkce jednotlivých vrstev. Kultura středověké společnosti – románské a gotické umění a vzdělanost.	7.	Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech Multikulturní výchova	Festival středověké kultury. Mapa Eurasie ve středověku a dnes – srovnávací projekt. Gamifikace. Práce s 3D tiskárnou. Srovnávací projekty. Návštěva vybraných kulturních památek.
vysvětlí nový přístup k sociální realitě, proměnu hodnot, uvádí myšlenky, které vedly k přehodnocení dosavadních dogmat, renesanci, humanismu a církevní reformě. Zdůrazní myšlenkový přínos mistra Jana Husa. Objasní dopad husitských válek na českou	Renesance, humanismus, husitství. Reformace a její šíření Evropou. Zámorské objevy a počátky dobývání světa. Český stát a velmoc v 15. – 18. století. Barokní kultura a osvícenství.	7.	Multikulturní výchova	Badatelství.

společnost, vymezí význam husitské tradice pro český politický a kulturní život. Objasní příčiny, důsledky a význam objevení „nového světa“ v různých oblastech lidského života (hospodářské, sociální, politické...). Shrne hlavní myšlenky, které spojují a rozdělují jednotlivá náboženství. Charakterizuje habsburské soustátí a postavení zemí koruny české v něm. Analyzuje války jako důsledek netolerance (zejména třicetiletou), neschopnosti jednání, hledání kompromisu. Na příkladu srovnání výkonu moci v Evropě vysvětlí absolutismus, konstituční monarchii a parlamentarismus. Jednotlivé památky zařadí na základě znaků k uměleckým slohům. Uvede významné umělce a díla.				
objasní, jak může realističtější poznání a hodnocení vlastní osobnosti a potenciálu pozitivně ovlivnit jeho rozhodování, vztahy s druhými lidmi i kvalitu života; posoudí vliv osobních vlastností na dosahování individuálních i společných cílů, objasní význam vůle při dosahování cílů a překonávání překážek; kriticky hodnotí a vhodně koriguje své chování a jednání; popíše, jak lze usměrňovat a kultivovat charakterové a volní vlastnosti, rozvíjet osobní přednosti, překonávat osobní nedostatky a pěstovat zdravou sebevědomí.	Podobnost a odlišnost lidí – projevy chování, rozdíly v prožívání, myšlení a jednání; osobní vlastnosti, dovednosti a schopnosti, charakter; vrozené předpoklady, osobní potenciál Vnitřní svět člověka – vnímání, prožívání, poznávání a posuzování skutečnosti, sebe i druhých lidí, systém osobních hodnot, sebehodnocení; stereotypy v posuzování druhých lidí Osobní rozvoj – životní cíle a plány, životní perspektiva, adaptace na životní změny, sebezměna; význam motivace, aktivity, vůle a osobní kázně při seberozvoji.	6.-9.	Osobnostní a sociální výchova	Duševní hygiena
na pozadí americké a zejména francouzské revoluce vysvětlí proces	Velká francouzská revoluce a napoleonské období, jejich vliv na Evropu a	8.		Dějiny uhlí – a současnost. Badatelství. Projektová výuka.

přetváření feudální společnosti na občanskou (význam ústavy a občanských práv). Objasní dopad napoleonských válek na další sociální, politické a myšlenkové proměny v Evropě. Popíše postupné formování českého národa, srovnává s celoevropskou genezí nacionálního uvědomování. Charakterizuje politické proudy: konzervatismus, liberalismus, nacionalismus a socialismus. Uvedené proudy a někdejší emancipační hnutí jednotlivých sociálních skupin vysvětluje v kontextu revoluce (především 1848 a průmyslové). Vyvodí důsledky a problémy (zejména např. sociální), které s sebou přinesla industrializace.	svět. Vznik USA. Industrializace a její důsledky pro společnost. Sociální otázka. Národní hnutí velkých a malých národů. Utváření novodobého českého národa. Revoluce v 19. století jako prostředek řešení politických, sociálních a národnostních problémů. Politické proudy (konzervatismus, liberalismus, demokratismus, socialismus), ústava, politické strany, občanská práva.			
zhodnotí přiměřeně strukturu, složky a funkce světového hospodářství, lokalizuje na mapách hlavní světové surovinové a energetické zdroje; porovnává předpoklady a hlavní faktory pro územní rozmístění hospodářských aktivit.	Světové hospodářství – sektorová a odvětvová struktura, územní dělba práce, ukazatele hospodářského rozvoje a životní úrovně.	8.		Současné ekologické výzvy. Návrh řešení.
porovnává státy světa a zájmové integrace států světa na základě podobných a odlišných znaků.	Globalizační společenské, politické a hospodářské procesy – aktuální společenské, sídelní, politické a hospodářské poměry současného světa, sídelní systémy, urbanizace, suburbanizace. Regionální společenské, politické a hospodářské útvary – porovnávací kritéria: národní a mnohonárodnostní státy, části států, správní oblasti, kraje, města, aglomerace; hlavní a periferní hospodářské oblasti světa; politická, bezpečnostní a hospodářská seskupení (integrace) států; geopolitické	8.	Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech	

	procesy, hlavní světová konfliktní ohniska.			
hledá zárodky demokra- tismu a plurality ve spo- lečnosti, zejména v poli- tice (politické strany) a kultuře (různorodost směrů). Vysvětlí rozdílné tempo modernizace, z důsledků uvede vliv kolo- nialismu na vývoj vel- mocí a samotných kolo- nií. Objasní konflikty, do nichž se dostávají vel- moci kvůli koloniálnímu panství. Analyzuje vliv a míru nacionalismu v kon- textu rozpoutání světové války.	Kulturní rozrůzněnost doby. Konflikty mezi vel- mocemi, kolonialismus.	8.		Dějiny čokolády – kolonialismus.
objasní potřebu tole- rance ve společnosti, re- spektuje kulturní zvlášť- nosti i odlišné názory, zá- jmy, způsoby chování a myšlení lidí, zaujímá tole- rantní postoje k menši- nám; rozpoznává netole- rantní, rasistické, xeno- fobní a extremistické projevy v chování lidí a zaujímá aktivní postoj proti všem projevům lid- ské nesnášenlivosti.		6.-9.		
rozlišuje a porovnává různé formy vlastnictví, včetně duševního vlast- nictví, a způsoby jejich ochrany, uvede příklady; sestaví jednoduchý roz- počet domácnosti, uvede hlavní příjmy a výdaje, rozliší pravidelné a jed- norázové příjmy a výdaje, zváží nezbytnost jednotli- vých výdajů v hospoda- ření domácnosti, objasní princip vyrovnaného, schodkového a přebytko- vého rozpočtu domá- cnosti; na příkladech ukáže vhodné využití růz- ných nástrojů hotovost- ního a bezhotovostního placení, uvede příklady použití debetní a kreditní platební karty, vysvětlí je- jich omezení; vysvětlí, ja- kou funkci plní banky a	Majetek, vlastnictví – formy vlastnictví; hmotné a duševní vlastnictví, jejich ochrana; hospodaření s penězi, majetkem a růz- nými formami vlastnictví. Peníze – formy placení Hospodaření – rozpočet domácnosti, úspory, inves- tice, úvěry, splátkový pro- dej, leasing; rozpočet státu, typy rozpočtu a je- jich odlišnosti; význam daní. Banky a jejich služby – ak- tivní a pasivní operace, úročení, pojištění, produkty finančního trhu pro inves- tování a pro získávání pro- středků principy tržního hospodář- ství – nabídka, poptávka, trh; tvorba ceny, inflace; podstata fungování trhu.	8.		Sledování domá- cího rozpočtu, analýza, návrhy možného řešení. Žáci postupují ve spolupráci s rodi- nou. Kontrola financo- vání projektů škol- ního parlamentu.

jaké služby nabízejí, vysvětlí význam úroku placeného a přijatého, uvede nejčastější druhy pojištění a navrhne, kdy je využít; uvede a porovná nejobvyklejší způsoby nakládání s volnými prostředky a způsoby krytí deficitu; na příkladu chování kupujících a prodávajících vyloží podstatu fungování trhu, objasní vliv nabídky a poptávky na tvorbu ceny a její změny, na příkladu ukáže tvorbu ceny jako součet nákladů, zisku a DPH, popíše vliv inflace na hodnotu peněz; rozlišuje, ze kterých zdrojů pocházejí příjmy státu a do kterých oblastí stát směřuje své výdaje, uvede příklady dávek a příspěvků ze státního rozpočtu.				
vysvětlí totální charakter první světové války. Zhodnotí vliv techniky na míru destrukce a násilí, jež konflikt přinesl. Vyvodí její příčiny a důsledky. Analyzuje proměnu hodnot, společenské dopady, uvádí politické změny.	První světová válka a její politické, sociální a kulturní důsledky, nové politické uspořádání Evropy a úloha USA ve světě, vznik ČSR.	8.		
na základě analýzy poválečného uspořádání světa, daného zejména versailleským mírovým systémem a hospodářskou situací vysvětlí vznik komunistických a fašistických diktatur (zvláště pak nacismu). Srovná cíle a východiska obou totalit. Popíše holocaust (úlohu propagandy, manipulace, předsudků, zobecňování...). Analyzuje antisemitismus v historických souvislostech, uvědomuje si, kam až může dojít nenávisť a lhostejnost. Uvádí příklady stále hrozícího nebezpečí „holocaustu“	První světová válka a její politické, sociální a kulturní důsledky. Nové politické uspořádání Evropy a úloha USA ve světě. Vznik ČSR, její hospodářsko-politický vývoj, sociální a národnostní problémy. Mezinárodně politická a hospodářská situace ve 20. a 30. letech, totalitní systémy – komunismus, fašismus, nacismus – důsledky pro ČSR a svět. Druhá světová válka, holocaust, situace v našich zemích, domácí a zahraniční odboj. Politické, mocenské a ekonomické důsledky války.	9.		

(neonacistické hnutí...).				
Popíše vznik ČSR, politický systém, zahraničně-politické zakotvení, život a politické problémy za 1. republiky, 2. republiky a protektorátu. Uvede příčiny, průběh a důsledky 2. světové války ve světě i u nás. Vypočítává možnosti chování lidí za 2. světové války (kolaborace, odboj...) a k jednotlivým alternativám zaujímá stanovisko.				
rozlišuje projevy vlastnictví od projevů nacionalismu.		6.-9.		
kriticky přistupuje k mediálním informacím, vyjádří svůj postoj k působení propagandy a reklamy na veřejné mínění a chování lidí.		6.-9.	Mediální výchova	
srovná dva mocenské bloky vzniklé po 2. světové válce. Objasní podstatu studené války. Popisuje příčiny dnešních problémů zemí „třetího světa“ související s dekolizací. Popíše vývoj Československa za totality a analyzuje zlomové okamžiky: rok 1948, 1968, 1989. Porovná a kriticky posoudí život za éry komunismu a v demokratické zemi. Posoudí důsledky čtyřicetiletého působení komunistické ideologie v českých zemích (z hlediska hospodářského, sociálního i kulturního). Vysvětlí podstatu nedávných konfliktů, jejichž důsledky jsou stále zřejmé.	Studená válka, rozdělení světa do vojenských bloků reprezentovaných supermocemi, politické, hospodářské, sociální a ideologické soupeření. Vnitřní situace v zemích východního bloku (na vybraných příkladech srovnání s charakteristikou západních zemí). Československo od únorového převratu do roku 1989, vznik ČR. Rozpad koloniálního systému, mimoevropský svět. Problémy současnosti. Věda, technika a vzdělání jako faktory vývoje. Sport a zábava.	9.		Projektová výuka, metoda porovnávání, analýzy.
popíše vliv začlenění ČR do EU na každodenní život občanů, uvede příklady práv občanů ČR v rámci EU i možných způsobů jejich uplatňování. Uvádí příklady účasti a působnosti české repub-	Evropská integrace – podstata, význam, výhody; Evropská unie a ČR.	9.	Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech.	

liky ve světových mezinárodních a nadnárodních institucích, organizacích a integracích států.				
hodnotí a porovnává na přiměřené úrovni polohu, přírodní poměry, přírodní zdroje, lidský a hospodářský potenciál České republiky v evropském a světovém kontextu.	Hospodářské a politické postavení České republiky v Evropě a ve světě, zapojení do mezinárodní dělby práce a obchodu. Přeshraniční spolupráce se sousedními státy v euregionech.	9.		
uvede některé globální problémy současnosti, vyjádří na ně svůj osobní názor a popíše jejich hlavní příčiny i možné důsledky.	Globalizace – projevy, významné globální problémy.	9.	Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech	Principy diskuse a debatování
uvede některé globální problémy současnosti, vyjádří na ně svůj osobní názor a popíše jejich hlavní příčiny i možné důsledky.	Příčiny a důsledky globalizace a principy udržitelnosti rozvoje, příklady jejich uplatňování ve světě, u nás).	9.	Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech	Principy diskuse a debatování
rozlišuje a porovnává úkoly jednotlivých složek státní moci ČR i jejich orgánů a institucí, uvede příklady institucí a orgánů, které se podílejí na správě obcí, krajů a státu.	Státní správa a samospráva – orgány a instituce státní správy a samosprávy, jejich úkoly.	9.		Návštěva institucí státní správy a samosprávy, reportáž.
uvede příklady některých smluv upravujících občanskoprávní vztahy – osobní přeprava, koupě, oprava či pronájem věci.		9.		Návrh smlouvy.
dodržuje právní ustanovení, která se na něj vztahují, a uvědomuje si rizika jejich porušování.	Protiprávní jednání – druhy a postihy protiprávního jednání včetně korupce, trestní postižitelnost; porušování předpisů v silničním provozu, porušování práv k duševnímu vlastnictví.	9.		Návštěva soudu/právního workshopu.
rozlišuje a porovnává úkoly orgánů právní ochrany občanů, uvede příklady jejich činnosti a spolupráce při postihování trestných činů. Rozpozná protiprávní jednání, rozliší přestupek a trestný čin, uvede jejich příklady.	Právní řád České republiky – význam a funkce právního řádu, orgány právní ochrany občanů, soustava soudů; právní norma, předpis, publikování právních předpisů.	9.		Návštěva soudu/právního workshopu.

Diskutuje o příčinách a důsledcích korupčního jednání.				
Posoudí na přiměřené úrovni prostorovou organizaci světové populace.	Obyvatelstvo světa – základní kvantitativní a kvalitativní geografické, demografické, hospodářské a kulturní charakteristiky.	6.-9.		V rámci zpracování multidisciplinárních projektů.
Lokalizuje na mapách jednotlivých světadílů hlavní aktuální geopolitické změny a politické problémy v konkrétních světových regionech.		6.-9.		V rámci zpracování multidisciplinárních projektů.

5.1.6 ČLOVĚK A PŘÍRODA

Cíle:

1. Porozumět přírodním faktům a zákonitostem.
2. Poznávat přírodu jako systém, jehož části jsou vzájemně propojeny, působí na sebe a ovlivňují se.
3. Pochopit důležitost udržování přírodní rovnováhy pro existenci živých soustav a člověka.
4. Rozvíjet kritické myšlení, logické uvažování, otevřenost novým názorům, podnětům, myšlenkám a inovacím.

Specifikum oblasti:

Výuka bude probíhat ve formátu tzv. přírodovědné badatelského bloku (PBB). Předměty svým učivem a výstupy odpovídají RVP, jsou ale vyučovány zejména v souvislostech, aby žák byl schopen plynule popsat ty přírodní jevy, které kolem sebe může běžně vidět a rozumět jim. Stěžejní je v tomto případě tzv. nosné téma, které zaštiťuje dané učivo a poskytuje žákovi širší vhled do probírané problematiky. Nosné téma tak poskytuje vodítko k integraci učiva jednotlivých předmětů v mnoha souvislostech a z různých perspektiv. Zároveň poslouží jako základní pojem, od kterého se odvíjí další klíčová témata učiva v jakési myšlenkové mapě jednotlivých, resp. měsíčních vyučovacích bloků. PBB je chápán jako živý materiál, který se bude průběžně reflektovat a aktualizovat.

Výuka samotná je primárně badatelsky orientovaná a vychází z místně ukotveného učení, kdy se žáci dozvídají více o zákonitostech přírody pomocí prozkoumávání prostředí, ve kterém sami žijí, a ve kterém se pohybují. Očekává se přesah výuky i do dalších vyučovacích předmětů, zejména do matematiky (výpočty, vzorce, jednotky), ICT (práce s daty, se zdroji), ale i jazykových předmětů (tvorba vlastních projektů, rozvoj verbálních dovedností jak ve vlastním, tak cizím jazyce).

Vzdělávací oblast je realizována v předmětu

- Přírodovědný badatelství blok = přírodopis + fyzika + zeměpis se zaměřením na přírodovědnou oblast + chemie

Charakteristika vzdělávací oblasti

Přírodovědně badatelský blok vede žáky k rozvoji poznávacích schopností, kladení otázek a řešení problémů spojených s přírodovědnými předměty. Cílem bloku je komplexní seznámení s přírodními zákonitostmi a fakty ne formou čtyř různých separovaných předmětů, jak bývá obvyklé, ale propojením souvislostí do jednoho celku, kdy by žák na konci druhého stupně měl dokázat vysvětlit souvislosti fyzikální, chemické, biologické i geografické. Zároveň s tímto cílem je klíčový faktor environmentální výuky jako celku, uvědomění si postavení jedince vůči přírodě a jeho místa v ní, včetně vlivů, jimiž na ni působí nejen sám žák, ale člověk obecně. Žákům budou navrhovány různé aktivity, kdy se budou moci již v průběhu druhého stupně zaměřit na tu oblast, která je zajímavá, a tuto oblast rozvíjet, aniž by museli informace reprodukovat

slovo od slova. Během studia žáci budou pracovat v terénu, vyjíždět na exkurze, které budou pojímány komplexně, a zároveň budou pracovat i s daty a digitálními technologiemi. Žák by měl být na konci studia schopný vytvářet hypotézy, které dokáže vyvracet nebo potvrzovat, diskutovat o problémech, pracovat samostatně i ve dvojici či skupině.

Obsahové vymezení, časová dotace a organizace výuky

Přírodovědně badatelský blok (PBB) odpovídá obsahově vzdělávací oblasti Člověk a příroda na 2. stupni dle RVP ZV. Je dotován 5 vyučovacími hodinami v 6. a 7. ročníku a 6 vyučovacími hodinami v 8. a 9. ročníku. V bloku jsou obsaženy předměty Fyzika (2 hodiny), Přírodopis (2 hodiny v 6. a 7. ročníku, 1 hodina v 8. a 9. ročníku), Zeměpis (1 hodina) a Chemie (2 hodiny v 8. a 9. ročníku), která je od 8. ročníku povinná, nicméně s jejími základy začínáme již v 6. třídě, viz níže.

Formy realizace

Během vyučovacích bloků jsou žáci vedeni k co největší samostatnosti a aktivitám napomáhajícím rozvoji kognitivních funkcí. Výklad je omezen či modifikován tak, aby v kratších úsecích běžel simultánně s prací žáků, na kterou je kladen důraz (samostatnou i skupinovou). Vyučující nabádá žáky k vytváření vlastních hypotéz a jejich ověřování pomocí pokusů a práce se zdroji. Během tohoto předmětu je učitel (tandemový učitel, asistent) průvodcem žáků světem přírody, předkládá možnosti, jak přírodu poznávat a nechává žáky vybrat si takovou metodu práce, při které se jim přírodní zákonitosti budou nejlépe chápat. Vedoucí hodiny stanovuje časovou organizaci hodiny (či bloků výuky) a samotnou informační náplň daného časového úseku, zodpovídá za správnost informací předávaných žákům. Organizuje práci v rámci předmětu v terénu, výjezdy na expedice, vede žáky, kteří si vyberou projektovou práci v rámci tohoto předmětu, napomáhá i s prezentací projektů.

Průřezová témata

Do obsahu vyučovacího předmětu Přírodovědný badatelský blok jsou na prvním stupni integrovány následující tematické okruhy průřezových témat:

Osobnostní a sociální výchova

Žák se orientuje ve vztahu člověka k člověku a k přírodě včetně vzájemných vlivů a potřeb

Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech

Žák rozezná přírodní prostředí ČR ve vztahu k Evropě a k Zemi

Žák umí popsat rozdíly ekosystémů a jejich lokální i celosvětový význam

Žák se orientuje v globálních tématech ochrany přírody

Žák umí předkládat hypotézy a navrhnout řešení problémů ohledně globálních témat ochrany přírody

Žák umí vysvětlit termín udržitelný rozvoj a je schopen o něm kriticky přemýšlet a diskutovat

Environmentální výchova

Žák vnímá přírodu jako celek včetně fyzikálních, chemických, geografických a biologických souvztažností

Žák zaujímá vlastní postoj v rámci přírody a její ochrany

Mediální výchova

Žák pracuje s různými informačními zdroji

Žák umí kriticky porovnat věrohodné a nevěrohodné informace vážící se k tématům z bloku

Očekávané výstupy podle RVP

PŘÍRODOVĚDNĚ BADATELSKÝ BLOK				
ROČNÍK 6.–9.				
Vzdělávací obor: přírodopis, fyzika, zeměpis, chemie				
Vzdělávací oblast: člověk a příroda				
OBECNÁ TÉMATA A POSTUPY PRÁCE V PBB				
Očekávané výstupy Žák	Učivo	Nosné téma	Průřezové téma	Komentáře a dodatky (nezávazné)
využívá různé metody poznávání přírody všemi smysly.	Praktické metody poznávání přírody všemi smysly a pomůckami: lupou, mikroskopem, dalekohledem, použití klíčů, herbářů, sbírek, moderních technologií jako online databází a aplikací. Tvorba protokolů k pokusům, pozorování a měření.	DEMONSTRACE ANALOGIE PROŽITEK BÁDÁNÍ MODELOVÁNÍ OBJEVOVÁNÍ MAPOVÁNÍ HLEDÁNÍ SOUVISLOSTÍ	Environmen- tální výchova	V každém ročníku exkurze a semináře, vždy navazující na všechna probraná témata s přesahem do ročníků předchozích (viz níže v poznámkách) Vícedenní exkurze na konci školního roku (odvozeno od aktuálních podmínek a možností).
rozumí základní geografické, topografické a kartografické terminologii a umí ji s porozuměním používat. Organizuje a přiměřeně hodnotí geografické informace a zdroje dat z dostupných kartografických produktů a elaborátů.	Komunikační geografický a kartografický jazyk (plošné útvary, sítě, povrchy, plány, mapy, jazyk map, symboly a vysvětlivky).			

	Glóbus, měřítko glóbu a map, zeměpisná síť, včetně poledníků a rovnoběžek, orientace v mapách			
ovládá základy praktické topografie a orientace v terénu, aplikuje v terénu praktické postupy při pozorování, zobrazování a hodnocení krajiny a uplatňuje v praxi zásady bezpečného pohybu a pobytu ve volné přírodě.	Cvičení a pozorování v terénu místní krajiny, orientační body, jevy, pomůcky a přístroje, určování světových stran, pohyb podle mapy a azimutu, odhad vzdáleností a výšek objektů v terénu, schématické náčrty. Živelní pohromy, opatření proti nim, chování a jednání při nebezpečí živelních pohrom v modelových situacích (praktické příklady z domova i ze světa).			Aktivizační hodiny, práce v terénu.
rozpozná podle charakteristických vlastností vybrané nerosty a horniny s použitím určovacích pomůcek.	Nerosty a horniny, vznik, vlastnosti a kvalitativní třídění, praktický význam, vybrané nerosty a horniny a jejich využití. Práce s pomůckami na určení druhu nerostu a jeho zařazení.	MATERIÁL KOLEM NÁS ZDROJE ENERGIE ZEMĚ V POHYBU PŘETVÁŘENÍ ZEMĚ		Návštěva geologické sbírky v muzeu, či přímo katedry geologie na PřF UK.
rozlišuje důsledky vnitřních a vnějších geologických dějů, včetně geologického oběhu hornin i oběhu vody.	Vznik a stavba Země. Vnější a vnitřní geologické procesy, jejich příčiny a důsledky. Litosféra. Složení a vlastnosti půdy, její význam. Vývoj zemské kůry a organismů na Zemi, geologické změny, vznik života, výskyt typických organismů a jejich přizpůsobení prostředí. Koloběh vody.	PODNEBÍ A POČASÍ KLIMATICKÁ ZMĚNA MITIGACE A ADAPTACE PRVNÍ ORGANISMY NA ZEMI OD TRILOBITA K ČLOVĚKU ZNEČIŠTĚNÍ VODY A PŮDY		

na příkladech uvede význam vlivu podnebí a počasí na rozvoj a udržení života na Zemi.	Podnebí a počasí ve vztahu k životu. Význam vody a teploty prostředí pro život. Ochrana a využití přírodních zdrojů. Význam vrstev atmosféry pro život. Vlivy znečištění ovzduší na klimatické změny, vliv těchto změn na člověka, organismy obecně i neživou přírodu. Mimořádné události, přírodní katastrofy, příklady v ČR a ve světě. Ochrana před přírodními katastrofami a jejich prevence.			
popíše změny v přírodě vyvolané člověkem a objasní jejich důsledky. Poznává kladné a záporné změny v přírodě vyvolané člověkem a má základní vědomosti o přírodě a vztahem člověka k přírodě.	Vzájemné vztahy mezi organismy a jejich prostředím. Biotické a abiotické faktory prostředí Ochrana přírody a životního prostředí, lokální a globální problémy a jejich možná řešení. Vliv člověka na přírodu, vliv přírody na člověka.	DOPADY LIDSKÉ ČINNOSTI CHEMIE V KUCHYNI A NA TALÍŘI CHEMIE NA PO-LÍCH A ZAHRA-DÁCH VÝDOBYTKY CIVILIZACE KVAŠENÍ LÉČIVA A VITAMÍNY UHLÍK NEJEN V UHLÍ KYSELÉ DEŠTĚ SKLENÍKOVÉ PLYNY HYGIENA	Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech. Osobnostní a sociálních výchova.	Výjezd v rámci poznání future farming.

PŘÍRODOVĚDNĚ BADATELSKÝ BLOK				
ROČNÍK 6.–9.				
Vzdělávací obor: přírodopis				
Vzdělávací oblast: člověk a příroda				
Očekávané výstupy Žák	Učivo	Nosné téma	Průřezové téma	Komentáře a dodatky (ne- závazné)
OBECNÁ BIOLOGIE, BIOLOGIE ŽIVOČICHŮ A ZÁKLADY EKOLOGIE				
rozlišuje projevy a podmínky života na Zemi, orientuje se v daném přehledu vývoje organismů.	Vznik života a jeho význam.	ŽIVOT A JEHO PROJEVY	Osobnostní a sociální výchova	Pozorování v okolí školy. Rozdíly mezi živou a neživou přírodou.
vysvětlí některé teorie o vzniku života na Zemi.	Názory na vznik života.	PODMÍNKY ŽIVOTA HMOTA		Parlament – nácvik diskuse na téma různých teorií.
odvodí na základě vlastního pozorování charakteristické morfologické znaky a projevy chování živočichů, odvodí jejich přizpůsobení danému prostředí.	Výživa, dýchání, růst, rozmnožování, vývin, reakce na podněty, některé interakce mezi živočichy, projevy chování živočichů.	ČÁSTICOVÉ SLOŽENÍ LÁTEK VLASTNOSTI LÁTEK TĚLESA SMĚSI	Environmentální výchova	Projektová výuka: modelové organismy, zpracování projektu ponecháno iniciativě žáků.
rozliší jednotlivé základní skupiny živočichů, rozlišuje mezi mnohobuněčnými a jednobuněčnými organismy.	Nebuněčné organismy, buňka, typy buněk, stavba buněk živočichů, rostlin a hub, buněčné organely, funkce organel (úvod)	SKUPENSTVÍ A JEHO PROMĚNY ENERGIE VODA		Tvorba schémat živočišné říše, tzn. úvod do taxonomie, seznámení se s vlastním pojmem.
porovná vnější a vnitřní stavbu vybraných živočichů, zařazuje je do hlavních taxonomických skupin, odvodí typ prostředí organismů v souvislosti s jejich stavbou.	Stavba těla, tkáň, orgány a orgánové soustavy. Vývoj, vývin (úvod) a systém živočichů. Základní zástupci jednotlivých skupin živočichů: prvoci, bezobratlí: žahavci, ploštěnci, hlísti, měkkýši, kroužkovci, členovci, strunatci: paryby, ryby, obojživelníci, plazi, ptáci, savci.	VZDUCH PŮDA BUŇKA OD MNOHOBUNĚČNOSTI K SPECIALIZACI FOTOSYNTÉZA		Pokračování projektové výuky.
zhodnotí význam živočichů v přírodě i pro člověka, uplatňuje zásady bezpečného chování ve styku se živočichy v jejich přirozeném		ORGANISMY A PROSTŘEDÍ BIOLOGICKÁ ROVNOVÁHA	Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech.	Celodenní výjezd do ZOO /záchranné stanice, de-

prostředí i v prostředí umělém.		EKOSYSTÉM		bata s chovateli, dle možností vstup přímo do zázemí. Příklady nevhodně vedeného chovu. Úvod do legislativy.
odvodí význam pojmu „welfare“ a vysvětlí ho na praktickém příkladu. Rozlišuje volně žijící zvířata, zvířata v zajetí, domestikovaná zvířata, vysvětlí pojem laboratorní zvíře, hospodářské zvíře a uvede příklady.		DOMESTIKACE		
		VZTAH ČLOVĚKA K PŘÍRODĚ		
		ŽIVOTNÍ STRATEGIE ORGANISMŮ		
		SÍLY TEKUTIN A PEVNÝCH TĚLES		
uvede příklady výskytu organismů v místě bydliště a v ČR v určitém prostředí a vztahy mezi nimi.		STAVBA A PROCESY ŽIVÝCH SYSTÉMŮ (ŽIVOČICHOVÉ, HOUBY A LIŠEJNÍKY, ROSTLINY)		
objasní základní principy některého vybraného ekosystému.		ORIENTACE V ČASE A PROSTORU (gravitace, světlo, teplota, vlhkost)		
vysvětlí podstatu jednoduchých potravních řetězců v různých ekosystémech v ČR, popíše rozdíl mezi ekosystémy mírného pásu a ekosystémy na různých místech na Zemi vzhledem k přírodním podmínkám.	Vzájemné vztahy mezi organismy samými a mezi organismy a prostředím, populace, společenstva, ekosystémy, způsoby výživy, potravní řetězce.	DÝCHÁNÍ	Environmentální výchova	Průřez s „předmětem“ úvod do chemie, tok látek v ekosystémech. Možnost dalšího projektu. Důraz na rozdíl mezi ekosystémem, společenstvem, populací.
OBECNÁ BIOLOGIE, BIOLOGIE HUB A ROSTLIN, ZÁKLADY EKOLOGIE		TRANSPORT LÁTEK A VÝŽIVA		
		KOMUNIKACE		
		PŘITAŽLIVOST A ODPUDIVOST (magnetismus, elektrostatika, povrchové napětí)		
		KOLOBĚH ŽIVOTA		
Chápe pojem buňka živočišná, rostlinná, buňka hub.	Buňky hub, rostlinná buňka, základní charakteristiky, stavba buňky (pokračování).	FYZIKÁLNÍ DĚJE VS. CHEMICKÉ DĚJE		Navržení a stavba vlastních modelů. 3D tisk.
rozlišuje houby bez plodnic a houby s plodnicemi. Rozpozná naše nejznámější jedlé a jedovaté houby podle charakteristických znaků.	Význam a výskyt hub, zásady sběru a konzumace hub, první pomoc při otravě. Historicky významné objevy spjaté s houbami a látkami významnými pro člověka.			Hygiena pobytu venku. Psychotropní látky. Farmaka, oděvní průmysl. Možnost výjezdu do Srbska u Prahy.

odvodí rozdíl mezi houbou a lišejníkem.	Výskyt a význam lišejníků v obecném kontextu.		Vztahy mezi organismy, pokus s terčovkou bublinatou.
na základě vlastního pozorování odvodí uspořádání rostlinného těla (od buňky přes rostlinná pletiva až k jednotlivým orgánům), vysvětlí pojem cévní svazek. Popíše vybranou rostlinu a její orgány, rozlišuje orgány vegetativní a generativní.	Stavba a význam jednotlivých částí rostlin (kořen, stonek, list, květ, semeno, plod).		
vysvětlí princip základních rostlinných fyziologických procesů a jejich praktický význam pro člověka při pěstování.	Výživa rostlin, dýchání, fotosyntéza, koloběh uhlíku, koloběh dusíku, hospodářsky významné druhy rostlin, ochrana významných druhů rostlin.		
rozlišuje základní systematické skupiny rostlin a rozlišuje typické znaky skupin, určuje jejich zástupce za pomoci klíčů, atlasů a moderních technologií.	Mechorosty, kapradorosty, nahosemenné a krytosemenné rostliny (jednoděložné a dvouděložné). Určování druhů v bezprostředním okolí, kontext v rámci rostlinných společenstev v ČR.		
Aplikuje praktické metody poznávání přírody, dodržuje pravidla bezpečnosti práce a chování při průzkumu přírody.	Zajímavé exotické druhy rostlin (hospodářsky a kulturně významné druhy).		Návštěva botanické zahrady / institut tropů a subtropů v pražské Troji. Práce s ICT i různými typy klíčů. Taxonomie pokračování.

uvede příklady výskytu rostlin, živočichů a hub v daných ekosystémech ČR a střední Evropy. objasní základní principy některých ekosystémů ČR a střední Evropy. Vysvětlí podstatu složitějších potravních řetězců popíše rozdíl mezi ekosystémy mírného pásu a ekosystémy na různých místech na Zemi vzhledem k přírodním podmínkám.	Vzájemné vztahy mezi organismy z hlediska výživy, mutualismus, parazitismus, společenstva, ekosystémy a složitější potravní řetězce.		Propojení učiva 2 ročníků – projekt ekosystém, porovnání s původním projektem, demonstrace prohloubení souvislostí.
--	---	--	--

Vzdělávací obor: zeměpis				
Očekávané výstupy Žák	Učivo	Nosné téma	Průřezové téma	Komentáře a dodatky (nezávazné)
ČESKÁ REPUBLIKA				
vymezí a lokalizuje místní oblast podle bydliště, nebo školy a charakterizuje přírodní, hospodářské a kulturní poměry místního regionu.	Místní region: zeměpisná poloha, kritéria pro vymezení místního regionu, vztahy k okolním regionům, přírodní a socioekonomické charakteristiky s důrazem na specifika regionu důležitá pro jeho další rozvoj (potenciál × bariéry). Zeměpisná poloha ČR, rozloha, členitost povrchu, přírodní poměry a zdroje. Regiony ČR: územní jednotky státní správy a samosprávy, krajské členění, kraj místního regionu, přeshraniční spolupráce se sousedními státy v euroregionech. Obyvatelstvo: základní geografické, demografické a hospodářské charakteristiky, sídelní poměry.			Aktivizační hodiny – poloha států na základě tvoření živé mapy spolu se žáky.
určí zeměpisnou polohu a rozlohu České republiky a sousedních států.				Zaměření nejen na bydliště/školu, ale i na širší rodinné vztahy a vazby ve třídě.
rozlišuje přírodní podmínky ČR, popíše povrch a jeho členitost.				
uvede hlavní údaje o rozmístění obyvatelstva, vyhledá na mapách jednotlivé kraje České republiky a charakterizuje hospodářské poměry, přírodní zvláštnosti a kulturní zajímavosti.				
uvádí příklady účasti a působnosti České republiky ve světových mezinárodních			Výchova demokratického občana	Napojení na legislativu v biologii a její rozšíření. Dny

a nadnárodních institucí, organizací a integrací států.	Rozmístění hospodářských aktivit, sektorová a odvětvová struktura hospodářství; transformační společenské, politické a hospodářské procesy, jejich územní projevy a dopady. Hospodářské a politické postavení ČR v Evropě a ve světě, zapojení do mezinárodní dělby práce a obchodu.			mokřadů, den Země atd.
ZEMĚ				
objasní důsledky pohybu Země, uvádí příklady působení vnitřních a vnějších procesů v přírodní sféře a jejich vlivu na přírodu, člověka a lidskou společnost.	Země jako vesmírné těleso (tvar, velikost, pohyby, roční období, čas obecně), krajinná sféra přírodní a hospodářská, systém přírodní sféry na planetární (geografické pásy, šířková pásma, výškové stupně) a regionální úrovni (přírodní oblasti).			Aktivizační hodiny, živé modely ve skupinách či v celé třídě. Spojení s fyzikou a časem + gravitací.
vyhledá na různých typech map jednotlivé světadíly a oceány. Porovnává a přiměřeně hodnotí polohu, rozlohu, přírodní, kulturní a hospodářské poměry, zvláštnosti a podobnosti, potenciál a bariéry jednotlivých světadílů, oceánů, vybraných světových makroregionů a vybraných modelových států. Charakterizuje polohu, rozlohu, přírodní, kulturní společenské, politické a hospodářské poměry vybraných územních celků.	Světadíly, oceány, makroregiony světa, jejich charakteristika z hlediska přírodních a socioekonomických poměrů s důrazem na vazby a souvislosti. Vybrané modelové přírodní, společenské, politické, hospodářské a environmentální problémy modelových regionů světa a možnosti jejich řešení.		Mediální výchova Environmentální výchova	

Vzdělávací obor: fyzika				
Očekávané výstupy Žák	Učivo	Nosné téma	Průřezové téma	Komentáře a dodatky (nezávazné)
LÁTKY A TĚLESA				
měří vhodně zvolenými měřidly některé důležité fyzikální veličiny charakterizující látky a tělesa.	Úvod do studia fyziky včetně významných osobností a historických objevů. Měřené veličiny: délka, objem, hmotnost, teplota a její změna, čas. Hustota látek. Převody jednotek. Atom a jeho stavba, molekula. Fyzikální zákony. Obecně: Gravitační síla. Elektrické vlastnosti látek, magnetické vlastnosti látek. Skupenství látek: souvislost skupenství látek s jejich částicovou stavbou, difúze.		Osobnostní a sociální výchova	Vytvoření vlastní laboratoře, návrhy žáků, tvorba jednoduchých pomůcek či navržení hypotéz a jejich ověření ve třídě / venku.
uveče konkrétní příklady jevů dokazujících, že se částice neustále pohybují a vzájemně na sebe působí.				Brownův pohyb, tepelné jevy – úvod. Změna teplot kapalin. Sklo, kovy.
předvídá změnu délky či objemu tělesa při dané změně teploty tělesa (objemová a délková roztažnost).				
využívá s porozuměním vztah mezi hustotou, hmotností a objemem při řešení praktických problémů.				
POHYB TĚLES, SÍLY				
rozezná, že je těleso v klidu či pohybu vůči jinému tělesu.	Rovnoměrný a nerovnoměrný pohyb těles. Přímočarý a křivočarý pohyb těles. Gravitační pole a gravitační síla (přímá úměrnost mezi gravitační silou a hmotností tělesa). Newton. Tlaková síla a tlak (a vztah mezi nimi spolu s návazností na obsah plochy, na niž síla působí). Třecí síla (smykové tření, ovlivňování velikosti třecí síly v praxi).			Aktivizační hodiny.
zná vztah mezi rychlostí, dráhou a časem u rovnoměrného přímočarého pohybu těles při řešení jednoduchých problémů.				
určí v konkrétní jednoduché situaci druhy sil působící na těleso, jejich velikost, směr a výslednici.				

	Výpočty výslednic dvou sil stejných a opačných směrů.			
MECHANICKÉ VLASTNOSTI TEKUTIN				
využívá poznatky o zákonitostech tlaku v klidných tekutinách pro řešení konkrétních praktických úkolů	Pascalův zákon. Hydrostatický a atmosférický tlak (souvislosti mezi tlaky, hloubkou, a hustotou kapaliny, souvislosti atmosférického tlaku s některými procesy v atmosféře). Archimédův zákon, vztlaková síla, potápění, vznášení se a plování těles v kapalinách.			Návaznost s tématem počasí v zeměpisu. Témata: voda vzduch a civilizace. Kapilární jevy – obarvení cévních svazků v rostlinách.

CHEMIE (ÚVOD DO STUDIA PRO 6.-7. ROČNÍK, PŘÍMÁ NAVÁZANOST NA UČIVO BIOLOGIE, FYZIKY A ZEMĚPISU, PROVAZUJE SE S PŘEDMĚTY POMOCÍ NOSNÝCH TÉMAT)

Žák určí společné a rozdílné vlastnosti látek, rozlišuje mezi směsí látek a látkou samotnou. Navrhne postupy a prakticky provede oddělování složek směsí o známém složení; uvede příklady oddělování složek v praxi. Rozliší různé druhy vody a uvede příklady jejich výskytu a použití, uvede příklady znečišťování vody a vzduchu. Žák používá pojmy atom a molekula, prvek a sloučenina ve správných souvislostech. Orientuje se v periodické soustavě chemických prvků, rozpozná vybrané kovy a nekovy a usuzuje na jejich možné vlastnosti.	Vlastnosti látek: hustota, rozpustnost, tepelná a elektrická vodivost, vliv atmosféry na vlastnosti a stav látek. Oddělování složek směsí (usazování, filtrace, destilace, krystalizace, sublimace). Různorodé, stejnorodé roztoky, koncentrace, koncentrovanější, zředěnější, nasycený a nenasycený roztok. Voda: destilovaná, pitná, odpadní, výroba pitné vody, čistota vody. Vzduch: složení, čistota ovzduší, ozonová vrstva. Částicové složení látek, pojmy molekuly, atom, atomové jádro, protony, neutrony, elektronový obal. Změny částicového složení látek v chemických reakcích, elektrony. Prvky: názvy a značky vybraných prvků, vlastnosti a použití vybraných prvků, skupiny a periody v periodické soustavě chemických prvků; protonové číslo. Chemické sloučeniny, chemická vazba.
---	---

PŘÍRODOVĚDNĚ BADATELSKÝ BLOK				
ROČNÍK 6.-9.				
Vzdělávací obor: přírodopis				
Vzdělávací oblast: člověk a příroda				
Očekávané výstupy Žák	Učivo	Nosné téma	Průřezové téma	Komentáře a dodatky (nezávazné)
BIOLOGIE ČLOVĚKA A GENETIKA				
určí polohu a objasní stavbu a funkci orgánů a orgánových soustav lidského těla, vysvětlí vztahy mezi nimi. Charakterizuje hlavní etapy vývoje člověka. Popíše vznik a vývin jedince.	Fylogeneze a ontogeneze člověka. Anatomie a fyziologie člověka, stavba a funkce jednotlivých částí lidského těla, orgány, orgánové soustavy: opěrná soustava, pohybová soustava, oběhová soustava, dýchací soustava, trávicí soustava, vylučovací soustava, rozmnožovací soustava, řídicí soustava, nervová činnost.	PŘEDKOVÉ ČLOVĚKA POTOMSTVO STAVBA A PROCESY ŽIVÝCH SYSTÉMŮ (ČLOVĚK VS. JINÍ ŽIVOČICHOVÉ) OPORA A POHYB HOMEOSTÁZE ORIENTACE V PROSTORU A V ČASE (migrace, biologické rytmy, smysly)	Environmen- tální výchova Výchova k myš- lení v evrop- ských a globál- ních souvislos- tech.	Exkurze na pi- tevenu. Propo- jení s fyzikou a chemií. Meziročníkový seminář na téma sexualita. Pohlavní vývoj, dospívání.
uvede příklady dědičnosti v praktickém životě.	Podstata dědičnosti, přenos dědičných informací, gen, křížení.	KOMUNIKACE		
popíše stavbu viru, odvodí rozdíly mezi virem a bakterií.	Viry a bakterie, výskyt, význam, praktické využití.	TRANSPORT LÁTEK A INFORMACÍ		
uvede na příkladech z běžného života význam virů a bakterií v přírodě i pro člověka, rozliší příčiny, případně příznaky běžných nemocí a uplatňuje zásady jejich prevence.	Příčiny, příznaky a praktické zásady a postupy při léčbě. Závažná poranění a traumata, epidemie, pandemie. Historický kontext nemocí člověka.	PŘEMĚNA LÁTEK ENERGIE BARIÉRA MEZI ORGANISMEM A PROSTŘEDÍM SOUSTAVY DĚDIČNOST NEMOCI +/- VIRŮ, BAKTERIÍ		Seminář první pomoci s praktickým nácvikem (úrazy při sportu, nehody atd.)

Vzdělávací obor: zeměpis

Očekávané výstupy Žák	Učivo	Nosné téma	Průřezové téma	Komentáře a dodatky (nezávazné)
posoudí na přiměřené úrovni prostorovou organizaci světové populace a posoudí, jak přírodní podmínky souvisejí s funkcí lidského sídla, pojmenuje obecné základní geografické znaky sídel a vyhledá na mapách nejznámější turistické a rekreační oblasti. Zhodnotí přiměřeně strukturu, složky a funkce světového hospodářství, lokalizuje na mapách hlavní světové surovinové a energetické zdroje. Porovnává předpoklady a hlavní faktory pro územní rozmístění hospodářských aktivit. Porovnává státy světa a zájmové integrace států světa na základě podobných a odlišných znaků. Lokalizuje na mapách jednotlivých světadílů hlavní aktuální geopolitické změny a politické problémy v konkrétních světových regionech.	Obyvatelstvo světa (základní charakteristiky). Globalizační společenské, politické a hospodářské procesy (aktuální poměry současného světa, sídelní systémy, urbanizace, suburbanizace). Světové hospodářství (sektorová a odvětvová struktura, územní dělba práce, ukazatele rozvoje a životní úrovně). Regionální společenské, politické a hospodářské útvary (porovnávací kritéria: národní a mnohonárodnostní státy, části států, správní oblasti, kraje, města, aglomerace, hlavní a periferní hospodářské oblasti světa, politická, bezpečnostní a hospodářská seskupení států, geopolitické procesy, hlavní světová konfliktní ohniska).		Environmentální výchova Mediační výchova Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech	Problematika rozvojových a rozvinutých oblastí světa, rozdíly v zalidnění. Politika udržitelnosti. Lidé a zdroje. Porovnání průmyslu a zemědělství ČR ve vztahu ke světu ve 20. století a v současnosti. Projekt pro návrhy různých řešení, či vylepšení současné situace buď v ČR, nebo vybrané jiné zemi. Návaznost na HBB.
pojmenuje různé krajiny jako součást pevninské části krajinné sféry, rozliší na konkrétních příkladech specifické znaky a funkce krajin, uvede příklady přírodních a kulturních krajinných složek a uvádí na vybraných příkladech závažné důsledky a rizika přírodních a společenských vlivů na životní prostředí.	Krajina (přírodní a společenské prostředí, typy krajin). Vztah přírody a společnosti (udržitelný život a rozvoj, zásady ochrany přírody a životního prostředí, chráněná území, globální environmentální problémy lidstva).		Environmentální výchova Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech	Návaznost na HBB.

Vzdělávací obor: fyzika

Očekávané výstupy Žák	Učivo	Nosné téma	Průřezové téma	Komentáře a dodatky (nezávazné)
ELEKTROMAGNETICKÉ A SVĚTELNÉ DĚJE				
sestaví podle schématu jednoduchý elektrický obvod a vyjmenuje zdroje elektrického proudu. Rozliší vodič, izolant a polovodič na základě analýzy jejich vlastností. Využívá prakticky poznatky o působení magnetického pole na magnet a cívku s proudem a o vlivu změny magnetického pole v okolí cívky na vznik indukovaného napětí v ní. Zná zásady bezpečnosti při práci s elektrickými přístroji a zařízeními. Umí pojmenovat různé druhy magnetů, odlišit je a popsat jejich praktické využití. Zná způsob šíření světla ve stejnorodém optickém prostředí, rozliší spojnou čočku od rozptylkou a zná jejich využití. Rozpozná, zda těleso je či není zdrojem světla.	Elektrický obvod: zdroj napětí, spotřebič, spínač. Elektrické a magnetické pole: elektrická a magnetická síla, elektrický náboj, tepelné účinky elektrického proudu, elektrický odpor. Stejnoseměrný proud, elektromotor, transformátor. Bezpečné chování při práci s elektrickými přístroji a zařízeními. Světlo: vlastnosti světla, rychlost světla ve vakuu a v různých prostředích. Zobrazení odrazem na rovinném, dutém a vypuklém zrcadle (kvalitativně), zobrazení lomem tenkou spojkou a rozptylkou (kvalitativně), rozklad bílého světla hranolem. Stín, zatmění Slunce a Měsíce.			Aktivizační hodina, projekt. Exkurze. Návrat k tématu vesmírná tělesa ve Vesmíru. Laboratorní práce – lom světla, výroba vlastních pomůcek.
ZVUKOVÉ DĚJE				
rozpozná zdroje zvuku, jeho šíření a odraz. Posoudí vliv nadměrného hluku na životní prostředí a také na zdraví člověka.	Vlastnosti zvuku: látkové prostředí jako podmínka vzniku šíření zvuku, rychlost šíření zvuku v různých prostředích, odraz zvuku na překážce, ozvěna, pohlcování zvuku.			Výroba kokosového telefonu. Diskuse na téma šíření vzduchu mimo atmosféru. Vokalizace v živočišné říši, souvislost s prostředím.

VESMÍR A ENERGIE				
objasní pohyb planety Země kolem Slunce a pohyb měsíce kolem Země. Zná planety sluneční soustavy a jejich postavení vzhledem ke Slunci. Osvojí si základní vědomosti o Zemi jako vesmírném tělese a jejím postavení ve vesmíru.	Sluneční soustava. Teorie vzniku vesmíru. Hlavní složky Sluneční soustavy. Měsíční fáze. Fyzikální vztahy Slunce-Země-Měsíc. Slapové jevy.			Návaznost na úvod k Vesmíru z bloku Zeměpisu v 6.-7. ročníku
využívá s porozuměním vztah mezi výkonem, vykonanou prací a časem. Zhodnotí výhody a nevýhody využívání různých energetických zdrojů z hlediska vlivu na životní prostředí.	Formy energie: pohybová a polohová energie, vnitřní energie, elektrická energie a výkon. Výroba a přenos elektrické energie. Jaderná energie, štěpná reakce, jaderný reaktor, jaderná elektrárna, ochrana lidí před radioaktivním zářením. Přeměny skupenství, tání a tuhnutí, vypařování a kapalnění. Hlavní faktory ovlivňující vypařování a teplotu varu kapaliny. Obnovitelné a neobnovitelné zdroje energie.			Stroje/živi tvorové. Svalová práce. Seminář na téma alternativních zdrojů energie. Legislativa EU. Parlament na téma „Green deal“.

Vzdělávací obor: chemie				
Očekávané výstupy Žák	Učivo	Nosné téma	Průřezové téma	Komentáře a dodatky (nezávazné)
POZOROVÁNÍ, POKUS A BEZPEČNOST PRÁCE				
pracuje bezpečně s vybranými dostupnými a běžně používanými látkami a hodnotí jejich rizikovost. Posoudí nebezpečnost vybraných dostupných látek, se kterými zatím pracovat nesmí.	Zásady bezpečné práce: ve školní pracovně (laboratoři) i v běžném životě. Nebezpečné látky a přípravky: H-věty, P-věty, piktogramy a jejich význam.			Aktivizační hodiny – třídní laboratoř. Přírodní zdroje rizikových látek a látky uměle vytvořené. Přeměna jedné látky v jinou.
SMĚSI				
rozlišuje směsi a chemické látky. Vypočítá složení roztoků, připraví roztok daného složení. Vysvětlí základní faktory ovlivňující rozpouštění pevných látek. Navrhne postup a prakticky ověří pokusem oddělování složek směsí o známém složení, uvede příklady oddělování složek v praxi. Rozliší různé druhy vody. Uvede příklady jejího výskytu a použití, uvede příklady znečišťování vody a vzduchu. Používá pojmy atom a molekula, prvek a sloučenina ve správných souvislostech.	Hmotnostní zlomek, koncentrace roztoku, koncentrovanější, zředěnější, nasycený a nenasyčený roztok. Oddělování složek směsí (usazování, filtrace, destilace, krystalizace, sublimace). Voda: destilovaná voda, pitná, odpadní. Výroba pitné vody, čistota vody. Vzduch: složení, čistota ovzduší, ozonová vrstva. Chemické sloučeniny, chemická vazba, názvosloví jednoduchých anorganických a organických sloučenin.		Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech Environmentální výchova	Havárie, nácvik modelových krizových situací. 3D tisk vybraného atomu.

ČÁSTICOVÉ SLOŽENÍ LÁTEK A CHEMICKÉ PRVKY				
CHEMICKÉ REAKCE				
rozliší a zapíše rovnici výchozí látky a produkty chemických reakcí. Uvede příklady prakticky důležitých chemických reakcí, provede jejich klasifikaci a zhodnotí jejich využívání. Odvodí na základě svých znalostí typ reakce. Aplikuje poznatky o faktorech ovlivňujících průběh chemických reakcí v praxi. Předchází nebezpečným situacím při práci s chemickými sloučeninami a dbá pravidel bezpečnosti při styku se sloučeninami v běžném životě.	Chemická reakce: zákon zachování hmotnosti, chemické rovnice, látkové množství, molární hmotnost. Faktory mající vliv na průběh reakce: teplota, plošný obsah povrchu výchozích látek, katalýza.			
ANORGANICKÉ SLOUČENINY				
porovná vlastnosti a použití vybraných prakticky významných oxidů, kyselin, hydroxidů a solí. Posoudí vliv významných zástupců těchto látek na životní prostředí. Orientuje se na stupnici pH, změří reakci roztoku univerzálním indikátorem a uvede příklady uplatňování neutralizace v praxi.	Oxidy: názvosloví, vlastnosti a použití vybraných významných oxidů. Kyseliny a hydroxidy: kyselost a zásaditost roztoků, vlastnosti, vzorce, názvy a použití vybraných významných kyselin a hydroxidů. Soli kyslíkaté a nekyslíkaté: vlastnosti, použití vybraných solí, oxidační číslo, názvosloví, vlastnosti a použití vybraných halogenidů.			Exkurze to Technoparku VŠCHR v Kralupech nad Vltavou.

ORGANICKÉ SLOUČENINY				
rozliší nejjednodušší uhlovodíky, uvede jejich zdroje, vlastnosti a použití. Rozliší vybrané deriváty uhlovodíků, uvede jejich zdroje, vlastnosti a použití Zhodnotí užívání fosilních paliv a vyráběných paliv jako zdrojů energie. Uvede příklady produktů průmyslového zpracování ropy. Uvede příklady zdrojů bílkovin, tuků, sacharidů a vitaminů.	Uhlovodíky: příklady významných alkanů, uhlovodíků s vícenásobnými vazbami. Aromatické uhlovodíky. Deriváty uhlovodíků: příklady významných alkoholů a karboxylových kyselin. Paliva: ropa, uhlí, zemní plyn, průmyslově vyráběná paliva. Přírodní látky: zdroje, vlastnosti a příklady funkcí bílkovin, tuků, sacharidů a vitaminů.			Indikace určitých látek v potravinách.
CHEMIE A SPOLEČNOST				
Žák zhodnotí využívání prvotních a druhotných surovin z hlediska trvale udržitelného rozvoje na Zemi. Žák aplikuje znalosti o principech hašení požárů na řešení modelových situací z praxe. Žák se orientuje v přípravě a využívání různých látek v praxi a jejich vlivech na životní prostředí a zdraví člověka.	Chemický průmysl v ČR: výroby, rizika v souvislosti s životním prostředím, recyklace surovin, koroze. Průmyslová hnojiva. Tepelně zpracovávané materiály: cement, vápno, sádra, keramika. Plasty a syntetická vlákna, jejich vlastnosti, použití, likvidace. Detergenty. Pesticidy a insekticidy. Hořlaviny: význam tříd nebezpečnosti. Léčiva a návykové látky.		Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech Environmentální výchova	Návaznost na HBB, politická situace ve světě. Diskuse. Požár v Austrálii v roce 2019, hořící Sibiř, České Švýcarsko, situace v roce 2022 a dnes. Uzpůsobení fauny a flory vysokým teplotám. Užitečnost/riziko ohně pro vybrané druhy.

5.1.7 UMĚNÍ A KULTURA

Cíle:

1. Pochopení umění jako specifického způsobu poznání a užívání jazyka umění jako svébytného prostředku komunikace.
2. Chápat umění a kulturu v jejich vzájemné provázanosti jako neoddělitelné součásti lidské existence.
3. Spoluvytvářet vstřícnou a podnětnou atmosféru pro tvorbu, pochopení a poznání uměleckých hodnot v širších Sociálních a kulturních souvislostech.
4. Snažit se o tolerantní přístup k různorodým kulturním hodnotám současnosti a minulosti, i kulturním projevům a potřebám různorodých skupin a národností.
5. Uvědomit si sebe samého jako svobodného jedince.

Specifikum oblasti:

Vzdělávání v této oblasti přináší umělecké osvojování světa s estetickým účinkem. Dochází k rozvíjení specifického cítění, tvořivosti, vnímavosti jedince k uměleckému dílu a jeho prostřednictvím k sobě samému i k okolnímu světu.

Oblast je členěna na předměty:

- Výtvarná výchova
- Hudební výchova

VÝTVARNÁ VÝCHOVA

Charakteristika vyučovacího předmětu

Těžiště a hlavní cíl Výtvarné výchovy je přímo v jejích hodinách, v přímém prožívání a aktivní činnosti žáků. Zkušenosti a poznatky získané v těchto hodinách se ukládají i vybavují individuálně a jejich vliv na vývoj a formování osobnosti žáka je v běžných podmínkách školy vlastně neměřitelný. Formou bezprostředního prožitku nacházejí žáci cestu k vlastnímu pohledu na svět i způsob vlastního aktivního uchopení skutečnosti. Různé způsoby výtvarného vyjadřování jsou především prostředkem tohoto aktivního vnímání světa. Slovní formulace myšlenek vede k rozvážnosti ve vyslovování soudů, k otevřenosti a toleranci vůči výsledkům duševního procesu jiného člověka. Veškerá odpovědnost za smysl výuky výtvarné výchovy leží na učiteli. Učitel je žáků průvodcem, partnerem v dialogu, on vytváří v hodinách uvolněnou tvůrčí atmosféru, která je podmínkou pro svobodné vyjadřování. V myšlenkově provázaném a koncepčně sestaveném plánu práce je rozhodující, co chce učitel žákům sdělit, k čemu chce obrátit jejich pozornost. Cesty, které si pro svá sdělení zvolí, berou ohled na věkové zvláštnosti žáků a jsou dány vzděláním, zkušeností, nadšením, osobními zálibami učitele, a nakonec i podmínkami školy. Při mnoha příležitostech je ve výuce bezprostředně propojena výtvarná a hudební složka umění. Oba vyučovací předměty se do výuky integrují, vzájemně se obohacují, umožňují žákům

rozvoj v takové umělecké sféře, která je bližší jejich možnostem i potenciálu dalšího rozvoje.

Obsahové vymezení, časová dotace a organizace výuky

Předmět je na prvním stupni vyučován od 1. do 5. ročníku, s celkovou časovou dotací 7 hodin. Z toho 1 hodina v prvním ročníku, 1 hodina ve druhém ročníku, 2 hodiny ve třetím ročníku, 2 hodiny ve čtvrtém ročníku a 1 hodina v pátém ročníku. Na druhém stupni činí celková časová dotace od 6. do 9. ročníku 5 hodin, tedy 1 hodiny v šestém, osmém a devátém ročníku, 2 hodiny v sedmém ročníku.

Průřezová témata

Do obsahu vyučovacího předmětu Výtvarná výchova jsou integrovány následující tematické okruhy průřezových témat:

Osobnostní a sociální výchova

Sociální rozvoj

Sebepoznání a sebepojetí – poznávání výtvarného vyjádření druhých jako zdroj poznání sebe sama, rozvoj dovedností respektovat vlastní limity, posouvání vlastních limitů, moje tělo, zdravé a vyrovnané sebepojetí

Mezilidské vztahy – empatie a pohled na svět očima druhého, chování podporující dobré vztahy

Kooperace a kompetice – odlišování situací soutěže a spolupráce, rozvoj individuálních a sociálních dovedností pro etické zvládání situací soutěže

Osobnostní rozvoj

Rozvoj schopností poznávání – cvičení smyslového vnímání a jeho reprodukce

Kreativita – rozvoj schopností a dovedností výtvarného vyjádření, rozvoj vlastního výtvarného projevu, vytváření pravidel a jejich kreativní využívání

Psychohygiena – spojení fyzické a duševní kondice, moje psychika

Morální rozvoj

Řešení problémů a rozhodovací dovednosti – dovednosti pro řešení problémů a rozhodování z hlediska různých typů problémů a sociálních rolí

Multikulturní výchova

Multikulturalita – vzájemné obohacování lidí z různého kulturního prostředí

Lidské vztahy – tolerance, empatie, umět se vžít do role druhého

Mediální výchova

Interpretace vztahu mediálního sdělení a reality – rozdíl mezi faktickým a fiktivním obsahem

Kritické čtení a vnímání mediálních sdělení – identifikování základních orientačních prvků v textu

Očekávané výstupy podle RVP

Výtvarná výchova				
Oblast	Umění a kultura	Obor	Výtvarná výchova	Ročník 1–3
Očekávané výstupy Žák	Učivo	Ročník	Průřezové téma	Komentáře a dodatky
rozpoznává a pojmenovává prvky výtvarného vyjádření (linie, tvary, objemy, barvy, objekty); porovnává je a třídí na základě odlišností vycházejících z jeho zkušeností, vjemů, zážitků a představ.	Různé výtvarné techniky a postupy výtvarného vyjadřování, kresba, malba a prostorová tvorba hra s barvou; experimentování s různými výrazovými prostředky a materiály.	1.-3.		
v tvorbě projevuje své vlastní životní zkušenosti, uplatňuje při tom v plošném i prostorovém uspořádání linie, tvary, objemy, barvy, objekty a další prvky a jejich kombinace.		1.-3.	Osobnostní a sociální výchova	
vyjadřuje rozdíly při vnímání událostí různými smysly a pro jejich výtvarné vyjádření volí vhodné prostředky.		1.-3.	Osobnostní a sociální výchova	
podle svých schopností podá výklad výtvarného vyjádření, odlišný výklad porovnává se svojí dosavadní zkušeností.	Vnímání, pozorování, poznávání a pojmenování vlastností a cílů výtvarných projevů.	1.-3.	Multikulturní výchova	
na základě vlastních zkušeností nalézá a do komunikace zapojuje obsah výtvarných vyjádření, která samostatně vytvořil, vybral či upravil.	Vyjádření svého názoru a schopnost diskuse nad výtvarným dílem svým či jiných.	1.-3.	Osobnostní a sociální výchova	Žáci si mají uvědomit, že obsah výtvarného vyjádření není nahodilý, ale měl by být promyšlený. Je možné také sledovat, že i „bezmyšlenkovité“ použití prvků má nějakou příčinu.

Oblast	Umění a kultura	Obor	Výtvarná výchova	Ročník 4-5
Očekávané výstupy Žák	Učivo	Ročník	Průřezové téma	Komentáře a dodatky
při vlastních tvůrčích činnostech pojmenovává prvky výtvarného vyjádření, porovnává je na základě vztahů (světlostní poměry, barevné kontrasty, proporční vztahy a jiné).	Prvky vizuálně obrazného vyjádření – linie, tvary, objemy, světelné a barevné kvality, textury – jejich jednoduché vztahy (podobnosti, kontrast, rytmus), jejich kombinace a proměny v ploše, objemu a prostoru.	4.-5.		
užívá a kombinuje prvky výtvarného vyjádření ve vztahu k celku: v plošném vyjádření linie a barevné plochy.	Kresba, malba.	4.-5.	Osobnostní a sociální výchova	
užívá a kombinuje prvky výtvarného vyjádření ve vztahu k celku: v objemovém vyjádření; modelování a skulpturní postup.	Objemové výtvarné vyjádření – plastika a skulptura.	4.-5.	Osobnostní a sociální výchova	Je dobré nejprve žákům vysvětlit rozdíl mezi plastikou a skulpturou
užívá a kombinuje prvky výtvarného vyjádření ve vztahu k celku: v prostorovém vyjádření uspořádání prvků ve vztahu k vlastnímu tělu i jako nezávislý model.	Prostorová tvorba, instalace.	4.-5.	Osobnostní a sociální výchova	K vlastní tvorbě je dobré přistoupit po návštěvě expozice prostorové tvorby, respektive instalace
při tvorbě výtvarných vyjádření se vědomě zaměřuje na projevení vlastních životních zkušeností i na tvorbu vyjádření, která mají komunikační účinky pro jeho nejbližší sociální vztahy.	Výtvarné vyjádření jako nositel obsahu, významu a sdělení.	4.-5.	Mediální výchova	
nalézá vhodné prostředky pro výtvarná vyjádření vzniklá na základě vztahu zrakového vnímání k vnímání dalšími smysly, uplatňuje je v plošné, objemové i prostorové tvorbě.	Akční malba a kresba, manipulace s objekty, hmatová percepce.	4.-5.	Osobnostní a sociální výchova	
osobitost svého vnímání uplatňuje v přístup k realitě, k tvorbě a interpretaci výtvarného vyjádření; pro vyjádření nových i neobvyklých pocitů a prožitků svobodně volí a kombinuje prostředky (včetně prostředků a postupů současného výtvarného umění).	Netradiční kombinace výtvarných technik, spontánní a volná tvorba.	4.-5.		

porovnává různá pojetí i provedení výtvarného vyjádření a přistupuje k nim jako ke zdroji inspirace.	Práce s výtvarným námětem (různé přístupy ke zpracování jednoho tématu).	4.-5.		
poznává obsah výtvarných zobrazení a komunikuje o něm.	Komunikace o výtvarném zobrazení.	4.-5.		
Oblast	Umění a kultura	Obor	Výtvarná výchova	Ročník 6–9
Očekávané výstupy Žák	Učivo	Ročník	Průřezové téma	Komentáře a dodatky
vybírá, vytváří a pojmenovává složky výtvarných vyjádření a jejich vzájemných souvislostí.	Různé formy vizuálně obrazného vyjádření, barvou, kresbou, strukturou. Kresba lidské postavy. Seznámení se základními vlastnostmi barev, malba zátiší. Principy stínování předmětů, význam šerosvitu Zpracování expresivní výrazovosti pohybu.	6.-9.		Návštěvy galerií, muzeí, umělecké workshopy
zachycuje vizuální zkušenosti, své podněty z představ a fantazií.	Způsoby subjektivního obrazného vyjádření barvou, kresbou, strukturou.	6.-9.	Osobnostní a sociální výchova	
k tvorbě užívá i moderní digitální technologie (počítačovou grafiku fotografie, videa, animace).	Základy typografie plakátu a jiných tiskovin. Knižní grafika a typografie. Kompozice, fotografie, animace. Základy stříhové skladby, kresby komiksu, vizuální orientace ve filmu.	6.-9.	Mediální výchova	Propojení s IKT
interpretuje umělecká díla v kontextu historie. Zná základní umělecké styly. Zná významné osobnosti výtvarného umění a klíčová díla výtvarného umění.	Základy dějin umění od stěhování národů po současnost. Průřez dějinami architektury.	6.-9.	Multikulturní výchova	Badatelská a projektová výuka Terénní práce Návštěvy galerií a muzeí Moderní výtvarné umění, streetart apod.
interpretuje umělecká díla na základě svých osobních zkušeností a prožitků.	Působení vybraných výtvarných a grafických vizuálních vyjádření na jedince.	6.-9.	Osobnostní a sociální výchova	Úzké propojení s hudebními prožitky
zhodnotí a prezentuje výsledek své tvorby.	Komunikační účinek samostatně vytvořených výtvarných vyjádření. Sebevycházení konkrétním i abstraktním uměním.	6.-9.		

HUDEBNÍ VÝCHOVA

Charakteristika vyučovacího předmětu

Hudební výchova může být předmětem uvolnění, radosti, citového prožitku, seberealizace, zábavy, týmové práce, při které se žáci budou učit rozpoznávat krásu umění, ctít schopnosti a výkony druhých lidí, vystupovat před spolužáky i dospělými, organizovat společenské akce, rozvíjet svou fantazii a tvůrčí schopnosti. Hudba a zpěv mohou prostupovat celým životem školy, měly by kladně motivovat žáky, navozovat dobrou náladu, zbavovat žáky bariér, snižovat negativní projevy chování, a naopak podporovat wellbeing žáků. Hudba a zpěv ovlivňují duševní stabilitu a harmonický rozvoj. Učitel může usilovat o to, aby se z žáků stali budoucí návštěvníci koncertních sálů a divadelních sálů, aby poznali souvislosti všech druhů umění a aby vhodně využívali celý komplex hudebních činností i při výtvarné, literární a tělesné výchově.

Obsahové vymezení, časová dotace a organizace výuky

Předmět je na prvním stupni vyučován od 1. do 5. ročníku, s celkovou časovou dotací 5 hodin. Z toho 1 hodina v každém z pěti ročníků. Obdobně na druhém stupni je předmět realizován 1 hodinou týdně v každém postupovém ročníku, celková hodinová dotace výuky na od 6. do 9. ročníku tedy činí 4 hodiny.

Průřezová témata

Do obsahu vyučovacího předmětu Hudební výchova jsou integrovány následující tematické okruhy průřezových témat:

Osobnostní a sociální výchova

Sociální rozvoj

Sebepoznání a sebepojetí – poznávání hudebního vyjádření druhých jako zdroj poznání sebe sama, rozvoj dovednosti respektovat vlastní limity, posouvání vlastních limitů, moje tělo, zdravé a vyrovnané sebepojetí

Mezilidské vztahy – empatie a pohled na svět očima druhého, chování podporující dobré vztahy

Kooperace a kompetice – odlišování situací soutěže a spolupráce, rozvoj individuálních a sociálních dovedností pro etické zvládání situací soutěže

Osobnostní rozvoj

Rozvoj schopnosti poznávání – cvičení smyslového vnímání a jeho reprodukce

Kreativita – rozvoj rytmického cítění, samostatné objevování možností doprovodu na jednoduché nástroje, samostatné objevování možností hudebního vyjádření, rozvoj schopnosti pohybového vyjádření, rozvoj schopností a dovedností výtvarného vyjádření, rozvoj vlastního výtvarného projevu, vytváření pravidel a jejich kreativní využívání

Psychohygienu – spojení fyzické a duševní kondice, moje psychika

Komunikace – řeč těla, zvuků a slov, dovednosti pro sdělování verbální i neverbální, cvičení pozorování a empatického a aktivního naslouchání, pohyb jako způsob vyjadřování

Morální rozvoj

Řešení problémů a rozhodovací dovednosti – dovednosti pro řešení problémů a rozhodování

z hlediska různých typů problémů a sociálních rolí

Multikulturní výchova

Multikulturalita – vzájemné obohacování lidí z různého kulturního prostředí

Lidské vztahy – tolerance, empatie, umět se vžít do role druhého

Mediální výchova

Interpretace vztahu mediálního sdělení a reality – rozdíl mezi faktickým a fiktivním obsahem

Kritické čtení a vnímání mediálních sdělení – identifikování základních orientačních prvků v textu

Očekávané výstupy podle RVP

Hudební výchova				
Oblast	Umění a kultura	Obor	Hudební výchova	Ročník 1–3
Očekávané výstupy Žák	Učivo	Ročník	Průřezové téma	Komentáře a dodatky
zpívá na základě svých dispozic intonačně čistě a rytmicky přesně v jednohlase.	Rozvoj hlavového tónu, správné dýchání.	1.-2.		
rytmizuje a melodizuje jednoduché texty.	Hudební hry; hra na tělo.	1.-3.	Osobnostní a sociální výchova	
improvizace v rámci nejjednodušších hudebních forem.	Hudební hry; hra na tělo.	1.-3.		
využívá jednoduché hudební nástroje k doprovodné hře.	Hra nejjednodušších doprovodů na Orffovy nástroje.	1.-3.		
reaguje pohybem na znějící hudbu, pohybem vyjadřuje metrum, tempo, dynamiku, směr melodie.	Pohybový doprovod znějící hudby; hra na tělo.	1.-3.	Osobnostní a sociální výchova	

Oblast	Umění a kultura	Obor	Hudební výchova	Ročník 4–5
Očekávané výstupy Žák	Učivo	Ročník	Průřezové téma	Komentáře a dodatky
reaguje pohybem na znějící hudbu, pohybem vyjadřuje metrum, tempo, dynamiku, směr melodie.	Taktování.	4.-5.	Osobnostní a sociální výchova	
rozlišuje jednotlivé kvality tónů.	Základní vlastnosti tónů (výška, síla, délka, barva).	4.-5.		
rozpozná výrazné tempové a dynamické změny v proudu znějící hudby.	Tempo a dynamika v hudbě.	4.-5.		
odliší hudbu vokální, instrumentální a vokálně instrumentální, chápe roli posluchače.	Hudba vokální a instrumentální.	4.-5.		
zpívá na základě svých dispozic intonačně čistě a rytmicky přesně v jednohlase.	Zpěv jednoduchých písní v jednohlase.	4.-5.		

Oblast	Umění a kultura	Obor	Hudební výchova	Ročník 6–9
Očekávané výstupy Žák	Učivo	Ročník	Průřezové téma	Komentáře a dodatky
využívá své hudební dispozice a dovednosti při hudebních aktivitách.	Pěvecký a mluvní projev. Vokálně-instrumentální činnosti. Hudební rytmus. Základní orientace v notovém záznamu.	6.-9.		Propojení s výtvarnou tvorbou
uplatňuje osvojené pěvecké dovednosti a návyky při zpěvu i při běžném řečovém projevu.	Jednohlasný i vícehlasný zpěv. Základy rétoriky. Hlasová hygiena.	6.-9.	Osobnostní a sociální výchova	
provádí jednoduché hudební improvizace.	Rozvoj hudební představivosti. Pohybový doprovod znějící hudby. Zachycení hudebních i nehu-debních představ a myšlenek prostřednictvím hudebního nástroje.	6.-9.		Úzké propojení s výtvarnými činnostmi Principy muzikofiletiky
rozpozná vybrané hudební nástroje symfonického orchestru.	Analýza hudebních nástrojů na základě poslechu.	6.-9.		
zná významné hudební skladatele.	Základy dějin hudby. Hudební díla a jejich autoři.	6.-9.	Multikulturní výchova	Poslech hudby různých žánrů
na základě svých individuálních vědomostí a znalostí určí stylové období slyšené hudby	Hudební styly a žánry. Reflexe hudebního projevu	6.-9.	Multikulturní výchova Mediální výchova	Poslech hudby různých žánrů Návštěvy koncertů a jiných hudebních

				perfor- mancí Využitý IKT v hudební tvorbě a při hudební produkci
--	--	--	--	---

5.1.8 ČLOVĚK A ZDRAVÍ

Cíle:

1. Dodržovat zásady bezpečnosti a ochrany svého zdraví a zdraví ostatních v běžných i mimořádných situacích.
2. Vytvářet si návyky zdravého životního stylu a řídit se jimi, vzhledem ke svým individuálním možnostem a schopnostem.
3. Získat kladný vztah k rozličným sportovním aktivitám – prožít a zažít „na vlastní kůži“.
4. Dodržovat pravidla sportovní etiky a pravidel fair-play.

Specifikum oblasti:

V této vzdělávací oblasti se vzájemně prolíná teoretická výuka a fyzické aktivity. Výuka probíhá v tělocvičně, učebně, na hřišti, stadionu a v přírodě. Výchova ke zdraví je realizována v rámci tzv. komunitních kruhů.

Oblast je členěna na předměty:

- Tělesná výchova
- Výchova ke zdraví (2. stupeň ZŠ)

TĚLESNÁ VÝCHOVA

Charakteristika vyučovacího předmětu

Vyučovací předmět Tělesná výchova je nástrojem rozvoje pohybových dovedností žáků, osvojování zdravého životního stylu a některých etických norem, které se projevují i v oblasti sportu – například smysl pro fair play. Cílem Tělesné výchovy je vytvořit kladný vztah žáků ke zdravotně orientované zdatnosti a celoživotní pohybové aktivitě. Tělesná výchova přijímá všechny poznatky, které mají vztah ke zdraví. V rámci mezipředmětových vztahů a v souladu s Výchovou ke zdraví a Ekologickou výchovou je chápána jako součást výchovy ke zdravému životnímu stylu. Orientuje se zejména na výchovu ke správnému dennímu režimu s pohybovou aktivitou zaměřenou na dosažení přiměřené úrovně zdravotně orientované zdatnosti, na komplexní relaxaci i regeneraci ve spojení se zdravou výživou. Tento cíl se promítá do dílčích cílů, které lze vymezit následovně:

1. Žáci prokazují pohybovou způsobilost v řadě pohybových činností prováděných jednotlivě i ve skupinách, tvořivě začleňují nové pohybové dovednosti do již osvojených pohybových struktur a dbají odpovídající úroveň tělesné zdatnosti slučitelné s jejich individuálními předpoklady (cíle psychomotorické).
2. Žáci chápou zdravotní přínos pravidelné pohybové činnosti, využívají osvojených pohybových dovedností pro bezpečnou a efektivní pohybovou činnost, prokazují

dobrou orientaci a přiměřenou odbornost v několika zvolených formách pohybové činnosti sportovního charakteru (cíle kognitivní).

3. Žáci projevují během pohybové činnosti prožitek, pozitivní sebevědomí a tvořivost, chápou individuální rozdíly mezi jednotlivci, oceňují přínos vztahů, které mohou být utvářeny a prohlubovány prostřednictvím pohybových činností, projevují ducha osobní nezávislosti, odpovědnosti, čestnosti a pozitivní soutěživosti (cíle afektivní).

Obsahové vymezení, časová dotace a organizace výuky

Předmět je na prvním stupni vyučován od 1. do 5. ročníku, s celkovou časovou dotací 10 hodin. Z toho 2 hodiny v každém z pěti ročníků. Na druhém stupni dochází k integraci vyučovacích předmětů Tělesná výchova a Výchova ke zdraví, které jsou v každém z postupových ročníků realizovány 2,5 hodinami. Celková časová dotace tak činí 10 hodin pro celý druhý stupeň základního vzdělávání.

Průřezová témata

Do obsahu vyučovacích předmětů Tělesná výchova a Výchova ke zdraví jsou integrovány následující tematické okruhy průřezových témat:

Osobnostní a sociální výchova

Psychohygienu – zvládání stresových situací, protidrogová prevence

Sebepoznání a sebepojetí – poznávání vlastních fyzických možností a jejich rozvíjení. Uvědomování si úrovně vlastních schopností a dovedností a jejich následný realističtější odhad díky nutnému vynaložení úsilí i porovnání s druhými

Sociální rozvoj

Kooperace, kompetice – rozvoj dovedností pro spolupráci a zvládání soutěže

Komunikace – používání výrazů vyjadřující vlastní hodnocení

Morální rozvoj

Hodnoty, postoje, praktická etika – posuzování postojů vlastních i druhých k životnímu stylu

Multikulturní výchova

Seznámení se i se sportovními odvětvími v českém prostředí netypickými.

Očekávané výstupy podle RVP

Tělesná výchova				
Oblast	Člověk a zdraví	Obor	Tělesná výchova	Ročník 1–3
Očekávané výstupy Žák	Učivo	Ročník	Průřezové téma	Komentáře a dodatky
spojuje pravidelnou každodenní pohybovou činnost se zdravím a využívá nabízené příležitosti.	Znalosti základních zdraví prospěšných cvičení a vhodného prostředí pro pohybovou činnost.	1.-3.	Osobnostní a sociální výchova	
spojuje pravidelnou každodenní pohybovou činnost se zdravím a využívá nabízené příležitosti.	Příprava organismu – příprava před pohybovou činností, uklidnění po zátěži, napínací a protahovací cvičení.	1.-3.		Rozcvička, každý žák je schopen vést krátkou rozcvičku
zvládá v souladu s individuálními předpoklady jednoduché pohybové činnosti jednotlivce nebo činnosti prováděné ve skupině; usiluje o jejich zlepšení.	gymnastika, základy akrobacie (průpravná cvičení pro kotoul vpřed, kotoul vzad), přeskok (nácvik odrazu z můstku na nízkou švédskou bednu), cvičení na žebřinách.	1.-3.	Osobnostní a sociální výchova	
zvládá v souladu s individuálními předpoklady jednoduché pohybové činnosti jednotlivce nebo činnosti prováděné ve skupině; usiluje o jejich zlepšení.	Atletika; vytrvalostní běh 5-10 minut, rychlý běh 20-50 metrů, skok daleký (spojení rozběhu a odrazu). Hod míčkem z místa a z rozběhu.	1.-3.	Osobnostní a sociální výchova	Atletická abeceda
zvládá v souladu s individuálními předpoklady jednoduché pohybové činnosti jednotlivce nebo činnosti prováděné ve skupině; usiluje o jejich zlepšení.	Kondiční cvičení s hudbou nebo rytmickým doprovodem, základy estetického pohybu, vyjádření melodie a rytmu pohybem, jednoduché tance.	1.-3.		
spolupracuje při jednoduchých týmových pohybových činnostech a soutěžích.	Pohybové hry různého zaměření s pomůckami i bez pomůcek, využití hraček a netradičního náčiní při cvičení. Pohybová tvořivost.	1.-3.	Osobnostní a sociální výchova	Využití obroucí, ringo kroužků
spolupracuje při jednoduchých týmových pohybových činnostech a soutěžích.	Sportovní a míčové hry; základy sportovních a míčových her – manipulace s míčem, odpovídající velikosti a hmotnosti. Herní činnosti jednotlivce, spolupráce ve hře, průpravné hry, utkání podle zjednodušených pravidel minisportů.	1.-3.		Kopaná – v tělocvičně, pouze s měkkým míčem
uplatňuje hlavní zásady hygieny a bezpečnosti při pohybových činnostech ve známých prostorech školy.	Základní hygiena při pohybových činnostech. Bezpečnost při pohybových činnostech.	1.-3.		
uplatňuje hlavní zásady hygieny a bezpečnosti při pohybových činnostech ve známých prostorech školy.	Bezpečnost při pohybových činnostech – organizace a bezpečnost cvičebního prostoru,	1.-3.		

	bezpečnost v šatnách a umývárkách, bezpečná příprava a ukládání nářadí, náčiní a pomůcek. První pomoc v podmínkách TV.			
reaguje na základní pokyny a povely k osvojované činnosti a její organizaci.	Znalost smluvených gest a signálů při pohybových činnostech.	1.-3.		
uplatňuje správné způsoby držení těla v různých polohách a pracovních činnostech; zaujímá správné základní cvičební polohy.	Základní cvičební polohy a správné držení těla v nich.	1.-3.		
zvládá jednoduchá speciální cvičení související s vlastním oslabením.	Zdravotní TV, kompenzační, vyrovnávací a relaxační cvičení.	1.-3.		
zvládá v souladu s individuálními předpoklady jednoduché pohybové činnosti jednotlivce nebo činnosti prováděné ve skupině; usiluje o jejich zlepšení.	Plavání – hygiena plavání, adaptace na vodní prostředí, základní plavecké dovednosti, jeden plavecký způsob (plavecká technika).	3.-5.	Osobnostní a sociální výchova	

Oblast	Člověk a zdraví	Obor	Tělesná výchova	Ročník 4–5
Očekávané výstupy Žák	Učivo	Ročník	Průřezové téma	Komentáře a dodatky
zvládá v souladu s individuálními předpoklady osvojené pohybové dovednosti.	Basketbalová průprava (dribling, hod obouřuč trčením, přihrávka obouřuč o zem, chytání míče); průprava a hra vybíjené (hod jednoruč horem volejbalovým míčem, chytání míče). Gymnastický průprava (přeskok švihadla, kotoul vpřed, kolébka vzad, výskok na švédskou bednu do dřepu, nácvik výskoku za pomoci gymnastického můstku, rovnovážné polohy na zemi a lavičce). Cvičení na hudbu. Doplňkové sporty.	4.		
se podílí na realizaci pravidelného pohybového režimu, uplatňuje kondičně zaměřené činnosti.	Význam pohybu pro zdraví (pohybový režim, délka a intenzita pohybu).	4.-5.		
projevuje přiměřenou samostatnost a vůli pro zlepšení úrovně své zdatnosti.	Rozvoj zdravotně orientované zdatnosti (rychlost, síla, obratnost).	4.-5.		
zařazuje do pohybového režimu korektivní cvičení především v souvislosti s jednostrannou zátěží nebo vlastním svalovým oslabením.	Příprava organismu před pohybovou činností, uklidnění po zátěži. Protahovací a napínací cvičení.	4.-5.		
uplatňuje pravidla hygieny a bezpečného chování v běžném sportovním prostředí.	Hygiena a bezpečnost pohybových činností a cvičebního prostředí.	4.-5.		

adekvátně reaguje v situaci úrazu spolužáka.	Bezpečnost při pohybových činnostech. Nejčastější úrazy a jak jim předcházet.	4.-5.		
zařazuje pravidelně do svého pohybového režimu speciální vyrovnávací cvičení související s vlastním oslabením v optimálním počtu opakování.	Zdravotní oslabení – pohybový režim, dechová cvičení, zásady správného držení těla, sestavy cvičení, význam cvičení v sériích.	4.-5.		Zdravotní TV
zvládá základní techniku speciálních cvičení, koriguje techniku cvičení podle pokynů učitele.	Význam speciálních cvičení. Základní technika speciálních cvičení.	4.-5.		Zdravotní TV
upozorní samostatně na činnost (prostředí), které jsou v rozporu s jeho oslabením.	Znalosti svého aktuálního zdravotního stavu. Kontraindikační cviky.	4.-5.		Zdravotní TV, turistika a pobyt v přírodě – zotavovací pobyty
změří základní pohybové výkony a porovná je s předchozími výsledky.	Pohybové testy, měření výkonů, měřidla.	4.-5.		Skok z místa do dálky, přeskoky švihadla, hody míči, na ozdravném pobytu možnost vytrvalostních běhů a sprintů, skok do dálky s rozběhem, hody kriketovým míčkem nebo granátem
užívá při pohybové činnosti základní osvojované tělocvičné názvosloví.	Komunikace v TV (základní tělocvičné názvosloví, smluvené povely a signály).	4.-5.		
cvičí podle jednoduchého nákresu, popisu cvičení.	Cvičení, popisy, povely.	4.-5.		
zorganizuje nenáročnou pohybovou činnost a soutěže na úrovni třídy.	Organizace soutěží.	4.-5.	Osobnostní a sociální výchova	
se orientuje v informačních zdrojích o pohybových aktivitách a sportovních akcích ve škole i v místě bydliště, samostatně získá informace.	Zdroje informací o pohybových činnostech. Práce s informací.	4.-5.	Mediační výchova	Vazba na ICT, teorie, encyklopedie, plakáty, letáky
jedná v duchu fair play: dodržuje pravidla her a soutěží a adekvátně na ně reaguje.	Pravidla osvojovaných pohybových her a činností (vybíjená, basketbal a doplňkové sporty). Zásady jednání a chování fair play.	4.-5.		

respektuje při pohybových činnostech opačné pohlaví.	Respekt.	4.-5.	Osobnostní a sociální výchova	
jednoduše zhodnotí kvalitu pohybové činnosti spolužáka.	Pozorování pohybových činností spolužáků.	4.-5.	Osobnostní a sociální výchova	Práce s chybou, principy efektivní zpětné vazby
reaguje na pokyny k vlastnímu provedení pohybové činnosti.	Komunikace v TV (základní tělocvičné názvosloví, smluvené povel a signály).	4.-5.	Osobnostní a sociální výchova	
zvládá v souladu s individuálními předpoklady osvojované pohybové dovednosti.	Hra minibasketbalu, vybíjené, průprava a hra přehazované (hod jednoruč horem, hod obouruč horem přes síť, chytání míče) Gymnastická průprava (akrobacie s využitím trampolíny, kotoul vpřed, kotoul letmo). Cvičení na hudbu. Doplňkové sporty.	5.		
vytváří varianty osvojených pohybových her.	Varianty osvojených pohybových her.	4.-5.	Osobnostní a sociální výchova	Žáci sami vysvětlují pravidla, trénuje přesnou formulaci herních pravidel

Oblast	Člověk a zdraví	Obor	Tělesná výchova; Výchova ke zdraví	Ročník 6–9
Očekávané výstupy Žák	Učivo	Ročník	Průřezové téma	Komentáře a dodatky
chápe význam kohezivního soužití s vrstevníky.		6.-9.	Osobnostní a sociální výchova	Komunitní kruh Programy primární prevence Specificky zaměřené preventivní programy Reflexe témat v průběhu expedic a terénní práce, která klade nároky na samostat-
uvažuje o základních životních potřebách a jejich naplňování v souladu se zdravým životním stylem.				
reflektuje zdravotní a psychosociální ohrožení spojené s projevy rizikového chování.				
zaujímá negativní postoje ke všem formám násilí.				
dokáže požádat o pomoc.				

				nost, zodpovědnost a kooperaci
rozvíjí své pohybové dovednosti napříč základními sportovními odvětvími.	Pohybové hry. Gymnastika. Atletika. Sportovní hry. Turistika a pobyt v přírodě. Pohybové hry. Úpoly.			Netradiční pohybové hry a aktivity Běžecská abeceda Skok do dálky Hod míčkem, vrh koulí Fotbal, basketbal, volejbal, badminton, softbal, florbal...
využívá základní kompenzační a relaxační techniky k překonání únavy.	Estetické a kondiční formy cvičení s hudbou a rytmickým doprovodem. Kondiční formy cvičení. Hygiena a bezpečnost při pohybových činnostech.		Osobnostní a sociální výchova	
aplikuje osvojené pohybové dovednosti ve hře, soutěži, při rekreačních činnostech.	Pravidla osvojovaných pohybových činností – hry, závody, soutěže. Herní činnosti, herní kombinace, herní systémy. Utkání podle pravidel žákovské kategorie.			Organizace školních zápasů anebo turnajů
dokáže posoudit osvojované pohybové činnosti, včetně možných příčin nedostatků.	Měření výkonů a posuzování pohybových dovedností.		Osobnostní a sociální výchova	Evidence pohybových činností a výkonů – zpracování naměřených dat, prezentace informací Důraz na individualizaci ve sportovních výkonech
zná základní názvosloví na úrovni cvičence, rozhodčího, diváka.	Základní informace z dějin a současnosti tělesné výchovy a sportu.			
reflektuje ve školním prostředí základní olympijské myšlenky – čestné soupeření, pomoc handicapovaným, respekt ke všem genderům, ochrana přírody při sportu.	Fair play. Historie a současnost sportu.		Multikulturní výchova	

5.1.9 ČLOVĚK A SVĚT PRÁCE

Cíle:

1. Dodržovat pravidla společenského chování.
2. Rozvíjet zručnost, učit se pracovat s různými materiály
3. Osvojit si základní pracovní dovednosti a návyky důležité pro život.
4. Orientovat se na trhu práce, přispívat k utváření životní a profesní orientace žáků.
6. Orientovat se v problematice peněz a cen a vést k odpovědnému spravování osobního (rodinného) rozpočtu s ohledem na měnící se životní situace.

Specifikum oblasti:

Výuka probíhá v menších pracovních skupinách. Pracovní postupy si každý žák osvojuje samostatně. Výuka probíhá nejen v odborných učebnách, ale i formou exkurzí, expedic, workshopů.

Na druhém stupni je nedílnou součástí výuky kariérové vzdělávání a kariérové poradenství. Výuka probíhá v průběhu tzv. Komunitního kruhu.

Vzdělávací oblast je členěna na předmět:

- Pracovní výchova
- Kariérové vzdělávání (na 2. stupni)

PRACOVNÍ VÝCHOVA

Charakteristika vyučovacího předmětu

Cílem tohoto předmětu je zvládnout základní pracovní dovednosti s nástroji a nářadím, rozvíjet je činností s materiálem, jako je papír, dřevo, kov, textil, modelovací hmota, plasty, přírodniny, drát a konstrukční stavebnice. Od 4. a 5. ročníku je výuka intenzivněji propojená také s užíváním počítačů a dalších moderních technologií. Důležitým záměrem tohoto předmětu je rozvíjet jemnou motoriku a kreativitu dítěte a vzbuzovat zájem o pracovní činnost či činnost zájmovou. Žák by měl získat základní přehled a pracovní návyky potřebné k běžnému životu.

Obsahové vymezení, časová dotace a organizace výuky

Předmět je na prvním stupni vyučován od 1. do 5. ročníku, s celkovou časovou dotací 5 hodin. Z toho 1 hodina v každém z pěti ročníků. Na druhém stupni činí celková hodinová dotace

3 hodiny a je rozdělena do 0,75 hodiny v každém postupovém ročníku. Uvedené časové penzum je naplňováno formou blokové výuky anebo komunitního kruhu v průběhu obou pololetí každého školního roku.

Předmět Člověk a svět práce lze rozdělit do následujících tematických okruhů:

1. Práce s drobným materiálem

- vytváření předmětů z tradičních i netradičních materiálů, poznávání vlastností materiálů
- funkce a využití pracovních pomůcek a materiálů
- jednoduché pracovní postupy a organizace práce
- lidové zvyky, tradice a řemesla

2. Konstrukční činnosti

- práce se stavebnicemi (plošné, prostorové, konstrukční)
- sestavování modelů
- práce s návodem, předlohou, jednoduchým náčrtem

3. Pěstitelské práce

- základní podmínky pro pěstování rostlin
- péče o nenáročné rostliny
- pěstování rostlin ze semen
- pozorování přírody, zaznamenávání a hodnocení výsledků pozorování

4. Příprava pokrmů

- pravidla správného stolování
- příprava tabule pro jednoduché stolování

Ve všech tematických okruzích jsou žáci soustavně vedeni k dodržování zásad bezpečnosti a hygieny při práci.

Průřezová témata

Do obsahu vyučovacího předmětu Člověk a svět práce jsou integrovány následující tematické okruhy průřezových témat:

Osobnostní a sociální výchova

Sociální rozvoj

Sebepoznání a sebepojetí – poznávání výtvarného vyjádření druhých jako zdroj poznání sebe sama, rozvoj dovedností respektovat vlastní limity, posouvání vlastních limitů, moje tělo, zdravé a vyrovnané sebepojetí

Mezilidské vztahy – empatie a pohled na svět očima druhého, chování podporující dobré vztahy

Kooperace a kompetice – odlišování situací soutěže a spolupráce, rozvoj individuálních a sociálních dovedností pro etické zvládání situací soutěže

Osobnostní rozvoj

Rozvoj schopnosti poznávání – cvičení smyslového vnímání a jeho reprodukce

Kreativita – rozvoj rytmického cítění, samostatné objevování možností doprovodu na jednoduché nástroje, samostatné objevování možností hudebního vyjádření, rozvoj schopnosti pohybového vyjádření, rozvoj schopností a dovedností výtvarného vyjádření, rozvoj vlastního výtvarného projevu, vytváření pravidel a jejich kreativní využívání

Psychohygienu – spojení fyzické a duševní kondice, moje psychika

Komunikace – řeč těla, zvuků a slov, dovednosti pro sdělování verbální i neverbální, cvičení pozorování a empatického a aktivního naslouchání, pohyb jako způsob vyjadřování

Řešení problémů a rozhodovací dovednosti – dovednosti pro řešení problémů a rozhodování z hlediska různých typů problémů a sociálních rolí

Multikulturní výchova

Multikulturalita – vzájemné obohacování lidí z různého kulturního prostředí

Lidské vztahy – tolerance, empatie, umět se vžít do role druhého

Mediální výchova

Interpretace vztahu mediálního sdělení a reality – rozdíl mezi faktickým a fiktivním obsahem

Kritické čtení a vnímání mediálních sdělení – identifikování základních orientačních prvků v textu

Očekávané výstupy podle RVP

Člověk a jeho svět				
Oblast	Člověk a svět práce	Obor	Pracovní výchova	Ročník 1–3
Očekávané výstupy Žák	Učivo	Ročník	Průřezové téma	Komentáře a dodatky
vytváří jednoduchými postupy různé předměty z tradičních i netradičních materiálů	Vlastnosti materiálů a jejich využití	1.-3.		
pracuje podle slovního návodu a předlohy	Výroba jednoduchých předmětů podle slovního návodu a podle předlohy	1.-3.		
zvládá elementární dovednosti a činnosti při práci se stavebnicemi	Jednoduchá montáž a demontáž	1.-3.		
provádí pozorování přírody	pozorování	1.-3.		
zaznamená a zhodnotí výsledky pozorování	Pozorování jako plánovaná, cílená a výběrová činnost	1.-3.		Rozvoj exekutivních funkcí
pečuje o nenáročné rostliny	Zajištění základních životních podmínek rostlin	1.-3.		
připraví tabuli pro jednoduché stolování	Pravidla prostírání	1.-3.		
chová se vhodně při stolování	Základní pravidla stolování	1.-3.		

Oblast	Člověk a svět práce	Obor	Pracovní výchova	Ročník 4–5
Očekávané výstupy Žák	Učivo	Ročník	Průřezové téma	Komentáře a dodatky
vytváří přiměřenými pracovními operacemi a postupy na základě své představivosti různé výrobky z daného materiálu	Jednoduché pracovní činnosti a postupy	4.-5.		
při tvořivých činnostech s různými materiály využívá prvky lidových tradic	Lidové zvyky, tradice, řemesla	4.-5.	Osobnostní a sociální výchova	
volí vhodné pracovní pomůcky, nástroje náčiní vzhledem k použitému materiálu	Přehled běžného pracovního nářadí a jeho použití	4.-5.		
udržuje pořádek na pracovním místě	Příprava práce, organizace pracovního místa	4.-5.		Rozvoj exekutivních funkcí
dodržuje zásady hygieny a bezpečnosti práce	Zásady hygieny a bezpečnosti při prováděných činnostech	4.-5.		
poskytne první pomoc při úrazu	První pomoc při možných lehkých úrazech v rámci prováděných činností	4.-5.		
při práci se stavebnicemi provádí jednoduchou montáž a demontáž	Používá jednoduchého nářadí a spojovacích prvků stavebnic	4.-5.		

pracuje podle slovního návodu, předlohy, jednoduchého náčrtu	Postup podle stručného a srozumitelného slovního návodu, předlohy a náčrtu	4.-5.		
provádí jednoduché pěstitelské činnosti	Půda a její z pracování, výživa rostlin	4.-5.		
samostatně vede pěstitelské pokusy a pozorování	Založení pěstitelského pokusu a záznamu o pozorování	4.-5.		
podle daných zásad ošetřuje a pěstuje pokojové a jiné rostliny	Pěstování pokojových rostlin ve třídě	4.-5.		
podle druhu pěstitelských činností volí správné pomůcky, nástroje a náčiní	Přehled běžného pracovního nářadí a jeho použití	4.-5.		
orientuje se v základním vybavení kuchyně	Základní vybavení kuchyně	4.-5.		
připraví samostatně jednoduchý pokrm	Příprava jednoduchého pokrmu	4.-5.		
dodržuje pořádek a čistotu pracovních ploch	Důvody a způsoby udržování čistoty pracovních ploch při přípravě pokrmů	4.-5.		
dodržuje pravidla správného stolování a společenského chování	Základní pravidla stolování a společenského chování v praxi	4.-5.		

Oblast	Člověk a svět práce	Obor	Pracovní výchova	Ročník 6–9
Očekávané výstupy Žák	Učivo	Ročník	Průřezové téma	Komentáře a dodatky
získá základní vědomosti o materiálech, nástrojích a pracovních postupech.	Vlastnosti materiálů. Pracovní pomůcky, nářadí a nástroje. Technika v životě člověka, její možné využití i zneužití.	6.-8.		Exkurze, workshopy, expedice.
řeší jednoduché technické úkoly s vhodným výběrem materiálů, nástrojů a nářadí.	Práce se technickými materiály. Základy vaření. Základy pěstitelství a chovatelství. Elektrotechnika v domácnosti, resp. v pracovním procesu.	6.-8.		
organizuje svoji pracovní činnost.		6.-8.		
orientuje se v pracovních postupech a návodech, sestaví podle nich model.	Práce se stavebnicemi, konstruování, montáž, demontáž.	6.-8.		Propojení s IKT
dodržuje zásady hygieny práce a bezpečnostní předpisy.		6.-9.		
disponuje základy finanční gramotnosti	Rozpočet, příjmy, výdaje, platby, úspory, hotovostní a bezhotovostní platební styk.	6.-8.	Mediační výchova	
vybere a prakticky využívá pracovní postup konkrétní laboratorní činnosti	Laboratorní postupy a metody, laboratorní přístroje, zařízení a pomůcky.	6.-8.		

orientuje se v pracovních činnostech vybraných profesí; využije profesní informace a poradenské služby pro výběr vhodného dalšího zaměstnání.	„Job-shadowing“, stínování, stáž na odborném pracovišti.	8.-9.	Osobnostní a sociální výchova Multikulturní výchova	
---	--	-------	--	--

6. Hodnocení výsledků vzdělávání žáků

Pravidla pro hodnocení žáků

Učitelé v ZŠ Poznávání používají slovní hodnocení a sebehodnocení. Žáci jsou vedeni k sebehodnocení ve všech vyučovacích předmětech napříč ročníky, učitelé pracují se sebehodnocením žáků v další rovině hodnocení. Slovní hodnocení a sebehodnocení se dále využívá při hodnocení nabývání dovedností cílových kompetencí a dovedností průřezových témat.

Pravidla pro hodnocení jsou rozpracována v samostatné normě – Pravidla pro hodnocení výsledků vzdělávání žáků (Klasifikační řád) v souladu se Školním vzdělávacím programem pro základní vzdělávání, která je závazná pro všechny pedagogické pracovníky a jsou s ní seznámeni jak žáci, tak jejich rodiče.

Hodnocení je prováděno systematicky celý školní rok. Pro záznam hodnocení vyvíjíme týdenní plány a dále jsou připravovány různé evaluační listy doplňující předmětová či projektová portfolia, do kterých je možné zaznamenávat hodnotící a sebehodnotící ocenění žákových dovedností a schopností. Rovina sebehodnocení a hodnocení v těchto plánech a listech je obvykle prováděna na úrovních žák, učitel, rodič.

Vlastní hodnocení školního vzdělávacího programu a průběhu vzdělávání bude zaměřeno především na začleňování klíčových kompetencí a cílů vzdělávání do efektivního průběhu výchovně vzdělávacího procesu. Dlouhodobě bude sledován rozvoj dovedností klíčových kompetencí a průřezových témat.

Vlastní hodnocení školy a edukačních procesů je založeno na dlouhodobém pozorování, analýze a vyhodnocování zjištěného.

Hlavní oblasti vlastního hodnocení školy – autoevaluace

Oblasti autoevaluace	Cíle a kritéria autoevaluace	Nástroje autoevaluace	Časové rozvržení evaluačních činností
Vzdělávací program	Mapování realizace školního vzdělávacího programu	pozorování, evidence pozorovaných jevů, ankety, hospitace, vnější evaluace	průběžně
Podmínky vzdělávání	Úroveň řízení školy	porady vedení školy, pedagogické rady, spolupráce se Školskou radou, vyhodnocování pozitiv a negativ	v období pedagogických rad
	Prostorové a materiální podmínky	pozorování, požadavky učitelů a rodičů, dodržování zákonů norem	říjen, duben
	Klima školy	ankety, spolupráce s žákovskými samosprávami a komunitou rodičů, jednání pedagogických rad a vedení školy	v období pedagogických rad

Oblasti autoevaluace	Cíle a kritéria autoevaluace	Nástroje autoevaluace	Časové rozvržení evaluačních činností
	Začleňování a podpora žáků	hospitace, podpora vzájemné komunikace učitelů, vychovatelů, speciálního pedagoga, výchovného poradce, psychologa, odborných pracovišť	průběžně
Průběh vzdělávání (učitel)	Podpora dosahování vzdělávacích cílů	hospitace, prezentace žákovské práce	v období pedagogických rad
	Rozvoj strategií učení	hospitace	průběžně
	Rozvoj osobnostních a sociálních způsobilostí	hospitace, řízený rozhovor s učiteli a žáky, dotazník žákům	průběžně
	Rozvoj praktických návyků a dovedností	hospitace, žákovské práce	průběžně
	Začleňování a podpora žáků	hospitace, rozhovor	průběžně
Výsledky vzdělávání (žák)	Dosahování vzdělávacích cílů	rozhovor, hospitace, rozbor žákovských sebehodnotících a hodnotících výroků, spolupráce s odborníky	průběžně
	Projevy strategií učení	hospitace, žákovské práce	průběžně
	Projevy osobnostní a sociální způsobilosti	rozhovor, anketa žákům	průběžně
	Projevy praktických návyků a dovedností	hospitace, pozorování	průběžně
Vztah rodičů ke škole		ankety, spolupráce se Školskou radou a zřizovatelem	v období pedagogických rad a jednání ŠR
Komunitní programy školy		porady vedení školy, vyhodnocování společných projektů	průběžně

Shrnující závěry z prováděné autoevaluace jsou prezentovány na pedagogických radách. Současně se stávají součástí analýzy školního roku a dalších materiálů požadovaných k vyhodnocování změn ve škole. Průběžně budeme vyvíjet další vyhodnocovací nástroje, které budou rozvíjet kvalitu žákovských výstupů a volbu vzdělávacích strategií (pravidla pro psaní oborových prací, kritéria ...).

Mezi regulativní – autoevaluační mechanismy patří pravidelné vzájemné hospitace učitelů, určení mentorů začínajícím a novým učitelům, „stínování“ učitelů partnerských škol, následky studentů pedagogických fakult, kontrolní a hospitační činnost vedení školy a podobně.

HODNOCENÍ ŽÁKŮ NA VYSVĚDČENÍ

Kritéria pro hodnocení

Slovní hodnocení obsahuje informace o míře splnění následujících kritérií s ohledem na individuální možnosti a věk žáka.

Žák:

- naplňuje očekávané výstupy formulované v jednotlivých předmětech školního vzdělávacího programu (popř. naplňuje cíle jednotlivých výukových bloků a projektů odvozených z těchto výstupů);
- aplikuje získané znalosti, schopnosti a dovednosti ve školní i mimoškolní praxi;
- pracuje a komunikuje efektivně ve skupině, s učitelem i samostatně;
- respektuje práva ostatních a pravidla školy;
- zajímá se o problematiku daného předmětu;
- pracuje s vlastní chybou, aktivně hledá řešení problémů;
- objektivně hodnotí sám sebe i ostatní spolužáky a učitele.

Slovní hodnocení:

- vystihuje úroveň rozvoje, kterého dosáhl žák ve vztahu k naplnění očekávaných výstupů formulovaných v jednotlivých předmětech školního vzdělávacího programu;
- je všestranné – obsahuje všechny vyučované oblasti;
- obsahuje ocenění úspěchů žáka, zdůraznění jeho kvalit, upozornění na oblasti, na které je třeba se zaměřit, a naznačení dalšího rozvoje žáka;
- obsahuje také doporučení, jak předcházet případným neúspěchům žáka a jak je překonávat;
- je adresované žákovi a formulace jsou volené tak, aby mu byly srozumitelné;
- je individualizované vzhledem ke vzdělávacím a osobnostním předpokladům žáka;
- zahrnuje posouzení výsledků vzdělávání žáka v jeho vývoji.

Slovního hodnocení – charakteristika pěti klíčových oblastí:

1. Ovládnutí učiva předepsaného osnovami

- ovládá bezpečně
- ovládá
- podstatně ovládá
- ovládá se značnými mezerami
- neovládá

2. Úroveň myšlení

- pohotové, bystré, dobře chápe souvislosti
- uvažuje celkem samostatně
- menší samostatnost v myšlení
- nesamostatné myšlení
- odpovídá nesprávně i na návodné otázky

3. Úroveň vyjadřování

- výstižné, poměrně přesné
- celkem výstižné
- nedostatečně přesné
- vyjadřuje se s potížemi
- nesprávné i na návodné otázky

4. Úroveň aplikace vědomostí

- spolehlivě, uvědoměle užívá vědomosti a dovednosti, pracuje samostatně, přesně a s jistotou
- dovede používat vědomosti a dovednosti, dopouští se jen menších chyb
- s pomocí učitele řeší úkoly, překonává potíže a odstraňuje chyby, jichž se dopouští
- dělá podstatné chyby, nesnadno je překonává
- praktické úkoly nedokáže splnit ani s pomocí učitele

5. Píle a zájem o učení:

- aktivní, učí se svědomitě a se zájmem
- učí se svědomitě
- k učení a práci nepotřebuje větších podnětů
- malý zájem o učení, potřebuje stálé podněty
- pomoc a pobízení k učení zatím neúčinné

Celkové hodnocení žáka se na vysvědčení vyjadřuje stupni:

- a) prospěl(a) s vyznamenáním
- b) prospěl(a)
- c) neprospěl(a)
- d) nehodnocen(a)

Žák je hodnocen stupněm

A. Prospěl(a) s vyznamenáním – pokud ve všech předmětech, ve kterých je žák vyučován v daném ročníku dosahuje vysoké úrovně naplnění očekávaných výstupů.

B. Prospěl(a) - pokud žák naplnil ve stanovené míře očekávané výstupy v předmětech, ve kterých je žák vyučován v daném ročníku.

C. Neprospěl(a) - pokud žák nenaplnil očekávané výstupy v některém z vyučovaných předmětů v daném ročníku.

D. Nehodnocen(a) - není-li žáka na konci prvního pololetí možné hodnotit z některého z povinných předmětů stanovených školním vzdělávacím programem.